

Bruksela, 17 września 2025 r.
(OR. en)

11770/25

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0555(COD)

COMPET 760	POLGEN 95
IND 285	ECOFIN 1028
MI 558	COH 145
CADREFIN 112	INDEF 76
FIN 900	CULT 86
RECH 332	CYBER 215
ESPACE 55	JAI 1101
CONSOM 146	DIGIT 148
DUAL USE 37	DATAPROTECT 161
EDUC 330	FREMP 210
TELECOM 252	RELEX 1030
ENER 380	COPS 388
ENV 722	UD 169
CLIMA 283	AUDIO 66
AGRI 361	PROCIV 102
TRANS 314	IPCR 57
SAN 472	MAP 40
PHARM 106	FISC 191
BIOTECH 4	CODEC 1049
POLMIL 222	IA 92

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	16 września 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2025) 555 final
Dotyczy:	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności („EFK”), w tym programu szczegółowego działań na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, uchylenia rozporządzeń (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697, (UE) 2021/783 oraz zmiany rozporządzeń (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 i (UE) [EDIP]

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 555 final.

Załącznik: COM(2025) 555 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.7.2025 r.
COM(2025) 555 final

2025/0555 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności („EFK”), w tym programu szczegółowego działań na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, uchylenia rozporządzeń (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697, (UE) 2021/783 oraz zmiany rozporządzeń (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 i (UE) [EDIP]

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Europejski Fundusz Konkurencyjności (EFK, fundusz) stanowi jeden z elementów pakietu wieloletnich ram finansowych (WRF) na okres po 2027 r., którego celem jest połączenie 14 odrębnych instrumentów finansowania z obecnych WRF w ramach jednej struktury, która będzie zapewniać zdolność inwestycyjną na potrzeby zwiększenia europejskiej konkurencyjności w obszarze technologii i sektorach strategicznych o kluczowym znaczeniu dla konkurencyjności UE, począwszy od badań opartych na współpracy po zwiększanie skali, innowacje, wdrażanie i produkcję w przemyśle i infrastrukturze, w tym umiejętności, oraz wspierając projekty i przedsiębiorstwa, w tym MŚP, przedsiębiorstwa typu start-up, większe przedsiębiorstwa, uniwersytety i jednostki badawcze, a jednocześnie pełniąc rolę dźwigni finansowej wykorzystującej instrumenty budżetowe w celu przyciągnięcia inwestycji prywatnych, instytucjonalnych i krajowych.

W ciągu ostatnich trzydziestu lat różnice w wydajności między UE a innymi gospodarkami rozwiniętymi pogłębiły się, co sprawiło, że UE stała się mniej konkurencyjna w porównaniu z innymi dużymi gospodarkami. UE pozostaje obecnie w tyle w różnych obszarach, w tym w zakresie rozwoju technologicznego, wyników w zakresie badań naukowych i innowacji, rozwoju infrastruktury, dynamiki rynkowej i zdolności przemysłowej. W ostatnich latach, charakteryzujących się szybkim postępem technologicznym, nasileniem się konkurencji gospodarczej, przejmowaniem kontroli nad kluczowymi infrastrukturami wspomagającymi i protekcjonizmem handlowym, zwiększenie konkurencyjności Unii Europejskiej stało się priorytetem o decydującym znaczeniu. Ten fakt oraz jego potencjalny wpływ na dobrobyt podkreślono w szeregu ostatnich sprawozdań, w tym w sprawozdaniu Maria Draghiego na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności oraz w sprawozdaniu Enrica Letty „Much More Than a Market” [„Znacznie więcej niż rynek”], których zalecenia stanowiły podstawę Kompasów konkurencyjności.

W przyjętym przez Komisję Europejską w styczniu 2025 r. Kompasie konkurencyjności¹ wskazano istotne kwestie, które ograniczają konkurencyjność w UE. Główną wskazaną kwestią jest rozproszenie wydatków Unii w ramach wielu pokrywających się programów, z których wiele finansuje podobne inicjatywy, ale o różnych wymogach, co utrudnia skuteczne łączenie puli środków finansowych.

W kompasie określono szereg kluczowych czynników niezbędnych do zwiększenia konkurencyjności Unii: 1) eliminowanie luki innowacyjnej, 2) dekarbonizacja oraz 3) zmniejszenie nadmiernych zależności i zwiększenie bezpieczeństwa. Ponadto zwrócono w nim uwagę na pięć horyzontalnych czynników sprzyjających: 1) uproszczenie, 2) usuwanie barier na jednolitym rynku, 3) finansowanie, 4) umiejętności i wysokiej jakości miejsca pracy oraz 5) lepsza koordynacja. Uproszczenie, finansowanie i lepsza koordynacja są głównym celem Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, który ma pomóc w sprostaniu takim wyzwaniom, jak: 1) nieoptymalne wsparcie na wszystkich etapach ścieżki inwestycyjnej – od badań podstawowych i badań stosowanych po zwiększanie skali działalności, wdrażanie w przemyśle i produkcji; 2) duże potrzeby inwestycyjne w celu realizacji priorytetów Unii, w tym w zakresie czystej i cyfrowej transformacji; oraz 3) złożony i nieskoordynowany krajobraz finansowania unijnego. Oczekuje się, że sprostanie tym wyzwaniom będzie miało

¹ COM(2025) 30 final.

pozytywny, choć pośredni wpływ na inne problemy wskazane w Kompasie konkurencyjności, takie jak luka innowacyjna, a jednocześnie zmniejszy zależność Europy od zewnętrznych źródeł krytycznych technologii i zasobów, zwiększając tym samym bezpieczeństwo i odporność.

EFK nie jest jedyną inicjatywą mającą na celu wzmocnienie konkurencyjności Unii. Uzupełnia on inne środki zapowiedziane w Kompasie konkurencyjności. Niniejszy wniosek jest zgodny z komunikatem „Droga ku następnym wieloletnim ramom finansowym”², w którym zapowiedziano, że budżet Unii ma być prostszy, lepiej ukierunkowany i bardziej skuteczny oraz umożliwiać zaradzenie dotychczasowej złożoności, słabości i sztywności. W komunikacie tym podkreślono również, że elastyczność jest niezbędna do zagwarantowania zdolności budżetu do reagowania na zmieniającą się rzeczywistość, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań takich jak zwiększenie konkurencyjności Unii, co wymaga wspólnych działań w ramach zjednoczonej Europy. Przedsiębiorstwa, które mają zostać objęte przyszłym 28. systemem prawnym, powinny również móc korzystać z EFK, zwłaszcza że system ten ma na celu uproszczenie operacji transgranicznych i zachęcanie do inwestycji na rynku wewnętrznym.

Struktura EFK będzie się opierać na czterech segmentach polityki odzwierciedlających strategiczne priorytety kluczowe dla konkurencyjności i odporności Unii (od sztucznej inteligencji i technologii cyfrowych po przestrzeń kosmiczną, od czystych technologii po biotechnologię, od obronności po zdrowie). Otwarta struktura funduszu ułatwi szybkie reagowanie na nowe wyzwania i priorytety, wskazując ogólny kierunek działań i strategię. Ta nowa struktura umożliwiłaby ustalenie priorytetów polityki na poziomie każdego segmentu, aby skutecznie ukierunkować wsparcie od badań stosowanych po produkcję i wdrażanie, z uwzględnieniem infrastruktury i konkretnych umiejętności oraz z zastosowaniem narzędzi finansowania dostosowanych do potrzeb projektów, zmniejszając ryzyko inwestycyjne dzięki oferowaniu odpowiedniego wskaźnika dźwigni/wpływu budżetu Unii. Ponadto elementy EFK będą ściśle powiązane z odrębnym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]³ w sprawie programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”], aby zapewnić płynny przebieg ścieżki inwestycyjnej od pomysłu po wprowadzenie na rynek.

Dzięki EFK możliwe będzie elastyczne uruchamianie całego zestawu narzędzi finansowych z budżetu Unii (w tym pożyczek, dotacji, kapitału własnego, quasi-kapitału własnego, instrumentów mieszanych, zamówień publicznych i gwarancji). Gwarancja budżetowa i instrumenty finansowe stałyby się dostępne dla wszystkich segmentów polityki, co umożliwiłoby ich wykorzystanie we wszystkich obszarach finansowania w ramach jednego funduszu. Zapewniona zostanie również synergia z innymi programami dzięki bardziej zintegrowanemu podejściu na szczeblu strategicznym i operacyjnym. Oprócz zestawu narzędzi finansowych w ramach EFK fundusz ten zapewni wsparcie doradcze dla projektów w całym cyklu inwestycyjnym, aby wspierać inicjowanie i opracowywanie projektów, wspierać rozwój umiejętności oraz zapewniać przekrojowe wsparcie biznesowe dla MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, ułatwiając im rozwój działalności gospodarczej oraz dostęp do finansowania i inwestycji. Zintegrowana struktura umożliwi również synergia z innymi częściami strukturalnymi WRF, takimi jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]⁴ w sprawie planów partnerstwa krajowego i regionalnego [plany partnerstwa

² COM(2025) 46 final.

³ Dz.U. L z, s. .

⁴ Dz.U. L z, s. .

krajowego i regionalnego]. EFK przyczynia się do poprawy konkurencyjności Unii i obejmuje szeroki zakres obszarów polityki, od badań naukowych i innowacji, cyfryzacji, przestrzeni kosmicznej, obronności, ochrony środowiska, zdrowia, wsparcia jednolitego rynku, gospodarki o obiegu zamkniętym po transformację energetyczną. Fundusz obejmuje działania prowadzone obecnie w ramach 14 programów unijnych: program „Horyzont Europa” jako odrębny program, ale ściśle powiązany z EFK, Fundusz Innowacyjny, program „Cyfrowa Europa”, instrument „Łącząc Europę” – technologie cyfrowe, Europejski Fundusz Obronny (EFO), rozporządzenie w sprawie wspierania produkcji amunicji (ASAP), instrument na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy (EDIRPA), Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (EDIP), Program UE dla zdrowia, Unijny program kosmiczny, IRIS, InvestEU, Program na rzecz jednolitego rynku (komponent dotyczący MŚP) i LIFE (więcej szczegółowych informacji na temat każdego z tych programów znajduje się w załączniku 7 do sprawozdania z oceny skutków). Obecnie wielkość tych programów jest bardzo zróżnicowana: program „Horyzont Europa” jest największy – w obecnych WRF (2021–2027) na jego realizację przeznaczono w ciągu siedmiu lat 93 mld EUR, a drugim co do wielkości jest Fundusz Innowacyjny, którego budżet w latach 2020–2030 oszacowano na 40 mld EUR (jest finansowany z dochodów z ETS na podstawie art. 10a ust. 8 dyrektywy 2003/87/WE).

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

EFK jest zgodny z celami określonymi w komunikacie „Droga ku następnym wieloletnim ramom finansowym” (WRF), polegającymi na dążeniu do zapewnienia lepiej ukierunkowanego, prostszego i skuteczniejszego budżetu.

Mając na celu zwiększanie konkurencyjności, EFK będzie opierać się na doświadczeniach związanych z Programem InvestEU⁵, za pomocą którego połączono szereg instrumentów finansowych w ramach jednolitych, usprawnionych ram i udało się skutecznie uruchomić finansowanie publiczne i prywatne, wykorzystując stosunkowo skromną gwarancję UE, zapewniając dodatkowość i dostosowując go do celów polityki Unii.

EFK będzie ściśle powiązany z dziesiątym programem ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji ustanowionym na mocy rozporządzenia (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”] dzięki opracowaniu zintegrowanych programów prac i jednolitego zbioru przepisów w rozporządzeniu w sprawie EFK. Będzie to miało kluczowe znaczenie dla zapewnienia płynnego przebiegu ścieżki inwestycyjnej od badań naukowych po rozpoczęcie działalności, zwiększanie skali działalności, wdrażanie i globalną produkcję, od pomysłu po rynek. Wspólne Centrum Badawcze (JRC) będzie wspierać w ramach działań bezpośrednich realizację celów segmentów polityki EFK.

EFK będzie spójny i komplementarny w stosunku do pozostałych nowych funduszy, które będą służyć finansowaniu działań związanych ze zdrowiem, tj. w zakresie działań związanych z profilaktyką chorób i promocją zdrowia – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]⁶ [Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i wsparcie unijne w zakresie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia], rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]⁷ [Globalny wymiar Europy], rozporządzenie (UE) [XXX] [plany partnerstwa

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 **ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017.**

⁶ Dz.U. L z, s. .

⁷ Dz.U. L z, s. .

krajowego i regionalnego]. Istotne znaczenie ma ustanowienie silnego powiązania między EFK a zmodernizowanym instrumentem „Łącząc Europę” (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]⁸ [instrument „Łącząc Europę”]). Transgraniczne projekty infrastrukturalne dotyczące dekarbonizacji, odporności technologii cyfrowych i transportu oraz odporności energetycznej, a także mobilności mają zasadnicze znaczenie, jeśli chodzi o poprawę konkurencyjności i bezpieczeństwa Unii oraz zmniejszenia strategicznych zależności. Istnieją wyraźne synergie między transeuropejskimi sieciami energetycznymi i transportowymi wspieranymi w ramach CEF a projektami wchodzącymi w zakres EFK. Transgraniczna infrastruktura łączności cyfrowej, która zgodnie z raportem Draghiego ma zasadnicze znaczenie dla globalnej konkurencyjności Europy, będzie finansowana w ramach EFK w celu zmaksymalizowania synergii z pozostałymi zdolnościami cyfrowymi.

Należy zapewnić synergii między EFK, z jednej strony, a Funduszem Innowacyjnym i Programem na rzecz jednolitego rynku, z drugiej strony, w zakresie wsparcia na rzecz:

- dekarbonizacji przemysłu i innowacji, w szczególności w dziedzinie czystych technologii (Fundusz Innowacyjny);
- technologii cyfrowych, ogólnoeuropejskiej cyfrowej infrastruktury publicznej i rozwiązań cyfrowych w obszarze cel i podatków (Program na rzecz jednolitego rynku).

Aby osiągnąć tę synergii, EFK zapewnia spójność z działaniami planowanymi do realizacji w ramach Funduszu Innowacyjnego i Programu na rzecz jednolitego rynku, którą to spójność uwzględnia się w szczególności przy przygotowywaniu programów prac. Bank Dekarbonizacji Przemysłu, zgodnie z zapowiedzią zawartą w Pakcie dla czystego przemysłu, zostanie objęty zarządzaniem w ramach EFK.

Do końca 2025 r. Komisja powinna zaproponować ramy prawne dotyczące unijnych systemów kosmicznych i zarządzania nimi na podstawie dorobku prawnego UE obejmującego rozporządzenia w sprawie przestrzeni kosmicznej i IRIS².

Konkurencyjność będzie również wspierana w ramach krajowych i regionalnych planów partnerstwa oraz polityki zewnętrznej państw członkowskich. Ponadto poszuka się synergii między EFK a innymi działaniami Unii na rzecz obszarów polityki ściśle związanych z konkurencyjnością. EFK umożliwi w szczególności łączenie i kumulowanie finansowania przeznaczonego na działania wspierające cele więcej niż jednego programu unijnego. Będzie również możliwe wnoszenie do EFK wszelkich wkładów finansowych lub niefinansowych wspierających cele w zakresie konkurencyjności, w tym ze strony państw członkowskich, państw trzecich i organizacji międzynarodowych. Ponadto łatwiej będzie uzyskać wsparcie przewidziane w rozporządzeniu (UE) [XXX] [plany partnerstwa krajowego i regionalnego] dla projektów, którym przyznano pieczęć konkurencyjności. Celem będzie zapewnienie synergii i komplementarności, od planowania po wdrożenie, w szczególności z Grupą Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Realizacja wszystkich tych działań w zakresie synergii przyczyni się do ograniczenia do niezbędnego minimum wymogów w zakresie sprawozdawczości i prowadzenia dokumentacji, którym podlegają odbiorcy.

EFK powinien również działać w synergii z nowym programem Erasmus+ na rzecz rozwoju umiejętności oraz w celu wdrożenia unii umiejętności. Wsparcie finansowe z EFK na rzecz

⁸ Dz.U. L z, s. .

umiejętności w sektorach strategicznych stanowiłoby uzupełnienie wsparcia z programu Erasmus+ na rzecz budowania i podnoszenia umiejętności na potrzeby wysokiej jakości miejsc pracy i życia poprzez uczenie się przez całe życie oraz rozwój talentów, ich przyciąganie i zatrzymywanie.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

EFK jest spójny z Kompasem konkurencyjności, w którym przedstawiono plan działania na rzecz zwiększenia konkurencyjności na podstawie zaleceń zawartych w tych sprawozdaniach. Ponadto EFK będzie w znacznym stopniu wspierać Pakt dla czystego przemysłu, w którym podkreślono potrzebę przyspieszenia dekarbonizacji, reindustrializacji i innowacji, łącząc działania w dziedzinie klimatu i konkurencyjność w ramach jednej nadrzędnej strategii na rzecz wzrostu.

EFK uzupełnia również i wzmacnia skutki utworzenia unii oszczędności i inwestycji. Pogłębione rynki kapitałowe umożliwią ubezpieczycielom, funduszom emerytalnym, bankom i podmiotom zarządzającym aktywami udział w projektach wspieranych z EFK, zapewniając tym samym obywatelom UE możliwości w zakresie oszczędzania i inwestycji, z których największe korzyści odniosą oszczędzający i obywatele.

EFK jest w pełni spójny z programem polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r., w którym określono wspólne cele cyfrowe Unii i ramy zarządzania służące przyspieszeniu transformacji cyfrowej Europy w zakresie infrastruktury, umiejętności i usług⁹. W szczególności inwestycje cyfrowe w ramach EFK stanowią odpowiedź na luki i priorytety określone w sprawozdaniu na temat stanu cyfrowej dekady w 2025 r., w szczególności w zakresie łączności cyfrowej, zaawansowanych technologii obliczeniowych i umiejętności cyfrowych, wspierając cel Unii, jakim jest suwerenność cyfrowa.

Istnieje również szereg innych inicjatyw mających znaczenie z punktu widzenia działań realizowanych w ramach EFK, w tym: europejski akt w sprawie surowców krytycznych, akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, akt w sprawie czipów, Plan działania dla europejskiego przemysłu motoryzacyjnego, rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, akt w sprawie AI, akt w sprawie Interoperacyjnej Europy, strategia na rzecz europejskich nauk biologicznych, akt w sprawie materiałów zaawansowanych, pakiet farmaceutyczny, Strategia na rzecz medycznych środków przeciwdziałania, biała księga w sprawie obronności, strategia bezpieczeństwa gospodarczego, strategia na rzecz unii gotowości, strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności oraz Europejski pakt na rzecz wszechoceanu. EFK jest również spójny z zewnętrznym wymiarem konkurencyjności, z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii, w tym w dziedzinie handlu.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

W niniejszym rozporządzeniu określa się orientacyjną pulę środków finansowych przeznaczonych na EFK, w tym środków finansowych Unii Europejskiej na rzecz czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu, przywództwa cyfrowego, zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki, odporności, przemysłu obronnego i przestrzeni kosmicznej.

⁹ Decyzja (UE) 2022/2481.

Ponieważ EFK wyznacza ramy aktów podstawowych odrębnych programów i odnośnych obszarów polityki, niniejszy wniosek opiera się na szeregu następujących odrębnych podstaw prawnych, z których każda ma zastosowanie do odpowiednich części EFK:

- art. 43 ust. 2 TFUE w odniesieniu do osiągnięcia celów wspólnej polityki rolnej;
- art. 168 ust. 5 TFUE w odniesieniu do odpowiednich działań mających na celu ochronę i poprawę zdrowia ludzkiego poprzez wspieranie konkurencyjności sektorów zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki;
- art. 172 TFUE w odniesieniu do odpowiednich działań na rzecz poprawy konkurencyjności poprzez transformację cyfrową w obszarach interesu publicznego;
- art. 173 ust. 3 TFUE w odniesieniu do działań na rzecz poprawy konkurencyjności bazy przemysłowej Unii Europejskiej, w tym wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności w celu dostosowania się do nowych wyzwań gospodarczych w obszarach badań naukowych, czystej i cyfrowej transformacji, zdrowia, biotechnologii, rolnictwa, biogospodarki, przestrzeni kosmicznej, bezpieczeństwa i obrony;
- art. 175 TFUE w odniesieniu do potrzeby kontynuowania i usprawniania środków poza funduszami, o których mowa w art. 175 TFUE, w odniesieniu do działań mających na celu poprawę konkurencyjności na całym rynku wewnętrznym, w tym poprzez działania na rzecz poszerzenia uczestnictwa, z uwzględnieniem spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej;
- art. 182 ust. 4, art. 183 i art. 188 akapit drugi TFUE w odniesieniu do odpowiednich działań na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności;
- art. 189 ust. 2 TFUE w odniesieniu do odpowiednich działań na rzecz realizacji unijnej polityki kosmicznej;
- art. 192 ust. 1 TFUE w odniesieniu do odpowiednich działań na rzecz zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska oraz działań na rzecz przejścia na czystą energię w celu przyczynienia się do łagodzenia zmiany klimatu;
- art. 194 ust. 2 TFUE w odniesieniu do zapewnienia funkcjonowania rynku energii i bezpieczeństwa dostaw energii w Unii; wspierania efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii oraz wzajemnych połączeń między sieciami energetycznymi;
- art. 212 ust. 2 TFUE w odniesieniu do działań na rzecz partnerów strategicznych w przemyśle obronnym;
- art. 322 ust. 1 lit. a) w zakresie przyjęcia zasad finansowych określających w szczególności warunki uchwalania i wykonywania budżetu oraz przedstawiania i kontrolowania rachunków.

• **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Aby działania mające na celu zwiększenie konkurencyjności Unii były naprawdę skuteczne, należy je koordynować na szczeblu unijnym. Łączenie zasobów na tym poziomie zwiększa wpływ i wartość inwestycji dzięki osiągnięciu korzyści skali w zakresie wspierania inwestycji i ograniczania związanego z nimi ryzyka w obszarach polityki mających kluczowe znaczenie

dla konkurencyjności Europy. Podejście to jest bardziej opłacalne, niż gdyby państwa członkowskie działały niezależnie.

Sektor prywatny nadal nie inwestuje wystarczających środków w kluczowe obszary, takie jak infrastruktura, transformacja ekologiczna i cyfrowa oraz zdolność przemysłowa, a sytuację pogarsza fragmentacja rynków kapitałowych, która utrudnia efektywne inwestycje transgraniczne. Poziom oszczędności prywatnych jest wysoki, jednak nie przekładają się one w wystarczającym stopniu na długoterminowe inwestycje niezbędne do osiągnięcia strategicznej autonomii.

Wydatki publiczne na badania i rozwój w Unii pozostają rozdrobnione i niezgodne z ogólnounijnymi priorytetami, przy czym większość środków pochodzi z budżetów poszczególnych państw członkowskich. Jedynym sposobem na wsparcie projektów o skali i charakterze, których państwa członkowskie nie są w stanie zrealizować samodzielnie, są działania na szczeblu unijnym, które pozwolą osiągnąć masę krytyczną niezbędną do realizacji projektów i partnerstw o znaczącym oddziaływaniu.

Ponadto koordynacja na szczeblu Unii promuje współpracę, która ma zasadnicze znaczenie dla wspierania rozprzestrzeniania się wiedzy i ograniczania ryzyka inwestycyjnego, a tym samym zwiększania konkurencyjności. Podejście ogólnounijne zapewnia korzyści skali i współpracę między zainteresowanymi stronami, co ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia waloryzacji wiedzy i poprawy zdolności.

Ponadto program unijny zarządzany bezpośrednio jest najlepszym instrumentem zapewniającym stosowanie jednolitego zestawu zasad współpracy transgranicznej w najbardziej strategicznych obszarach polityki objętych EFK, co gwarantuje spójność polityki i pozwala osiągnąć korzyści skali w różnych sektorach i państwach członkowskich.

- **Proporcjonalność**

Proponowane działania nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Unii i osiągnięcia unijnej wartości dodanej.

- **Wybór instrumentu**

Akt podstawowy ma formę rozporządzenia przyjmowanego zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą zgodnie z TFUE w celu zapewnienia, aby obowiązki były bezpośrednio wiążące dla odbiorców finansowania z EFK i bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich Unii.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Niniejszy wniosek opiera się na obszernej analizie ocen skutków, ocenach śródkresowych programów na lata 2021–2027 objętych zakresem niniejszej inicjatywy oraz na dostępnych ocenach *ex post* programów na lata 2014–2020. Pełny wykaz przeanalizowanych ocen znajduje się w załączniku 1 do oceny skutków towarzyszącej niniejszemu wnioskowi.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Komisja Europejska przeprowadziła konsultacje publiczne w celu zebrania informacji na temat unijnego finansowania poprawy konkurencyjności w ramach przygotowań do kolejnych wieloletnich ram finansowych (WRF) począwszy od 2028 r. Konsultacje te, które trwały ponad 12 tygodni i obejmowały kwestionariusz internetowy i dokumenty przedstawiające

stanowisko, były skierowane do szerokiego grona zainteresowanych stron, takich jak obywatele, przedsiębiorstwa, MŚP, organy publiczne i środowiska akademickie.

Z podsumowania ustaleń z 2 034 odpowiedzi i 462 stanowisk wynika, że badania naukowe i innowacje są powszechnie niedoinwestowane, a luka innowacyjna w stosunku do światowych konkurentów jest znaczna, które to czynniki stanowią kluczowe wyzwania dla konkurencyjności Unii. Konsultacje uwydatniły potrzebę zapewnienia koordynacji na szczeblu Unii w celu skutecznego łączenia zasobów, co pozwoli osiągnąć korzyści skali i poprawić wpływ inwestycji w obszarach takich jak infrastruktura, innowacje i sektory strategiczne.

Respondenci wyrazili poparcie dla środków na rzecz zwiększenia finansowania priorytetów strategicznych, zapewnienia ciągłości finansowania od badań naukowych po produkcję oraz ograniczenia zależności Unii w sektorach strategicznych. Uznano, że środki te są niezbędne do rozwiązania problemu rozdrobnionego wsparcia na całej długości ścieżki inwestycyjnej, który utrudnia konkurencyjność, uniemożliwiając skuteczne przekształcanie oszczędności w inwestycje długoterminowe.

Wyzwania obejmowały również fragmentacja rynków kapitałowych i niewystarczające inwestycje prywatne, szczególnie dotyczące MŚP i przedsiębiorstwa scale-up. Znajdujące się wśród respondentów przedsiębiorstwa i instytucje akademickie podkreśliły znaczenie zwiększenia inwestycji w badania i rozwój, modernizacji infrastruktury i dekarbonizacji dla utrzymania konkurencyjności. Pomimo pozytywnych informacji zwrotnych na temat różnych etapów procesu finansowania wyrażono obawy dotyczące długich terminów oceny, braku przejrzystości i złożonych procedur składania wniosków, co miało wpływ w szczególności na MŚP i nowych wnioskodawców. Jako sposoby usprawnienia procesu finansowania zasugerowano uproszczenie i zapewnienie spójności programów.

Konsultacje publiczne uzupełniono innymi działaniami konsultacyjnymi skierowanymi do odpowiednich zainteresowanych stron, zarówno w dziedzinie przemysłu, jak i badań naukowych i innowacji.

Mając na względzie zainteresowane strony z branży, dziewiąte posiedzenie plenarne Forum Przemysłowego, które odbyło się 19 marca 2025 r., poświęcone było nowemu Europejskiemu Funduszowi Konkurencyjności. Uczestników, reprezentowanych przez ponad 60 członków z różnych branż i stowarzyszeń przedsiębiorców, a także państwa członkowskie poproszono o przedstawienie uwag na temat problemów związanych z konkurencyjnością oraz o podzielenie się pomysłami na to, jak sprostać tym wyzwaniom. Otrzymane uwagi w dużej mierze potwierdziły informacje zwrotne otrzymane od zainteresowanych stron podczas konsultacji publicznych, podkreślając potrzebę dostosowania polityki badawczej i przemysłowej oraz narzędzi finansowania.

Bardziej szczegółowe podsumowanie konsultacji przeprowadzonych w ramach niniejszego wniosku znajduje się w załączniku 2 do oceny skutków towarzyszącej niniejszemu wnioskowi.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Niniejszy wniosek opiera się na obszernym przeglądzie dokumentacji obejmującej około 140 dokumentów, w tym wyżej wymienione oceny skutków, oceny śródkresowe i oceny ex post. Zapoznano się również z szeregiem odpowiednich sprawozdań i dokumentów dotyczących polityki i kwestii naukowych.

Przegląd dokumentacji uzupełniono modelowaniem ekonomicznym przeprowadzonym przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) w celu ilościowego określenia wybranych skutków oraz analizą kosztów i korzyści przeprowadzoną przez konsultanta zewnętrznego. Wyczerpujący

wykaz źródeł wykorzystanych do celów niniejszego wniosku znajduje się w załączniku 1 do oceny skutków towarzyszącej niniejszemu wnioskowi. Szczegółową metodykę zastosowaną do celów analizy kosztów i korzyści oraz modelowania można znaleźć w załączniku 4 do oceny skutków.

- **Ocena skutków**

Rada ds. Kontroli Regulacyjnej przedstawiła uwagi do oceny skutków.

W ocenie skutków rozważono trzy różne warianty strategiczne:

Pierwszy wariant to „dotychczasowy scenariusz postępowania plus”, w ramach którego 14 programów¹ zachowałoby własne przepisy, ale Komisja spróbowałaby zapewnić większą horyzontalną spójność między funduszami, opierając się na podejściu STEP.

Drugim wariantem jest „wzmocniona koordynacja między programami i wspólny zbiór przepisów” – wariant ten jest szerszy i przewiduje harmonizację przepisów wszystkich programów, w szczególności poprzez dostosowanie celów, komponentów i filarów, a także narzędzi wykonawczych i horyzontalnych przepisów prawnych.

Trzecim wariantem jest „konsolidacja programów w ramach nowego Europejskiego Funduszu Konkurencyjności”, w ramach którego odpowiednie programy unijne zostałyby połączone w jeden fundusz o strategicznym charakterze, w którym priorytetowo traktowano by politykę, a nie programy.

Preferowanym wariantem jest wariant trzeci, ponieważ oferuje on kompleksowy zestaw środków z zakresu polityki mających na celu zaradzenie obecnym niedociągnięciom w unijnym systemie finansowania związanym z konkurencyjnością opisanym powyżej.

Oczekuje się, że wariant C przyczyni się do zmniejszenia kosztów administracyjnych ponoszonych przez beneficjentów dzięki integracji punktów dostępu i wprowadzeniu jednolitego zbioru przepisów, uproszczeniu procesu finansowania i stworzeniu wydajniejszego i bardziej przyjaznego dla biznesu otoczenia, z korzyścią zwłaszcza dla szybko rozwijających się gałęzi przemysłu, MŚP, innowacyjnych przedsiębiorstw typu start-up oraz projektów wymagających długoterminowego wsparcia inwestycyjnego.

Dzięki uproszczeniu i usprawnieniu procesu składania wniosków zwiększyłaby się przejrzystość dla promotorów projektów, a dostęp do finansowania stałby się ogólnie łatwiejszy.

Wariant C zakłada również konsolidację procesów finansowania i poszerzenie dostępu do instrumentów finansowych, co pozwoli Unii lepiej wykorzystać swój potencjał w zakresie mobilizacji kapitału prywatnego i zwiększenia elastyczności budżetowej. Wariant ten wzmacnia również powiązania między badaniami podstawowymi a zaawansowanymi etapami badań, innowacjami i produkcją, zapewniając dynamiczną strukturę gospodarczą w Unii i umożliwiając sprawniejsze wprowadzanie pomysłów na rynek. Aby zapewnić powodzenie preferowanego wariantu, Unia wdroży środki mające na celu zminimalizowanie potencjalnych negatywnych skutków, w tym poprzez zrównoważenie elastyczności z potrzebą przewidywalności.

Preferowany wariant wiązałby się z pewnymi kosztami dostosowania dla wnioskodawców i beneficjentów już korzystających z funduszy unijnych. Chociaż konieczne będzie przeprowadzenie działań mających na celu dostosowanie się do nowych zasad

funkcjonowania funduszu, beneficjenci będą musieli przejść ten proces tylko raz, a nie wielokrotnie, jak ma to miejsce w przypadku wielu programów.

Z punktu widzenia rynku jednolite ramy finansowania mają na celu zwiększenie konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw dzięki zwiększeniu dostępności i strategicznemu dostosowaniu finansowania. Wspierają one również europejską autonomię strategiczną i zmniejszają krytyczne zależności.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Jednym z kluczowych filarów niniejszego wniosku jest uproszczenie, które zostanie osiągnięte dzięki integracji punktów dostępu i wprowadzeniu jednolitego zbioru przepisów, uproszczeniu procesu finansowania i stworzeniu wydajniejszego i bardziej przyjaznego dla biznesu otoczenia, z korzyścią zwłaszcza dla szybko rozwijających się gałęzi przemysłu, MŚP, innowacyjnych przedsiębiorstw typu start-up oraz projektów wymagających długoterminowego wsparcia inwestycyjnego.

Dzięki uproszczeniu i usprawnieniu procesu składania wniosków zwiększyłaby się przejrzystość dla promotorów projektów, a dostęp do finansowania stałby się ogólnie łatwiejszy.

- **Prawa podstawowe**

Wniosek jest zgodny z wartościami Unii zapisanymi w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz prawami podstawowymi zapisanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”), przy czym cele proponowanej inicjatywy są związane z propagowaniem praw podstawowych i stosowaniem Karty. Na przykład we wniosku propaguje się prawo do życia i życia prywatnego poprzez wspieranie dekarbonizacji, a także prawo do równości poprzez zwiększanie równości szans i wspieranie różnorodności w całym krajobrazie inwestycyjnym.

4. WPLYW NA BUDŻET

Pula środków finansowych na wdrożenie EFK na okres od 1 stycznia 2028 r. do 31 grudnia 2034 r. wynosi 234 300 000 000 EUR w cenach bieżących. Orientacyjny podział tej kwoty jest następujący:

- 11 000 000 000 EUR na działania przyczyniające się do osiągnięcia celów ogólnych, o których mowa w art. 3, realizowane w szczególności za pośrednictwem działań przekrojowych, takich jak wsparcie nietematyczne w ramach Instrumentu InvestEU EFK, o którym to instrumencie mowa w rozdziale II sekcja 2; doradztwo w zakresie projektów, współpraca MŚP, rozwój umiejętności i dostęp do finansowania, o których mowa w rozdziale III;
- 26 210 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a);
- 20 393 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. b);
- 51 493 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. c);
- 125 204 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. d).

Włącza się ocenę skutków finansowych regulacji, zawierającą dalsze informacje budżetowe.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Przedmiotowa inicjatywa będzie monitorowana za pomocą ram wykonania dotyczących budżetu na okres po 2027 r., w których przewidziano sprawozdanie z wykonania na etapie wdrażania programu, a także ocenę retrospektywną, która zostanie przeprowadzona zgodnie z art. 34 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. W odniesieniu do gwarancji budżetowej i instrumentów finansowych ramy wykonania będą stosowane w uproszczonej formie. Wprowadzenie instrumentów rynkowych wymaga uproszczeń, aby zachęcić inwestorów prywatnych do wspierania obszarów polityki Unii.

Ocena zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa i będzie oparta na wskaźnikach istotnych z punktu widzenia celów programu.

• Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku

- W rozdziale I ustanawia się Europejski Fundusz Konkurencyjności (EFK) jako część wieloletniego programu ramowego na lata 2028–2034, którego celem jest zwiększenie konkurencyjności Unii w sektorach strategicznych. W rozdziale tym określono cele, budżet i zasady finansowania funduszu, którego celem jest wspieranie projektów w sektorach czystej i cyfrowej transformacji, zdrowia i odporności, bezpieczeństwa i obrony. Główne cele obejmują zwiększenie wpływu w obszarze technologii i gospodarki, zmniejszenie zależności strategicznych, przyciągnięcie inwestycji prywatnych oraz wsparcie infrastruktury i MŚP. W rozdziale tym podkreślono znaczenie dostosowania polityki w zakresie badań naukowych i polityki przemysłowej w celu wzmocnienia pozycji przemysłu Unii na całym świecie, rozwoju infrastruktury krytycznej i rozwiązania problemu niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej. Cele szczegółowe koncentrują się na wspieraniu innowacji i konkurencyjności w sektorach krytycznych, takich jak czysta technologia, zdrowie, transformacja cyfrowa, bezpieczeństwo i obrona. W rozdziale tym położono nacisk na reinwestowanie zysków w celu zwiększenia konkurencyjności Unii i zawarto w nim wytyczne dotyczące współpracy z państwami członkowskimi i państwami trzecimi w celu zwiększenia możliwości inwestycyjnych. Określono w nim jednolity zbiór przepisów. Ponadto zapewniono w nim strategiczną koordynację zasobów i określono zasady zarządzania.
- W rozdziale II wprowadzono „zestaw narzędzi EFK” składający się z dotacji, zamówień publicznych i koordynacji narzędzi polityki przemysłowej, a także Instrument EFK InvestEU, w którym wykorzystuje się narzędzia finansowe, takie jak pożyczki, kapitał własny i gwarancje, co do których oczekuje się, że mobilizują znaczne inwestycje prywatne i publiczne zgodne z priorytetami Unii. Określono w nim wspólne zasady prowadzenia współpracy w zakresie badań naukowych i innowacji, przy jednoczesnym uwzględnieniu ukierunkowanej specyfiki programu „Horyzont Europa”, oraz zapewniono koordynację narzędzi polityki przemysłowej, w tym łańcuchów wartości, zwiększenia produkcji, rozwoju umiejętności i krytycznych działań w zakresie konkurencyjności. Instrument EFK InvestEU określa, w jaki sposób partnerzy wykonawczy będą zarządzać finansowaniem i wdrażać je na rynku, koncentrując się na kluczowych obszarach, takich jak rozwój i wdrażanie innowacyjnych technologii. Dotychczasowe finansowanie przedsiębiorstw scale-up w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Przedsiębiorstw Scale-up („Scaleup Europe Fund”) zapowiedziane w strategii na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up będzie realizowane na

warunkach uzgodnionych w obecnych WRF. Wszelkie przyszłe finansowanie przedsiębiorstw scale-up przewidziane w WRF na lata 2028–2034 będzie realizowane w ramach EFK.

- Rozdział III ma na celu usprawnienie usług doradztwa w zakresie projektów, wspieranie współpracy MŚP oraz usprawnienie dostępu do finansowania. Ustanowiono w nim scentralizowane doradztwo w zakresie projektów z myślą o zapewnieniu wsparcia inwestycyjnego we wszystkich segmentach polityki, usług wspomaganie działalności gospodarczej i unijnej sieci biznesowej w celu wzmocnienia MŚP i przedsiębiorstw typu start-up w celu pobudzania ich wzrostu, dostępu do finansowania unijnego i inwestycji za pośrednictwem usług doradczych i partnerskich.
- Rozdziały IV–VII zawierają bardziej szczegółowe przepisy dotyczące wdrażania każdego z segmentów polityki EFK.
- Rozdział VIII zatytułowany „Przepisy końcowe” określa ramy proceduralne i administracyjne wdrażania Europejskiego Funduszu Konkurencyjności (EFK). Opisano w nim, w jaki sposób prace Komisji Europejskiej będzie wspierać komitet w różnych składach, skupiając się na różnych sektorach przy przyjmowaniu programów prac. W rozdziale tym przyznano Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, które w razie potrzeby mogą zostać odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Przewidziano w nim również uchylenie kilku istniejących rozporządzeń unijnych w celu uproszczenia nowej struktury oraz zawarto przepisy przejściowe zapewniające płynne przejście do ram EFK. Rozporządzenie ma wejść w życie 1 stycznia 2028 r. i będzie wiążące dla wszystkich państw członkowskich.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności („EFK”), w tym programu szczegółowego działań na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, uchylecia rozporządzeń (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697, (UE) 2021/783 oraz zmiany rozporządzeń (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 i (UE) [EDIP]

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 43 ust. 2, art. 168 ust. 5, art. 172 akapit pierwszy, art. 173 ust. 3 akapit pierwszy, art. 175 akapit pierwszy, art. 182 ust. 4, art. 183 w związku z art. 188 akapit drugi, art. 189 ust. 2, art. 192 ust. 1, art. 194 ust. 2, art. 212 ust. 2 i art. 322 ust. 1 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁰,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹¹,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niniejsze rozporządzenie określa orientacyjną pulę środków finansowych przeznaczonych na Europejski Fundusz Konkurencyjności („EFK”), w tym na realizację programu szczegółowego na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, która to pula ma stanowić główną kwotę odniesienia, w rozumieniu porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie współpracy w kwestiach budżetowych, dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej. Do celów niniejszego rozporządzenia ceny bieżące oblicza się poprzez zastosowanie stałego deflatora w wysokości 2 %.
- (2) Biorąc pod uwagę sytuację polityczną, gospodarczą, społeczną, środowiskową i klimatyczną oraz bezpieczeństwo, w tym zwiększone ryzyko konwencjonalnych zagrożeń wojskowych, Unia stoi obecnie w obliczu decydującego okresu dla swojej przyszłości. W raporcie Dragiego na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności¹² przedstawiono nową wizję ożywienia zrównoważonego wzrostu

¹⁰ Dz.U. C z, s. . .

¹¹ Dz.U. C z, s. . .

¹² Przyszłość europejskiej konkurencyjności: Sprawozdanie Maria Dragiego, wrzesień 2024 r., https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_pl.

w Europie. W raporcie Letty¹³ podkreślono, że Europa musi wykorzystać swój jednolity rynek, aby osiągnąć wiodącą pozycję w globalnej konkurencji. W komunikacie Komisji w sprawie Kompas konkurencyjności¹⁴ przedstawiono plan działania na rzecz zwiększenia konkurencyjności a podstawie zaleceń zawartych w tych sprawozdaniach. W komunikacie Komisji w sprawie Paktu dla czystego przemysłu¹⁵ podkreślono potrzebę przyspieszenia dekarbonizacji, reindustrializacji i innowacji, łącząc działania w dziedzinie klimatu i konkurencyjność w ramach w ramach jednej nadrzędnej strategii na rzecz wzrostu. Sektorowe plany działania na rzecz przemysłu, takiego jak przemysł motoryzacyjny, stalowy, metalowy i chemiczny, mają na celu zapewnienie długoterminowej konkurencyjności, zrównoważoności i odporności przemysłu europejskiego. W sprawozdaniu na temat stanu cyfrowej dekady w 2025 r.¹⁶ podkreślono pilną potrzebę wspierania współpracy i zwiększenia inwestycji publicznych i prywatnych w celu wzmocnienia przywództwa cyfrowego, suwerenności i inkluzywności Unii. We wspólnej białej księdze w sprawie europejskiej gotowości obronnej¹⁷ podkreślono potrzebę masowego i szybkiego ponownego inwestowania w obronność w celu wsparcia swobody działania Europy. Ponadto wśród priorytetów strategii bezpieczeństwa gospodarczego dodatkowo podkreślono kluczową potrzebę zabezpieczenia przewagi technologicznej Unii i zmniejszenia ryzyka w stosunkach gospodarczych, w tym poprzez zwiększenie odporności łańcuchów dostaw, a tym samym zmniejszenie zależności od innych. W Europejskim pakcie na rzecz wszechoceanu podkreślono potrzebę zwiększenia konkurencyjności i przyspieszenia strategicznej transformacji we wszystkich sektorach niebieskiej gospodarki, w szczególności poprzez skoncentrowanie się na dekarbonizacji i zwiększaniu skali innowacji. Jak wskazano w komunikacie Komisji pt. „Droga ku następnym wieloletnim ramom finansowym”¹⁸, kolejny długoterminowy budżet Unii musi być lepiej ukierunkowany, prostszy, bardziej elastyczny i przewidywalny oraz lepiej realizować priorytety Unii, w tym zwiększać konkurencyjność Unii.

- (3) Aby odzyskać i wzmocnić swoją przewagę konkurencyjną, Unia musi ożywić cykl innowacji poprzez rozwijanie zdolności w zakresie innowacji radykalnych i inwestowanie w powstające, najnowocześniejsze i strategiczne technologie o znacznym potencjale gospodarczym. Aby zapewnić swoją autonomię w gospodarce światowej, Unia powinna zagwarantować sobie wiodącą pozycję w dziedzinie technologii i przemysłu w sektorach strategicznych, począwszy od łańcuchów dostaw surowców krytycznych, w celu opracowywania i wytwarzania technologii strategicznych w Europie, a także ograniczania ryzyka dla jej bezpieczeństwa

¹³ Sprawozdanie Enrica Letty na temat przyszłości jednolitego rynku, kwiecień 2024 r., <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

¹⁴ [Kompas konkurencyjności – Komisja Europejska](#).

¹⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Pakt dla czystego przemysłu. Wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji, COM(2025) 85 final, 26.2.2025.

¹⁶ COM(2025) 290 final, Stan cyfrowej dekady w 2025 r.: Dalsze budowanie suwerenności UE i jej cyfrowej przyszłości.

¹⁷ Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady w sprawie „Europejskiej strategii bezpieczeństwa gospodarczego”, JOIN(2023) 20 final z 20.6.2023.

¹⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Droga ku następnym wieloletnim ramom finansowym – COM(2025) 46 final, 11.2.2025.

i odporności wynikającego z krytycznych zależności zewnętrznych. Cel ten można osiągnąć poprzez przeciwdziałanie - w sposób proporcjonalny i bez wypierania finansowania prywatnego - niedoskonałościom rynku i nieoptymalnym sytuacjom inwestycyjnym, z uwzględnieniem wysokich potrzeb inwestycyjnych związanych z realizacją priorytetów Unii, w tym dekarbonizacji i transformacji cyfrowej. Aby zapewnić efektywne wykorzystanie finansowania publicznego, należy w większym stopniu skupić się na wykorzystaniu udziału sektora prywatnego, udoskonalając w tym celu stosowanie mechanizmów podziału ryzyka między funduszami unijnymi a inwestorami prywatnymi. Kluczowe będzie wykorzystanie i dalsze wzmocnienie postępów osiągniętych w zakresie unii oszczędności i inwestycji, co zapewni niezbędne otoczenie regulacyjne dla rozwoju inwestycji prywatnych. Wykorzystanie wszelkich dodatkowych zasobów krajowych pozostaje bez uszczerbku dla stosowania art. 107 i 108 TFUE.

- (4) Warunkiem koniecznym jest, aby finansowanie unijne zapewniało wsparcie dla przedsiębiorstw i projektów na całej długości ścieżki inwestycyjnej. Proces ten obejmuje wszystkie etapy opracowywania i wytwarzania strategicznych technologii, produktów i usług w Europie, od badań stosowanych, przez wszelkie formy innowacji, zwiększanie skali działalności, wdrażanie w przemyśle, po produkcję i wprowadzanie na rynek, w tym niezbędne inwestycje i wsparcie kosztów operacyjnych, infrastrukturę i umiejętności. Ścieżka inwestycyjna nie przebiega liniowo, ponieważ wszystkie etapy wzajemnie się uzupełniają, a pomysły na nowe produkty lub usługi mogą pojawić się na dowolnym etapie. Kwestię tej nieliniowej rzeczywistości należy uwzględnić w finansowaniu unijnym, zwiększając elastyczność udzielania wsparcia przy zachowaniu przewidywalności finansowania.
- (5) Wymaga to również, aby finansowanie unijne ułatwiało tworzenie i ekspansję ekosystemów innowacyjnych i przemysłowych, w których różne podmioty współdziałają ze sobą w sposób synergiczny. Skuteczne ekosystemy charakteryzują się intensywnymi i sprawnymi interakcjami i współpracą między małymi i dużymi przedsiębiorstwami, uczelniami wyższymi, instytucjami badawczymi, dostawcami infrastruktury, inwestorami oraz organami publicznymi. Bez takiej współpracy w ramach poszczególnych ekosystemów innowacyjnych i przemysłowych oraz między nimi potencjał innowacyjny pozostaje niewykorzystany.
- (6) Łączność cyfrowa ma kluczowe znaczenie w kontekście wspierania współpracy w ramach ekosystemu, przyspieszenia innowacji, umożliwienia płynnego i bezpiecznego dostępu do krytycznych zdolności i rozwiązań cyfrowych w całej Unii, ułatwienia transgranicznych partnerstw publiczno-prywatnych oraz wspierania interoperacyjności i opłacalności.
- (7) W związku z powyższym celem EFK jest stworzenie zdolności inwestycyjnej w celu wspierania europejskiej konkurencyjności w zakresie strategicznych technologii, infrastruktury, produktów i usług oraz sektorów, co zapewni bardziej płynny przebieg ścieżki inwestycyjnej. EFK będzie służyć wspieraniu tworzenia innowacji, współpracy w ich zakresie i ich rozwoju oraz zwiększania skali finansowania prywatnego i ekosystemów przemysłowych.
- (8) W UE utrzymują się różnice pod względem konkurencyjności i innowacyjności w poszczególnych regionach. Po nieustających staraniach podejmowanych zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym, aby zlikwidować lukę innowacyjną, nadszedł czas, aby uwolnić pełny potencjał każdego regionu. Dzięki zapewnieniu, aby regiony słabiej

rozwinęte były skutecznie połączone z unijnymi łańcuchami wartości, Unia jako całość będzie lepiej przygotowana do konkurencji w skali globalnej.

- (9) Regiony najbardziej oddalone UE oraz kraje i terytoria zamorskie stanowią wyjątkowe atuty strategiczne, które przynoszą korzyści całej Unii – w tym bliskość państw trzecich, wyjątkowe warunki dla badań kosmicznych i astrofizycznych, duży potencjał w zakresie energii odnawialnej, bogatą różnorodność biologiczną i rozległe strefy morskie. EFK powinien wykorzystać ich potencjał jako przyczółków geostrategicznych, w szczególności w celu wsparcia realizacji celów Unii w zakresie bezpieczeństwa, gotowości, regionalnych łańcuchów wartości i konkurencyjności.
- (10) Komisja powinna zapewnić ścisłą koordynację i synergii między wszystkimi unijnymi źródłami założycielskimi WRF. W tym celu program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji zostanie ściśle powiązany z EFK: w celu zapewnienia, aby przemysł europejski wykorzystywał wyniki badań finansowanych przez Unię do dalszego opracowywania innowacji i prowadzenia produkcji w Europie. Aby wspierać synergii, programy prac przyjęte na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny obejmować część szczegółową i specjalną „Konkurencyjność” oraz zapewniać spójność z częścią II „Konkurencyjność i społeczeństwo” rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]¹⁹ [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”]²⁰ zgodnie z procedurą komitetową określoną w niniejszym rozporządzeniu. Ponadto EFK zapewnia spójność z rodzajami działań, które mają być realizowane w ramach Funduszu Innowacyjnego, w szczególności przy opracowywaniu programów prac.
- (11) Aby wspierać synergii między działaniami podejmowanymi w ramach EFK a Funduszem Innowacyjnym, programy prac dotyczące EFK powinny zapewniać spójność z priorytetami i rodzajami działań, które mogą być finansowane w ramach Funduszu Innowacyjnego. Wspólnie EFK, „Horyzont Europa” i Fundusz Innowacyjny zapewnią spójne wsparcie na rzecz poprawy konkurencyjności Unii.
- (12) Ponadto, aby uwzględnić silne powiązanie z narzędziem koordynacji konkurencyjności, w programie prac dotyczącym EFK należy zapewnić spójność z wybranymi projektami i priorytetami w zakresie konkurencyjności określonymi w ramach tego narzędzia.
- (13) Współpraca między sektorem publicznym a prywatnym może przynieść korzyści konkurencyjności europejskiej, a wykorzystanie inwestycji prywatnych jest niezbędne do osiągnięcia celów EFK. W związku z tym należy umożliwić wdrożenie części budżetu EFK za pośrednictwem partnerstw publiczno-prywatnych wraz z innymi podmiotami publicznymi i prywatnymi, jeżeli jest to najskuteczniejsza forma realizacji celów polityki ustanowionych w zakresie badań i rozwoju technologicznego, przy jednoczesnym zapewnieniu dodatkowości i uniknięciu wypierania inwestycji prywatnych. Partnerstwa publiczno-prywatne w formie wspólnych przedsięwzięć powinny być ustanawiane w przypadkach, w których wymagane jest ścisłe zaangażowanie Unii, oraz powinny one zapewniać Unii odpowiednie prawa głosu, a także wystarczające współinwestycje ze strony innych partnerów w celu wykorzystania wsparcia Unii. W celu wspierania synergii i efektywności konieczne jest, biorąc pod uwagę ocenione potrzeby, zapewnienie scentralizowanych funkcji

¹⁹ Dz.U. L z, s. .

²⁰ COM(2025) 543.

organizacyjnych i administracyjnych wspólnych przedsięwzięć. W związku z tym liczba wspólnych przedsięwzięć powinna być jak najbardziej ograniczona.

- (14) EFK powinien korzystać z całego zestawu narzędzi budżetu Unii, aby uwolnić dodatkowe inwestycje publiczne i prywatne, w szczególności od inwestorów instytucjonalnych, na całej długości ścieżki inwestycyjnej. Powinien on przyczynić się do stworzenia „kultury inwestycyjnej” dzięki lepszemu pozyskiwaniu funduszy publicznych i zmniejszaniu ryzyka związanego z budżetem Unii. EFK przyczyni się do zmaksymalizowania wartości dodanej działań Unii i przyciągnie kapitał prywatny w celu zapewnienia konkurencyjnej bazy innowacyjnej i przemysłowej, również dzięki wykorzystaniu innowacyjnych instrumentów finansowania, w tym współinwestycji publiczno-prywatnych o asymetrycznym rozłożeniu ryzyka i zwrotu. W związku z tym w miarę możliwości preferowanym wariantem powinno być wykorzystanie instrumentów finansowych przyciągających inwestorów prywatnych.
- (15) W raporcie Dragiego wezwano do zwiększenia wsparcia na rzecz inwestycji w celu zlikwidowania luki inwestycyjnej i uznano InvestEU za kluczowy instrument podziału ryzyka, z którego należy korzystać. W ramach Instrumentu EFK InvestEU należy ustanowić jedną gwarancję budżetową i zapewnić instrumenty finansowe wspierające konkurencyjność UE.
- (16) Niedawne doświadczenia zebrane w szybko zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, społecznym, bezpieczeństwa i geopolitycznym pokazały, że należy zapewnić większą elastyczność wieloletnich ram finansowych i ich programów. W tym celu i zgodnie z celami EFK przy finansowaniu należy odpowiednio uwzględnić, w procedurze budżetowej, zmieniające się potrzeby polityczne i priorytety Unii określone w odpowiednich dokumentach opublikowanych przez Komisję, zapewniając jednocześnie niezbędną przewidywalność realizacji inwestycji.
- (17) EFK powinien ułatwiać dostęp do finansowania z programów unijnych dzięki procedurom, które są zorientowane na użytkownika, szybkie, uproszczone i zharmonizowane, a także zwiększać spójność między instrumentami unijnymi oraz inwestycjami państw członkowskich. Beneficjenci finansowania unijnego, a w szczególności przemysł, MŚP, przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa scale-up, w tym te utworzone w ramach przyszłego 28. systemu prawnego, powinni znaleźć się w centrum uwagi przy opracowywaniu unijnych instrumentów finansowania w ramach EFK.
- (18) EFK powinien funkcjonować w ramach czterech segmentów polityki odzwierciedlających kluczowe priorytety polityki Unii: czysta transformacja i dekarbonizacja przemysłu; przywództwo cyfrowe; zdrowie, biotechnologia, rolnictwo i biogospodarka; odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna.
- (19) Infrastruktura jest istotnym czynnikiem sprzyjającym europejskiej konkurencyjności. Inwestycje w infrastrukturę są niezbędnym warunkiem prawidłowego funkcjonowania jednolitego rynku UE, transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz zwiększenia odporności i bezpieczeństwa Unii. Na przykład transeuropejska sieć transportowa sprzyja zrównoważonym formom transportu, promuje ulepszone multimodalne i interoperacyjne rozwiązania cyfrowe i transportowe, przyczyniając się tym samym do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Transeuropejskie sieci energetyczne mają kluczowe znaczenie dla utworzenia prawdziwej unii energetycznej umożliwiającej osiągnięcie celów Unii w zakresie energii i klimatu poprzez połączenie sieci elektroenergetycznych państw Unii i sieci czystej energii w celu zapewnienia

niezależności energetycznej i konkurencyjności energetycznej Unii. W tym celu zasadnicze znaczenie ma rozwój transgranicznych połączeń wzajemnych, krajowych sieci przesyłowych i dystrybucyjnych. Wsparcie z EFK będzie spójne i komplementarne z instrumentem „Łącząc Europę”. Dla poprawy konkurencyjności Europy zasadnicze znaczenie ma zapewnienie synergii między rozwojem transeuropejskich sieci energetycznych i transportowych o silnym oddziaływaniu transgranicznym przy wsparciu w ramach CEF a wsparciem inwestycyjnym na rzecz dekarbonizacji, modernizacji i rozbudowy infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej w ramach EFK.

- (20) Ponadto transeuropejskie sieci cyfrowe mają zasadnicze znaczenie dla wzajemnego połączenia krajowych i międzynarodowych sieci telekomunikacyjnych, umożliwiając niezakłócony i bezpieczny transgraniczny dostęp do zdolności w zakresie obliczeń wielkiej skali, chmury obliczeniowej, danych i sztucznej inteligencji. W związku z tym zasadnicze znaczenie ma rozwój, ochrona i utrzymanie infrastruktury na rzecz poprawy konkurencyjności, takiej jak naziemne sieci szkieletowe i infrastruktura kabli podmorskich, zapewniającej ciągłość świadczenia usług w przypadku incydentów, a także zwiększającej zdolność wykrywania w basenach morskich w celu zwiększenia bezpieczeństwa kabli podmorskich, jak podkreślono we wspólnym komunikacie „Plan działania UE na rzecz bezpieczeństwa kabli”.
- (21) O sile konkurencyjności Unii decydują jej obywatele. W Kompasie konkurencyjności uznano promowanie umiejętności i wysokiej jakości miejsc pracy za horyzontalny czynnik sprzyjający. W konkluzjach Rady Europejskiej podkreślono, że „w następstwie komunikatu Komisji z dnia 5 marca 2025 r. w sprawie unii umiejętności należy podjąć dalsze starania na rzecz zwiększenia nabywania, uznawania i zatrzymywania umiejętności w całej UE, od budowania umiejętności podstawowych po angażowanie się w uczenie się przez całe życie, przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji, zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych i związanym z nim planem działania”. Jednym z elementów tego procesu jest silny dialog. Kapitał ludzki ma kluczowe znaczenie dla dobrobytu Unii, jej odporności gospodarczej i jedynej w swoim rodzaju społecznej gospodarki rynkowej. Zasadnicze znaczenie ma wspieranie dobrobytu, w tym wysokiej jakości miejsc pracy, poprzez pobudzanie wzrostu wydajności, zwiększanie konkurencyjności i innowacyjności przemysłu Unii, przyciąganie dodatkowych inwestycji oraz wspieranie dynamicznego jednolitego rynku i zwiększonego bezpieczeństwa gospodarczego. EFK powinien przyczyniać się do tworzenia unii umiejętności²¹ poprzez wspieranie rozwoju wykwalifikowanej siły roboczej wyposażonej w konkretne umiejętności potrzebne w strategicznych obszarach inwestycyjnych funduszu – za pomocą uczenia się przez całe życie, projektów edukacyjnych, projektów szkoleniowych i przygotowania zawodowego – oraz poprzez tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy wysokiej jakości dostępnych dla wszystkich, a także poprzez uzupełnianie inwestycji w ramach EFK inwestycjami w umiejętności w celu złagodzenia niedoborów kwalifikacji w danym strategicznym sektorze EFK oraz wskazywanie, kiedy są one uwzględnione. Obejmuje to gwarancję umiejętności, która powinna umożliwić pracownikom sektorów poddawanych restrukturyzacji podnoszenie i zmianę kwalifikacji, zgodnie z odpowiednimi krajowymi, regionalnymi lub sektorowymi strategiami transformacji. EFK powinien pomagać w gromadzeniu informacji na temat umiejętności, podnoszenie i zmianę

²¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Unia umiejętności, COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

kwalifikacji oraz wspierać partnerstwa publiczno-prywatne między uniwersytetami, organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego, przedsiębiorstwami, w szczególności MŚP, partnerami społecznymi i instytutami badań stosowanych. EFK mógłby również wspierać działania sojuszy uniwersyteckich, również we współpracy z pracodawcami, w celu poprawy ich wyników w zakresie innowacji oraz rozwoju umiejętności i talentów.

- (22) EFK powinien przyczyniać się do osiągnięcia celów dekarbonizacji przemysłu europejskiego poprzez wspieranie rozwoju i wdrażania czystych technologii. EFK będzie wspierać wdrażanie Paktu dla czystego przemysłu, przekształcając czystą transformację i dekarbonizację w siłę napędową wzrostu i konkurencyjności przemysłu europejskiego. W tym celu EFK będzie wspierać dekarbonizację przy zastosowaniu podejścia neutralnego pod względem technologicznym, uznając jednocześnie wkład różnych technologii w bilansowanie sieci i sprzężenie sektorów, aby zapewnić dostosowanie w szczególności do potrzeb inwestycyjnych sektorów energochłonnych. Ponadto EFK powinien przyspieszyć realizację Planu działania na rzecz przystępnej cenowo energii, zapewniając wszystkim Europejczykom bezpieczną, przystępną cenowo, wydajną i czystą energię. EFK przyczyni się do przejścia na bezemisyjną, zasobooszczędną, neutralną dla klimatu gospodarkę o obiegu zamkniętym opartą na biomasie i zapewniającą odporność wodną. W ramach EFK będzie również wspierana zrównoważona, przyjazna dla przyrody i odporna produkcja przemysłowa w sektorach energochłonnych w Unii, zgodnie z celami przyszłego wniosku dotyczącego aktu w sprawie przyspieszenia dekarbonizacji przemysłu. Powinien on również wspierać cele rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1724²² (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie), zwiększanie zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zwiększanie mocy produkcyjnych oraz inwestowanie w powiązaną infrastrukturę. W celu dekarbonizacji sektora transportowego w ramach EFK prowadzone będą również inwestycje w zrównoważone paliwa, powiązaną infrastrukturę i środki transportu, a także w modernizację i cyfryzację transportu.
- (23) EFK przyczyni się również do ochrony, odbudowy i poprawy jakości środowiska, w tym wody, wybrzeża, morza i gleby, do zmniejszenia zanieczyszczenia, powstrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej oraz przeciwdziałania degradacji ekosystemów lądowych i morskich, przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na zmianę klimatu i wodę. W ramach segmentu „Czysta transformacja i dekarbonizacja” EFK należy finansować projekty, które przyczyniają się do osiągnięcia tych celów.
- (24) Projekty i działania w ramach segmentu „Czysta transformacja i dekarbonizacja przemysłu” promują efektywność energetyczną, zintegrowaną energię ze źródeł odnawialnych, nowe źródła energii, renowacje energetyczne oraz innowacyjne rozwiązania w zakresie ogrzewania i chłodzenia.
- (25) Wydajność produkcji w Unii zależy również od efektywnego gospodarowania zasobami, a materiały wsadowe stanowią istotną część kosztów produkcji. Produktywność zasobów wzrasta, gdy produkty i procesy produkcyjne są zgodne

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (Dz.U. L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, a działania mające na celu utrzymanie wartości, takie jak regeneracja, odnawianie i naprawa, zapewniają znaczne możliwości zatrudnienia. EFK powinien przyczyniać się do wzrostu biogospodarki i gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zwiększania dostępu do materiałów, w tym biomateriałów.

- (26) Unia może stać się światowym liderem w dziedzinie technologii cyfrowych, takich jak sztuczna inteligencja, tożsamość cyfrowa, półprzewodniki, robotyka, technologie kwantowe, technologie kosmiczne i inne, dzięki spożytkowaniu niewykorzystanego potencjału naukowców i przemysłu. EFK powinien wspierać rozwój i wdrażanie rozwiązań i infrastruktury cyfrowej oraz zdolności w całej Unii z korzyścią dla europejskiego społeczeństwa i gospodarki.
- (27) Ciągłe niedoinwestowanie europejskiego sektora technologii jest jedną z głównych przyczyn braku konkurencyjności Unii w porównaniu ze światowymi konkurentami. Europejska suwerenność w zakresie technologii cyfrowych i infrastruktury cyfrowej zyskała ponadto kluczowe znaczenie pod względem odporności, bezpieczeństwa i demokracji, co podkreślono w sprawozdaniu na temat stanu cyfrowej dekady w 2025 r., w którym wskazano również istotne luki, które wciąż pozostają do wypełnienia, aby osiągnąć cele Unii na 2030 r., zwłaszcza w zakresie rozwoju sztucznej inteligencji (AI) i technologii kosmicznych, półprzewodników, sieci 5G i umiejętności cyfrowych.
- (28) Choć transformacja cyfrowa w Europie przyspiesza, w przypadku wielu kluczowych obszarów, w których Unia jest zależna od dostawców spoza Unii (od surowców, zaawansowanych półprzewodników i chipów AI po systemy, infrastrukturę i usługi), konieczne jest stworzenie europejskich alternatyw, które umocnią transformację cyfrową w gospodarce europejskiej, przy czym naszym podstawowym wyróżnikiem będą wspólne wartości, w tym wykorzystanie potencjału technologii opartych na otwartym oprogramowaniu. Działania na rzecz wsparcia przywództwa cyfrowego są realizowane w ramach regulacyjnych i pozaregulacyjnych inicjatyw politycznych Unii w dziedzinie cyfryzacji, takich jak akt w sprawie AI, Plan działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji i plan działania na rzecz sztucznej inteligencji, strategia w sprawie zastosowania AI, akt w sprawie rozwoju chmury i AI, strategia na rzecz europejskiej unii danych, akt w sprawie sieci cyfrowych, unijna strategia kwantowa i akt kwantowy, akt w sprawie cybersolidarności, akt dotyczący cyberodporności i akt o cyberbezpieczeństwie, biała księga w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030 oraz przegląd europejskiego aktu w sprawie czipów, a także w ramach przyszłych inicjatyw politycznych. Obszary cyfrowe, w które należy inwestować, obejmują szereg krytycznych technologii pionierskich, takich jak sztuczna inteligencja (AI) i cyfrowe bliźniaki oparte na sztucznej inteligencji, robotyka, półprzewodniki, technologie autonomiczne lub kwantowe. Obejmują one również kluczowe infrastruktury, takie jak tożsamość cyfrowa, chmura, obliczenia wielkiej skali i obliczenia kwantowe, komunikacja, zaawansowana infrastruktura obserwacji podwodnej i infrastruktura detekcji, sieci łączności cyfrowej, w tym kable podmorskie, a także zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa, obronności lub przestrzeni kosmicznej. Wspieranie ich wykorzystania w sektorze prywatnym i publicznym sprawi, że cała unijna gospodarka stanie się bardziej konkurencyjna, bezpieczna, suwerenna i zrównoważona, wzmacniając odporność i gotowość społeczną. Ponadto interoperacyjne technologie cyfrowe napędzają modernizację sektora publicznego, przyczyniając się do integracji jednolitego rynku, który stanowi dla europejskich przedsiębiorstw typu start-up działających w branży cyfrowej najcenniejszy punkt wyjścia do osiągnięcia konkurencyjności na rynku światowym.

Postęp technologiczny i innowacje w każdym sektorze gospodarki, a tym samym ich wydajność i konkurencyjność, są zasadniczo napędzane przez integrację sektorowych zmian cyfrowych i wykorzystanie rozwiązań cyfrowych, które należy wspierać w ramach EFK.

- (29) Postęp technologiczny i innowacje we wszystkich sektorach gospodarki, a tym samym ich wydajność i konkurencyjność, są zasadniczo napędzane zintegrowanym rozwojem technologii cyfrowych w poszczególnych sektorach oraz wykorzystaniem rozwiązań cyfrowych, które należy wspierać w ramach całego Funduszu w kontekście działań opracowanych w różnych poszczególnych segmentach polityki UE. Zależność od dostawców wysokiego ryzyka w sektorach krytycznych może stanowić strategiczne ryzyko ingerencji zagranicznej i zagrazić bezpieczeństwu, odporności i suwerenności Unii. Grupa współpracy NIS, we współpracy z Komisją i Agencją Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA), odgrywa kluczową rolę w skoordynowanym na poziomie UE szacowaniu ryzyka dla bezpieczeństwa krytycznych łańcuchów dostaw, z uwzględnieniem technicznych i, w stosownych przypadkach, pozatechnicznych czynników ryzyka zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE) 2022/2555²³.
- (30) Europa musi chronić swoje interesy w zakresie bezpieczeństwa przed dostawcami, którzy mogą stanowić stałe zagrożenie dla bezpieczeństwa ze względu na potencjalną ingerencję ze strony państw trzecich oraz ze względu na ich bezpieczeństwo, w szczególności cyberbezpieczeństwo. Konieczne jest zatem ograniczenie ryzyka, z jakim wiąże się utrzymująca się zależność od dostawców wysokiego ryzyka na rynku wewnętrznym, w tym w łańcuchu dostaw ICT, ponieważ mogą one mieć potencjalnie poważny negatywny wpływ na bezpieczeństwo użytkowników i przedsiębiorstw w całej Unii oraz na infrastrukturę krytyczną Unii pod względem integralności danych i usług oraz dostępności usług. Działania mające na celu takie ograniczenie należy oprzeć na proporcjonalnej ocenie ryzyka i powinny one obejmować środki ograniczające ryzyko określone w politykach i przepisach Unii.
- (31) Skuteczne wdrożenie interoperacyjności ponad granicami i sektorami niesie ze sobą znaczny, niewykorzystany potencjał, zwłaszcza pod względem konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw. Dlatego też konieczne jest inwestowanie w rozwój paneuropejskiej cyfrowej infrastruktury publicznej obejmującej interoperacyjne, bezpieczne i suwerenne sieci, rozwiązania i usługi cyfrowe, aby zaradzić fragmentacji interoperacyjności w całej Unii, a w szczególności przekształcić sektor publiczny państw członkowskich w połączony, płynnie funkcjonujący i elastyczny ekosystem cyfrowy. Wdrożenie interoperacyjności przez europejskie administracje publiczne na wszystkich szczeblach jest warunkiem wstępnym stworzenia stabilnego i opartego na innowacjach sektora publicznego, który przyczynia się do osiągnięcia celów Unii w zakresie konkurencyjności, suwerenności technologicznej i bezpieczeństwa.
- (32) Aby poprawić sytuację w zakresie zdrowia publicznego i wzmocnić konkurencyjność Unii, należy zająć się problemem wzrostu zachorowalności na choroby zakaźne i niezakaźne poprzez ukierunkowane strategie na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki chorób oraz poprzez dalsze inwestycje, w tym w sektorze farmaceutycznym i wyrobów medycznych. Takie działania, wraz ze wspieraniem skutecznych,

²³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148. Tekst mający znaczenie dla EOG, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

dostępnych i odpornych systemów opieki zdrowotnej, mogą znacznie zwiększyć wydajność siły roboczej poprzez poprawę stanu zdrowia ludności i złagodzenie niedoborów siły roboczej, a jednocześnie wspierać systemy opieki zdrowotnej, które napędzają innowacje. Wykorzystanie danych dotyczących zdrowia ma zasadnicze znaczenie w tych wysiłkach, umożliwiając podejmowanie świadomych decyzji. Ponadto wspieranie innowacji poprzez umacnianie opartej na dowodach ścieżki od przełomów medycznych do rozwiązań rynkowych ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności Unii, a także jest korzystne dla zwiększenia bezpieczeństwa dostaw.

- (33) Biogospodarka napędza wzrost, umożliwiając Europie pomyślne przeprowadzenie transformacji ekologicznej, wzmocnienie konkurencyjności Europy i jej autonomii strategicznej. Chociaż europejska biogospodarka już teraz zmienia ekosystemy przemysłowe, wzmacnia autonomię strategiczną i uwalnia wartość w sektorach strategicznych, kluczowe znaczenie ma wzmocnienie inwestycji, inicjatyw i strategii na szczeblu Unii i państw członkowskich, tak aby przekształcić ją z niszowej dziedziny w normę we wszystkich sektorach i regionach Unii, a tym samym uwolnić jej potencjał, w szczególności w kluczowych gałęziach przemysłu. Konieczne jest wspieranie konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju, odporności i sprawiedliwości w sektorach rolnictwa, rybołówstwa, akwakultury i leśnictwa, na obszarach wiejskich i przybrzeżnych oraz przyczynianie się do długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego w Unii.
- (34) Potrzebne są inwestycje, inicjatywy i strategie, aby wypełnić lukę innowacyjną i przyspieszyć proces dokonywania odkryć, rozwój, działania na rzecz ograniczania ryzyka, prezentowanie i zwiększanie skali innowacji w biogospodarce, aby wspierać ich absorpcję przez rynek, zapewnić finansowanie na całej długości ścieżki innowacji dla przedsiębiorstw typu start-up i zwiększyć skalę przedsiębiorstw o dużym wzroście, zapewnić jak najbardziej efektywne gospodarowanie zasobami i zabezpieczyć dostawy biomasy pozyskiwanej w sposób zrównoważony. Biogospodarka przyczynia się do dekarbonizacji, zapewniając zrównoważone alternatywy dla produktów i procesów opartych na paliwach kopalnych, ale również do wdrażania obiegu zamkniętego, czystej transformacji, technik węglochłonnych, różnorodności biologicznej, usług ekosystemowych i odbudowy zasobów przyrodniczych.
- (35) Wspieranie odporności przemysłu europejskiego ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania przez Unię konkurencyjności nawet w czasach kryzysu i ma zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa Unii. Aby zapewnić odporność Unii, w ramach EFK należy wspierać działania mające na celu zmniejszenie zależności i dywersyfikację dostaw w sektorach strategicznych, takich jak sektor surowców, wzmacniając tym samym zdolności Unii w zakresie bezpiecznych dostaw zrównoważonych surowców krytycznych w całym łańcuchu wartości zgodnie z celami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 (akt w sprawie surowców krytycznych)²⁴ i przemysłu chemicznego, które to cele dotyczą niemal wszystkich sektorów przemysłu. Aby Unia mogła rozwijać swoją zdolność do dywersyfikacji łańcuchów

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

dostaw i skutecznego zmniejszenia zależności, kluczowa jest realizacja ambitnego i wzajemnie korzystnego programu handlowego.

- (36) Ponadto Unia i jej państwa członkowskie znalazły się w kontekście geopolitycznym, w szczególności biorąc pod uwagę rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, w którym istnieje wysokie ryzyko urzeczywistnienia się konwencjonalnych zagrożeń wojskowych, w szczególności w przypadku obszarów graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą. W związku z tym, a także ze względu na zagrożenia na pozostałych granicach UE należy priorytetowo zwiększyć inwestycje w obronność i zapewnić wsparcie dla projektów takich jak Bałtycka Linia Obrony i Tarcza Wschód. Przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna to kluczowe ekosystemy zapewniające odporność i strategiczną autonomię Unii Europejskiej oraz zwiększające gotowość i gotowość Unii zgodnie z białą księgą w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030²⁵. W ramach tych ekosystemów realizowane są również cele w zakresie zrównoważonego rozwoju, konkurencyjności, odporności i bezpieczeństwa oraz wzmacniania pozycji Unii na arenie międzynarodowej. Silna europejska baza technologiczno-przemysłowa sektora obronnego (EDTIB) jest niezbędnym warunkiem wstępnym zapewnienia gotowości obronnej i wiarygodnego odstraszania. Ma również zasadnicze znaczenie dla ochrony obywateli Unii, zapewniając zdolność Unii do reagowania na pojawiające się zagrożenia bezpieczeństwa, do wspierania Ukrainy i utrzymania pozycji Europy jako podmiotu globalnego. EDTIB jest uznawana za strategiczny atut, który przyczynia się do odporności gospodarczej i bezpieczeństwa gospodarczego Unii, innowacji, wiodącej pozycji technologicznej i strategicznej autonomii. W całej Unii i jej państwach członkowskich sektor obronny szybko się rozwija, a najnowocześniejsze technologie i nowe podmioty odgrywają coraz ważniejszą rolę. Cykle innowacji również przyspieszają, przy czym coraz większy nacisk kładzie się na szybkie prototypowanie, testowanie i walidację, w tym w rzeczywistych środowiskach operacyjnych. Aby poprawić mobilność wojskową, należy zwiększać inwestycje w nowe zasoby cywilno-wojskowe, w tym aktywa ruchome i infrastrukturę podwójnego zastosowania. Skoordynowane i stałe wsparcie w ramach EDTIB ma zatem kluczowe znaczenie dla wzmocnienia wspólnego bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich, rozwoju ogólnounijnych projektów obronnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz gotowości obronnej Europy. W związku z tym należy również finansować działania wspierające wzmocnienie ukraińskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego, ponieważ przemysł Ukrainy będzie miał zasadnicze znaczenie dla wspierania zwiększonych europejskich potrzeb obronnych. W związku z tym przy wdrażaniu EFK należy uwzględnić cele Strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony oraz zapewnić spójność EFK z priorytetami w zakresie zdolności obronnych uzgodnionymi wspólnie przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB).
- (37) Unijne technologie kosmiczne oraz dane i usługi związane z przestrzenią kosmiczną stały się niezbędne w codziennym życiu Europejczyków i odgrywają istotną rolę w zachowaniu strategicznych interesów. Przestrzeń kosmiczna przyczynia się do rozwoju wszystkich sektorów gospodarki, od rolnictwa po bankowość. Jest to kluczowy czynnik sprzyjający zapewnieniu bezpieczeństwa i obrony oraz dobrego funkcjonowania i konkurencyjności gospodarki, na przykład poprzez świadczenie

²⁵ Komisja, wysoka przedstawicielka przedstawiła białą księgę w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030, 19.03.2025 r.

dokładnych usług lokalizacyjnych dla szerokiego spektrum sektorów i użytkowników, od lotnictwa po transport morski, a tym samym odgrywanie kluczowej roli dla Europy oraz niezależności i suwerenności obywateli Unii. Przestrzeń kosmiczna ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia priorytetów UE i jej celów strategicznych, w tym dla dobrobytu gospodarczego i bezpieczeństwa gospodarczego, dekarbonizacji, transformacji ekologicznej i cyfrowej. Przestrzeń kosmiczna przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa gospodarczego Unii i jej państw członkowskich. Przyczynia się również do badań naukowych i innowacji technologicznych, wywołując efekt mnożnikowy w wielu sektorach. Ponadto przestrzeń kosmiczna stanowi platformę współpracy międzynarodowej i dyplomacji kosmicznej w celu wzmocnienia pozycji Unii jako wiarygodnego partnera na arenie międzynarodowej.

- (38) Elementy kosmiczne w ramach EFK mają charakter wrażliwy. Świadczone za ich pomocą usługi muszą być solidne i w pełni niezawodne. Należy zapewnić ciągłość tych usług i wysoki poziom bezpieczeństwa, nawet w najpoważniejszych sytuacjach kryzysowych. Konsekwencje naruszenia tych warunków mogą potencjalnie mieć dramatyczne konsekwencje dla bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich. W związku z tym należy przyjąć przepisy szczegółowe dotyczące szczególnych okoliczności.
- (39) EFK powinien również pomagać w osiągnięciu celów politycznych dotyczących bezpieczniejszej Europy, lepiej zabezpieczonej i lepiej przygotowanej na zagrożenia bezpieczeństwa, w szczególności dzięki zwiększeniu konkurencyjności europejskiego przemysłu i strategicznej autonomii, w tym bezpieczeństwa morskiego i celnego, krytycznej infrastruktury energetycznej i transportowej oraz gotowości cywilnej. Aby przeciwdziałać rosnącym zagrożeniom bezpieczeństwa i zagrożeniom hybrydowym, takim jak terroryzm, przestępczość zorganizowana, cyberprzestępczość, katastrofy klimatyczne i ataki na infrastrukturę krytyczną, EFK powinien wspierać wysiłki Europy na rzecz zwiększenia świadomości zagrożeń, budowania odporności i pobudzania inwestycji w bezpieczeństwo oraz propagowania gotowości na etapie projektowania we wszystkich odpowiednich sektorach.
- (40) W coraz większym stopniu dostrzegamy te same technologie wykorzystywane w zastosowaniach rynkowych i obronnych, często napędzane przez innowacyjne przedsiębiorstwa typu start-up. Konieczne jest zatem podejmowanie działań na rzecz lepszego wykorzystania potencjalnych synergii cywilno-obronnych oraz technologii podwójnego zastosowania. Technologie, materiały, wiedza lub produkty podwójnego zastosowania, które mogą być wykorzystywane zarówno do celów cywilnych, jak i wojskowych, mogą być wspierane w ramach EFK, aby zapewnić lepsze powiązanie przemysłu technologicznego Unii z jej bazą przemysłową w dziedzinie obronności, a także z kapitałem innowacji technologicznych Europy.
- (41) Aby zapewnić zainteresowanym stronom przewidywalność i wystarczający poziom pewności planowania inwestycji, w ramach EFK należy określić orientacyjny podział budżetu między segmenty polityki na lata 2028–2034, przy jednoczesnym utrzymaniu elastyczności w zakresie realokacji części budżetu zgodnie z nowymi wyzwaniami i nowymi priorytetami przez cały okres obowiązywania wieloletnich ram finansowych. W tym zakresie należy zapewnić dostępność pewnej minimalnej puli środków budżetowych na długoterminowe planowanie i zobowiązania, z podziałem na kilka lat w rocznych ratach w odniesieniu do każdego segmentu polityki, co umożliwi Unii skonsolidowanie jej zapotrzebowania i nawiązanie strategicznych długoterminowych stosunków z odbiorcami, a tym samym zapewni długoterminową przewidywalność w ekosystemie przemysłowym i finansowym oraz umożliwi

utworzenie ważnych elementów infrastruktury Unii, takiej jak infrastruktura wodorowa i infrastruktura przemysłowego zarządzania emisjami dwutlenku węgla, światowej klasy systemy satelitarne, infrastruktura obserwacji podwodnej, infrastruktura cyberbezpieczeństwa, półprzewodników kwantowych, sztucznej inteligencji i obliczeń wielkiej skali lub infrastruktury krytycznej oraz opracowanie projektów obronnych lub kosmicznych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

- (42) Osiągnięcie ważnych celów i zarządzanie EFK wymaga zapewnienia wystarczającego poziomu zasobów do wdrożenia EFK. W związku z tym w puli środków budżetowych należy przewidzieć wystarczający wkład na pokrycie kosztów zarządzania EFK.
- (43) Do niniejszego aktu podstawowego stosuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509. W rozporządzeniu tym określono zasady ustanawiania i wdrażania budżetu ogólnego Unii, w tym zasady odnoszące się do dotacji, nagród, darowizn o charakterze niefinansowym, zamówień, zarządzania pośredniego, instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013²⁶, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95²⁷, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2185/96²⁸ oraz rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939²⁹ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy doszło do nadużycia finansowego, korupcji lub jakiegokolwiek innego nielegalnego działania, naruszającego interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) posiada kompetencje do prowadzenia dochodzeń i ścigania nadużyć finansowych i innych przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371³⁰. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²⁷ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²⁸ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁹ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

³⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

każda osoba lub każdy podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, są zobowiązane w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF-owi, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w stosownych przypadkach, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (44) Aby wesprzeć konkurencyjność Unii, oprócz posiadania swojego budżetu EFK powinien w miarę możliwości pozyskiwać i generować dodatkowe zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel. W tym względzie EFK powinien być otwarty i ułatwiać synergii i współpracę w zakresie wszelkich wkładów finansowych lub niefinansowych, za pomocą których można wspierać realizację celów w zakresie konkurencyjności, w tym wkładów państw członkowskich, państw trzecich i organizacji międzynarodowych.
- (45) Aby zwiększyć odporność gospodarki Unii, w szczególności poprzez ograniczenie zależności strategicznych, EFK powinien umożliwić Unii przyznawanie pierwszeństwa wsparciu dla produkcji i rozwoju strategicznych technologii i sektorów zlokalizowanych w Unii, w szczególności w odniesieniu do działań związanych ze strategicznymi aktywami, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem Unii, zgodnie z prawem Unii i jej zobowiązaniami międzynarodowymi. Istotne jest, aby finansowanie europejskie przyczyniało się do wykorzystania technologii strategicznych opracowanych w Unii i finansowanych z funduszy europejskich. Aby wspierać opracowywanie i wytwarzanie strategicznych technologii w Unii, warunkiem otrzymania wsparcia z EFK powinno być uzależnienie korzystania z określonych produktów i technologii od przestrzegania ograniczeń w zakresie kontroli, transferu aktywów i ograniczeń w dostawach.
- (46) Działania w ramach EFK powinny być otwarte na współpracę z państwami trzecimi, jeżeli leży to w interesie Unii. W tym zakresie Unia może w pełni lub częściowo włączyć państwa trzecie do działań w ramach EFK. Włączenie to powinno być oparte na zasadzie sprawiedliwej równowagi między wkładem a korzyściami państw trzecich oraz zapewniać ochronę interesów finansowych i, w stosownych przypadkach, bezpieczeństwa Unii.
- (47) EFK powinien być otwarty i ułatwiać synergii z innymi działaniami Unii wspierającymi obszary polityki ściśle związane z konkurencyjnością, w tym z programem ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji, polityką zewnętrzną i programami objętymi zarządzaniem dzielonym z państwami członkowskimi. W tym celu możliwe powinno być łączenie i kumulacja finansowania działań wspierających cele więcej niż jednego obszaru polityki Unii. Należy ustanowić współpracę między Komisją a państwami członkowskimi w celu zapewnienia spójności i komplementarności między EFK a rozporządzeniem (UE) [XXX] [plany partnerstwa krajowego i regionalnego]. Ponadto należy ułatwić przyznawanie wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) [XXX] [*plany partnerstwa krajowego i regionalnego*] oraz w ramach EFK dla projektów, którym przyznano pieczęć konkurencyjności, z uwzględnieniem oceny przeprowadzonej przed przyznaniem pieczęci i bez uszczerbku dla zasad pomocy państwa. Kryteria przyznawania pieczęci konkurencyjności powinny być tak skonstruowane, aby znak ten mógł również pełnić funkcję gwarancji jakości, zapewniającej inwestorów instytucjonalnych, że projekt został odpowiednio zweryfikowany. Pieczęć konkurencyjności powinna być przyznawana wysokiej jakości projektom przyczyniającym się do osiągnięcia celów EFK. EFK może być wdrażany wspólnie z innymi programami unijnymi lub innymi

współdarczyńcami lub współinwestorami, a partnerzy ci powinni mieć możliwość uczestniczenia w komisjach oceniających procedury wyboru dotyczące współfinansowania. Realizacja wszystkich tych działań synergistycznych powinna być prosta. Obowiązujące odbiorców wymogi dotyczące sprawozdawczości i prowadzenia dokumentacji należy w miarę możliwości ograniczyć do jednego strumienia sprawozdawczości umownej i płatności wraz z jednolitym zestawem zasad dotyczących całego udzielanego wsparcia.

- (48) Wsparcie Unii powinno służyć osiągnięciu celów polityki. We wszystkich przypadkach finansowanie z EFK powinno być zapewniane w formie, która pozwala jak najlepiej osiągnąć jego cele, przy jednoczesnym ograniczeniu do absolutnego minimum obciążeń administracyjnych dla odbiorców. Przy wykonywaniu budżetu EFK powinien zapewniać pełny zestaw narzędzi wsparcia unijnego i zapewnić synergie między politykami wspieranymi za pomocą tego wsparcia, w szczególności poprzez umożliwienie przyznawania dotacji w ramach uproszczonych wspólnych procedur wyboru w celu osiągnięcia celów więcej niż jednej polityki. W związku z tym należy dążyć do zniesienia uciążliwych wymogów sprawozdawczości finansowej poprzez jak najszersze stosowanie finansowania niezwiązanego z kosztami jako głównego środka upraszczającego.
- (49) EFK powinien wspierać zróżnicowany zestaw polityk przyczyniających się do zwiększania konkurencyjności, ustanawiając jednocześnie zharmonizowany zestaw podstawowych kryteriów kwalifikowalności w celu zapewnienia właściwego ukierunkowania polityki i odpowiedniego poziomu ochrony interesów gospodarczych i bezpieczeństwa poprzez skoncentrowanie wsparcia Unii na odbiorcach w państwach członkowskich, w tym w krajach i terytoriach zamorskich. W razie potrzeby w ramach EFK należy ustanowić szczegółowe warunki kwalifikowalności w odniesieniu do strategicznych sektorów i technologii, w tym podstawowych łańcuchów wartości, krytycznej infrastruktury Unii i szczególnych zdolności.
- (50) EFK należy wdrażać za pomocą programów prac określonych w niniejszym rozporządzeniu. Programy prac mogą być przyjmowane w formie rocznej lub wieloletniej. Tę ostatnią formę można by w szczególności rozważyć do celów unijnego wsparcia udzielanego na gwarancje budżetowe i instrumenty finansowe w celu zapewnienia przewidywalności partnerom wykonawczym. Wybrany tryb wdrażania odzwierciedla zidentyfikowane potrzeby w zakresie kierunkowości, elastyczności, przewidywalności i efektywności wymagane do osiągnięcia celów rozporządzenia. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2059 w programach prac i dokumentach zaproszenia do składania wniosków określone zostaną bardziej techniczne szczegóły dotyczące wykonania budżetu w odniesieniu do całego zestawu polityk wspieranych z EFK, w tym szczegółowe kryteria kwalifikowalności i kryteria wyboru w zależności od instrumentu wykonania budżetu, niezależnie od tego, czy jest to dotacja, czy zamówienie, oraz konkretnych realizowanych celów polityki. Zgodnie z art. 136 rozporządzenia finansowego ograniczenia kwalifikowalności powinny mieć zastosowanie do dostawców wysokiego ryzyka ze względów bezpieczeństwa. Programy prac są również odpowiednim miejscem, w którym należy dokonać przydziału środków budżetowych zgodnie z zmieniającymi się priorytetami polityki, a także określić wkłady, szczegółowe warunki i oczekiwane wyniki.
- (51) Aby instrumenty finansowe i gwarancja budżetowa skutecznie przyciągały środki prywatne, partnerzy wykonawczy muszą ze sobą ściśle współpracować. Zapewnia to właściwe ukierunkowanie polityki i jej dostosowanie, a także tworzenie serii projektów. Doświadczenia i wnioski wyciągnięte z realizacji programu InvestEU

wyraźnie pokazują, jak ważne są wytyczne inwestycyjne dla uzyskania takiego zaangażowania oraz zapewnienia partnerom wykonawczym i inwestorom niezbędnej przewidywalności i widoczności, aby mogli oni stworzyć zdolności organizacyjne i opracować listę inwestycji, a jednocześnie zapewnić niezbędną elastyczność w celu odpowiedniego ukierunkowania polityki podczas wdrażania. Wytyczne inwestycyjne powinny zawierać szczegółowy opis obszarów polityki, na których koncentruje się interwencja i inwestycje, aby zapewnić dodatkowość i zwiększyć przyciąganie inwestycji prywatnych i publicznych wspierających cele polityczne i strategiczne Unii. Wytyczne inwestycyjne należy przygotować w porozumieniu z partnerami wykonawczymi, aby wykorzystać ich wiedzę rynkową i umożliwić im inwestowanie w obszarach priorytetowych Unii i zachęcać ich do podejmowania większego ryzyka. Aby uwzględnić zmieniające się potrzeby i zmiany, wytyczne inwestycyjne można poddać ocenie w kontekście śródkresowego przeglądu WRF.

- (52) Finansowanie przedsiębiorstw scale-up w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Przedsiębiorstw Scale-up zapowiedzianego w strategii na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, istniejącej w momencie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, powinno być realizowane na warunkach uzgodnionych w WRF na lata 2021–2027. Wszelkie finansowanie na większą skalę w ramach WRF na lata 2028–2034 powinno odbywać się w ramach EFK.
- (53) Aby osiągnąć cel, jakim jest wprowadzenie wyników badań na rynki i wzmocnienie obecności przemysłowej Unii w strategicznych technologiach i sektorach, rozporządzenie (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”] zostanie ściśle powiązane z EFK i będzie wspierać działania w zakresie badań naukowych i innowacji określone w segmentach polityki EFK. Programy prac dotyczące EFK będą obejmować specjalną dedykowaną część dotyczącą wspólnych działań w zakresie badań naukowych i innowacji. W części tej mogą zostać również określone wkłady na rzecz partnerstw europejskich ustanowionych w ramach programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia celów EFK. W programach prac dotyczących EFK należy również określić priorytety polityki, które ukierunkują działania Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC) na odpowiednie wyzwania.
- (54) Aby wspierać stabilne łańcuchy wartości Unii obejmujące wiele państw członkowskich, programy prac mogą obejmować specjalne zaproszenia do składania wniosków dotyczących rozszerzenia łańcuchów wartości, które będą wspierać zarówno przygotowanie projektów, jak i przyciągnięcie dodatkowego kapitału publicznego i prywatnego w celu zintegrowania dostawców, producentów i innowatorów z różnych państw członkowskich oraz dywersyfikacji źródeł dostaw.
- (55) Aby zwiększyć konkurencyjność przemysłu europejskiego poprzez innowacje oddolne inicjowane przez przemysł, programy prac mogą obejmować specjalne dwuetapowe oddolne procedury wyboru w celu identyfikacji i wspierania unijnych liderów technologicznych za pośrednictwem konsorcjów kierowanych przez przemysł.
- (56) Należy ustanowić horyzontalny, przekrojowy zestaw narzędzi finansowania do wykorzystania we wszystkich segmentach polityki, oferujący wszelkie formy wsparcia dozwolone na mocy rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2059, takie jak instrumenty finansowe, w tym wsparcie udzielane w formie kapitału własnego. Wybór konkretnego instrumentu finansowania, a w szczególności to, czy wsparcie będzie podlegało zwrotowi, zależy od charakteru działań, które mają być finansowane (np. podstawowych niedoskonałości rynku, konkretnej potrzeby, charakteru branży, etapu

rozwoju lub rodzaju beneficjenta). Dzięki wsparciu unijnemu ryzyko dla projektów powinno zmniejszyć się w stopniu niezbędnym do przyciągnięcia inwestycji ze strony sektora prywatnego oraz do pomyślnej realizacji projektu. Stopy współfinansowania powinny być jak najniższe i tak wysokie, jak jest to konieczne do realizacji wspieranego projektu. Można stosować różne narzędzia finansowania, w tym działania łączone i łączenie puli środków finansowych. EFK powinien również zapewniać doradztwo w każdym obszarze polityki w zakresie najodpowiedniejszego narzędzia finansowania do wykorzystania w działaniach dotyczących danego obszaru polityki, w zależności między innymi od etapu rozwoju, szczególnych potrzeb przemysłu i podstawowych niedoskonałości rynku.

- (57) Aby zrealizować priorytety EFK, należy przeprowadzić konsultacje z udziałem wielu zainteresowanych stron, w tym z badaczami i przemysłem, partnerami społecznymi, a także inwestorami, użytkownikami końcowymi i społeczeństwem obywatelskim, od MŚP, małych i dużych organizacji. Konsultacje te powinny być zorganizowane za pośrednictwem rad doradczych, w tym Rady Podmiotów Strategicznych EFK, których zadaniem powinno być przedstawianie spostrzeżeń i doradzanie Komisji w zakresie tendencji politycznych, potrzeb inwestycyjnych oraz wdrażania EFK z perspektywy promotorów projektów, w celu zapewnienia, aby informacje zwrotne od społeczności zainteresowanych stron znalazły odzwierciedlenie w opracowywaniu programów prac.
- (58) Ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekty IPCEI) są instrumentem pomocy państwa i narzędziem polityki przemysłowej ocenianym przez Komisję na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE³¹. Przyczyniają się one w znacznym stopniu do wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy, transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz zwiększenia konkurencyjności i odporności przemysłu i gospodarki Unii. Projekty IPCEI umożliwiają zgromadzenie wiedzy, wiedzy fachowej, zasobów finansowych i podmiotów gospodarczych w całej Unii oraz wywarcie pozytywnych efektów mnożnikowych dla całej Unii. Projekty IPCEI umożliwiają również przyciąganie inwestycji prywatnych w projekty wysokiego ryzyka, które mają zasadnicze znaczenie dla przełożenia przełomowych innowacji na zastosowania przemysłowe i projekty infrastrukturalne o dużym znaczeniu dla Unii, przy otwartym i niedyskryminacyjnym dostępie. Biorąc pod uwagę podobieństwa realizowanych celów, EFK będzie wspierać synergię między finansowaniem unijnym a projektami IPCEI poprzez wspieranie konkretnych projektów zintegrowanych z projektami IPCEI, z uwzględnieniem ich wkładu w realizację strategicznych priorytetów Unii, takich jak odporność Unii, oraz zdolności finansowania z EFK do poszerzenia uczestnictwa, w szczególności MŚP, lub rozszerzenia zasięgu państw członkowskich, a także zwiększenia unijnej wartości dodanej.
- (59) Stale zmieniająca się sytuacja geopolityczna wyraźnie pokazuje, że Europa powinna zapewnić sobie autonomię strategiczną i unikać strategicznych zależności. EFK zapewni możliwość wspierania wzrostu produkcji i podejmowania przyspieszonych działań na rzecz konkurencyjności w odniesieniu do projektów, które oferują szczególne wsparcie na rzecz europejskiej autonomii strategicznej. Dotyczy to na przykład projektów, które wybrano jako strategiczne na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1252 (akt w sprawie surowców krytycznych), rozporządzenia (UE)

³¹ Komunikat Komisji – Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania C/2021/8481 (Dz.U. C 528 z 30.12.2021, s. 10).

2024/1724 (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie) i rozporządzenia (UE) 2025/102 (akt dotyczący leków o krytycznym znaczeniu).

- (60) Mechanizm ubezpieczeń wzajemnych ustanowiony na podstawie programu „Horyzont Europa” i zarządzany przez Komisję okazał się ważnym mechanizmem zabezpieczającym, który zmniejsza ryzyko związane z kwotami należnymi i niezwróconymi przez uczestników niewywiązujących się z zobowiązań. W związku z tym mechanizm ubezpieczeń wzajemnych powinien być kontynuowany i, w stosownych przypadkach, otwarty na działania w ramach EFK.
- (61) Aby zbadać wszystkie możliwe sposoby zwiększenia konkurencyjności europejskiej, EFK powinien zapewnić ustrukturyzowane ramy ukierunkowanych eksperymentów w zakresie przyznawania i wdrażania wsparcia unijnego, w szczególności w celu lepszego ukierunkowania i przyspieszenia unijnych procedur wyboru oraz ich uproszczenia i przyspieszenia z korzyścią dla odbiorców. Dzięki temu można będzie określić, w ściśle określonych ramach, konkretne działania lub kategorie działań, które będą mogły skorzystać z pewnych dodatków, odstępstw i wyjątków od innych przepisów unijnych, oraz przetestować ich skutki w rzeczywistych warunkach przez ograniczony okres obowiązywania EFK, zapewniając jednocześnie odpowiednie zabezpieczenia, w szczególności wspólny interes europejski. Dzięki zastosowaniu środków eksperymentalnych będzie można wyciągnąć wnioski przy ocenie przyszłych zmian w horyzontalnych ramach prawnych dotyczących udzielania wsparcia unijnego.
- (62) W razie potrzeby i w należycie uzasadnionych przypadkach należy zapewnić ukierunkowany mechanizm interwencji w ramach EFK na potrzeby celowego udzielania wsparcia Unii na rzecz niektórych działań o znaczeniu strategicznym i gospodarczym. W przypadku gdyby niektórych ważnych projektów nie udało się pomyślnie zrealizować w terminie zakończenia regularnych konkurencyjnych procedur wyboru, należy również przewidzieć możliwość bezpośredniego przyjęcia wybitnych projektów w ramach EFK, które to projekty pozostały niesfinansowane w ramach jakiegokolwiek programu unijnego, lub udzielenia dalszego niezakłóconego wsparcia finansowego na rzecz dobrze funkcjonujących projektów na kolejnych etapach ścieżki inwestycyjnej, bez nakładania dodatkowych obciążeń administracyjnych na odbiorców. Ponadto, zgodnie z podejściem przyjętym w odpowiednich przepisach sektorowych, takich jak akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, akt w sprawie surowców krytycznych lub dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii (RED III) i do których odniesiono się w komunikacie w sprawie Paktu dla czystego przemysłu i strategii jednolitego rynku, przypadki, w których konkretne projekty uznaje się za leżące w interesie publicznym lub co do których domniemywa się, że leżą w nadrzędnym interesie publicznym, mogą zostać określone w odrębnych obowiązujących lub przyszłych przepisach.
- (63) W razie potrzeby i w należycie uzasadnionych przypadkach powinno być również możliwe zapewnienie mechanizmu „przyspieszonej interwencji” w ramach EFK w celu przyspieszenia udzielania wsparcia unijnego, które ma zaspokoić pilne potrzeby w zakresie finansowania, tak aby umożliwić pomyślne wdrożenie ważnych pomysłów biznesowych na jednolitym rynku, jeżeli takie finansowanie nie jest dostępne na rynku na wystarczającym poziomie. W tym celu, ze względu na pilny charakter sprawy, niektóre kontrole powinny być przeprowadzane dopiero po zapewnieniu finansowania, ułatwieniu i ograniczeniu obciążeń administracyjnych dla odbiorców oraz zapewnieniu pewności finansowej w jak najszybszy sposób, przy jednoczesnym zaakceptowaniu rozsądnego poziomu ryzyka finansowego dla Unii, współmiernego do zamierzonych celów.

- (64) W razie potrzeby i w należycie uzasadnionych przypadkach EFK powinien zachęcać przedsiębiorstwa typu start-up i innowatorów mających siedzibę poza Unią do przenoszenia działalności lub inwestowania oraz do rozwijania swojej działalności na jednolitym rynku, zapewniając mechanizm „interwencji motywującej” przyciągający odnoszące sukcesy przedsiębiorstwa typu start-up i innowatorów z całego świata, również z wykorzystaniem sieci delegatur Unii. W tym celu należy tymczasowo odstąpić od wymogów kwalifikowalności, na przykład dotyczących siedziby w państwach członkowskich lub krajach stowarzyszonych w momencie uruchomienia wsparcia unijnego, aby umożliwić odbiorcy przeniesienie działalności w określonym terminie z gwarancją dalszego wsparcia unijnego. Należy odpowiednio chronić interesy finansowe Unii, a płatności nie należy przekazywać do czasu spełnienia wymogów kwalifikowalności.
- (65) W razie potrzeby i w należycie uzasadnionych przypadkach EFK powinien umożliwiać elastyczniejsze i bardziej dostępne sposoby identyfikowania, wyboru i wspierania innowacyjnych projektów i pomysłów, w tym poprzez zapewnienie neutralnych pod względem instrumentów procedur wyboru, które umożliwią naukowcom, przedsiębiorcom, przedsiębiorstwom i innym obywatelom proponowanie rozwiązań innowacyjnych bez początkowego sztucznego zawężania lub ograniczania wsparcia unijnego do dotacji, zamówień publicznych lub innych form wsparcia unijnego. Pomysły powinny być oceniane i wybierane na podstawie ich przydatności w rozwiązywaniu danego wyzwania lub realizacji priorytetu polityki Unii, a dopiero potem, na podstawie wymogów i zalet poszczególnych projektów, należy wybrać najwłaściwszy i najskuteczniejszy instrument wykonania budżetu służący wsparciu tych pomysłów, czy to w formie dotacji, zamówień publicznych czy też innego instrumentu.
- (66) Tam, gdzie jest to konieczne i należycie uzasadnione, EFK powinien również przyczynić się do uproszczenia i przyspieszenia wdrażania unijnego wsparcia dla niektórych ważnych projektów.
- (67) Za pomocą Instrumentu EFK InvestEU należy zapewniać gwarancje budżetowe i instrumenty finansowe w celu uruchomienia dodatkowych inwestycji w całej Unii w celu wspierania europejskiej konkurencyjności w strategicznych technologiach, usługach i sektorach.
- (68) Instrument EFK InvestEU będzie wdrażany przez partnerów, w tym Grupę Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), międzynarodowe instytucje finansowe, krajowe banki i instytucje prorozwojowe, a także agencje kredytów eksportowych. Kluczowym aspektem Instrumentu EFK InvestEU pozostanie otwarta struktura oparta na szerokiej współpracy i doświadczeniu w ramach Programu InvestEU. Komisja i Grupa EBI powinny współpracować w ramach partnerstwa w celu wspierania realizacji Instrumentu EFK InvestEU i propagowania spójności, inkluzywności, dodatkowości i efektywnego wdrażania.
- (69) Aby uniknąć nadmiernego obciążenia administracyjnego oraz zapewnić szybkie uruchomienie i ciągłość wsparcia dla rynku w kolejnych okresach programowania, wdrażanie Instrumentu EFK InvestEU będzie opierać się na istniejącej społeczności partnerów wykonawczych Programu InvestEU poddanych ocenie spełnienia wymogów dotyczących filarów, na obowiązujących umowach i odpowiednich produktach finansowych. Ponadto, aby zapewnić należyte zarządzanie finansami, szybsze wdrażanie i uproszczenie z myślą o podmiotach, którym powierzono wykonanie zadań, wdrażanie Instrumentu EFK InvestEU powinno opierać się na

istniejących umowach, wzorach ustaleń prawnych i umownych, a także na ustalonych narzędziach monitorowania i sprawozdawczości. Pozwoli to zwiększyć wpływ wsparcia unijnego i umożliwi skupienie się w większym stopniu na skutecznym wspieraniu odbiorców końcowych. Komisja może opierać się w całości lub w części na umowach z partnerami wykonawczymi zawartych na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/253 oraz na ocenach dokonanych przez nią samą lub przez inne podmioty w kontekście umów zawartych na podstawie tego rozporządzenia oraz ponownie wykorzystać w całości lub w części te umowy.

- (70) Aby zapewnić partnerom wykonawczym szerszy dostęp do Instrumentu EFK InvestEU, Komisja powinna mieć możliwość zawierania umów w ramach zarządzania pośredniego ze wszystkimi kategoriami podmiotów wymienionymi w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2059. Aby uwolnić kapitał prywatny, podmioty mające siedzibę w państwie członkowskim, podlegające prawu prywatnemu państwa członkowskiego lub prawu Unii, powinny również w drodze wyjątku kwalifikować się do powierzenia im, po pozytywnej ocenie spełnienia wymogów dotyczących filarów, wdrażania instrumentów finansowych lub gwarancji budżetowych, w tym w połączeniu z dotacjami lub innymi formami bezzwrotnego wsparcia w ramach działań łączonych, w zakresie, w jakim takie podmioty otrzymują odpowiednie gwarancje finansowe. Takie podmioty powinno się wybierać z należyтым uwzględnieniem charakteru instrumentu finansowego lub gwarancji budżetowej, które mają zostać wdrożone, doświadczenia tych podmiotów oraz ich zdolności finansowej i operacyjnej, a także stosowanych przez nie zasad i procedur weryfikacji opłacalności ekonomicznej projektów odbiorców końcowych. Wybór ten powinien być przejrzysty, uzasadniony obiektywnymi względami i nie powinien prowadzić do powstania konfliktu interesów.
- (71) Aby zapewnić spójność, gwarancja budżetowa i instrumenty finansowe, w tym w połączeniu z bezzwrotnym wsparciem udzielanym poprzez działania łączone, w ramach Instrumentu EFK InvestEU powinny być wdrażane zgodnie z tytułem X rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
- (72) Aby zapewnić spójność we wdrażaniu gwarancji budżetowych, instrumentów finansowych i działań łączonych w ramach różnych programów unijnych, Komisja powinna opracować wytyczne, w tym ustalenia techniczne, oraz warunki wykorzystania tych form wsparcia w ramach tych programów.
- (73) Aby spełnić wymogi rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, w niniejszym rozporządzeniu należy określić maksymalną kwotę gwarancji budżetowej w ramach Instrumentu EFK InvestEU, wskaźnik zasilenia rezerw na tę gwarancję budżetową zgodnie z art. 214 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, a także obowiązek Komisji dotyczący corocznej oceny tego wskaźnika zgodnie z oceną, o której mowa w art. 41 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, oraz zgodnie z ramami zarządzania ryzykiem Komisji i możliwością wniesienia przez strony trzecie i państwa trzecie wkładu konkretnie na rzecz Instrumentu EFK InvestEU.
- (74) Należy zapewnić możliwość wykorzystania Instrumentu EFK InvestEU, w tym gwarancji budżetowej, jako horyzontalnego narzędzia realizacji innych polityk Unii, tak aby możliwe było udzielanie za jego pomocą wsparcia w ramach innych programów unijnych zgodnie z celami określonymi w tych programach. W tym celu w ramach tych innych programów należy przewidzieć odpowiednie rezerwy na zobowiązania finansowe. Jeżeli istnieją inne programy unijne, które przyczyniają się do osiągnięcia celów polityki wewnętrznej Unii, wsparcie w formie gwarancji

budżetowej lub instrumentów finansowych, w tym w połączeniu z bezzwrotnym wsparciem w ramach działania łączonego, powinno być udzielane wyłącznie za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU.

- (75) Instrument EFK InvestEU powinien stanowić jedno, scentralizowane narzędzie służące ustanawianiu gwarancji budżetowych i zarządzaniu nimi oraz wszystkimi instrumentami finansowymi przyczyniającymi się do realizacji celów polityk wewnętrznych Unii, co przyczyni się do poprawy efektywności i zwiększenia oddziaływania finansowania unijnego. Produkty finansowe ustanowione na podstawie rozporządzenia w sprawie InvestEU stanowią pomoc państwa zgodną z art. 212 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Komisja i partnerzy wykonawczy powinni zapewnić, aby nowe produkty finansowe, które mają zostać ustanowione na podstawie niniejszego rozporządzenia, stanowiły pomoc państwa spójną w rozumieniu art. 212 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, aby zapewnić ich szybkie wdrożenie.
- (76) Mając na uwadze, że europejskie innowacyjne przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa scale-up są podstawowymi siłami napędowymi wzrostu i konkurencyjności, a także uwzględniając fakt, że napotykają one utrzymujące się bariery w dostępie do niezbędnego finansowania w Unii, Instrument EFK InvestEU powinien zapewniać ukierunkowane wsparcie finansowe na rzecz rozwoju i zwiększania skali przedsiębiorstw w Unii na wszystkich etapach – od powstania i rozpoczęcia po zwiększanie skali działalności i produkcję przemysłową. Instrument EFK InvestEU powinien zapewniać przedsiębiorstwom europejskim bezpośrednio i pośrednio finansowanie w celu przyciągnięcia inwestorów prywatnych, a tym samym uwolnić pełny potencjał europejskiej przedsiębiorczości i inwestycji. Przyczyni się to do wzmocnienia pozycji przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up oraz pozycji Unii jako światowego lidera w dziedzinie technologii i przemysłu, a jednocześnie pozwoli zniwelować lukę innowacyjną i lukę inwestycyjną w Europie oraz zrealizować ambitne cele unii oszczędności i inwestycji. Instrument EFK InvestEU będzie obejmował mechanizm mający na celu zapewnienie, aby przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu opracowujące lub wdrażające innowacyjne technologie, w tym w obszarach ważnych dla strategicznych interesów Unii i bezpieczeństwa gospodarczego, miały dostęp do odpowiedniego kapitału, który pozwoli im zwiększyć skalę ich działalności. Mechanizm ten przyczyni się także do uruchomienia inwestycji z europejskich rynków kapitałowych, zgodnie z priorytetami polityki Unii.
- (77) Należy zapewnić doradztwo w zakresie projektów, aby wspierać cele EFK przy wsparciu ze strony Centrum Doradztwa InvestEU. W ramach tego doradztwa należy zapewniać jednolite wsparcie doradcze podmiotom prywatnym i publicznym w całej Europie, oferując dostosowane do potrzeb usługi potencjalnym beneficjentom oraz przyczynić się do opracowania wykazu potencjalnych działań inwestycyjnych w ramach EFK. Jednocześnie rolą usług wspomagania działalności gospodarczej, świadczonych m.in. przez sieć „UE dla biznesu”, powinno być zwiększanie innowacyjności i konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw, ich rozwój i zwiększanie skali działalności na jednolitym rynku oraz podnoszenie świadomości i przyczynianie się do budowania zdolności w zakresie dostępu do finansowania opartego na rynku kapitałowym. Aby uniknąć nadmiernego obciążenia administracyjnego i zapewnić szybkie uruchomienie i ciągłość wsparcia dla rynku w kolejnych okresach programowania, wdrażanie EFK może opierać się na istniejącej społeczności partnerów doradczych Programu InvestEU poddanych ocenie spełnienia wymogów dotyczących filarów.

- (78) MŚP stanowią ponad 99 % wszystkich przedsiębiorstw w Unii, zapewniają dwie trzecie miejsc pracy i w znacznym stopniu przyczyniają się do tworzenia nowych wysokiej jakości miejsc pracy we wszystkich sektorach. Przedsiębiorstwa w fazie skalowania działalności istnieją we wszystkich sektorach i na wszystkich poziomach zaawansowania innowacyjności. Stymulowanie wzrostu gospodarczego i innowacji w Unii może nastąpić jedynie poprzez wspieranie licznych podmiotów w fazie skalowania, które istnieją w całej populacji MŚP w Unii. MŚP odgrywają kluczową rolę w osiągnięciu zielonej i cyfrowej transformacji gospodarki, w tym neutralności klimatycznej.
- (79) Dostęp do finansowania stanowi jednak istotną barierę dla MŚP, zwłaszcza dla przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, ponieważ często korzystają one z finansowania zewnętrznego w celu wsparcia swoich planów wzrostu. MŚP napotykają dalsze bariery utrudniające innowacje i wzrost, które nie wpływają w takim samym stopniu na większe przedsiębiorstwa, na przykład brak umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, brak infrastruktury technologii dostępu, trudności w ochronie własności intelektualnej lub w dostępie do rynków eksportowych i łańcuchów wartości w celu rozwijania ich działalności w zakresie umiędzynarodowienia.
- (80) Dowody wskazują, że bezpośrednie wsparcie finansowe dla MŚP samo w sobie nie wystarczy, aby wspierać zwiększanie skali ich działalności, oraz że potrzebują one specjalnego doradztwa na szczeblu unijnym, z którego mogą czerpać korzyści. Doradztwo w zakresie przepisów dotyczących jednolitego rynku, innowacji i dostępu do finansowania przyczynia się do zwiększenia konkurencyjności Unii. Ponadto wspomaganie działalności gospodarczej na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym jest zróżnicowane i powinno również łączyć regiony słabiej rozwinięte i najbardziej oddalone. Istniejące inicjatywy Unii, takie jak Europejska Sieć Przedsiębiorczości, Europejska Platforma Współpracy Klastrow i europejskie centra innowacji cyfrowych, pomogły wypełnić tę lukę. W związku z tym należy ustanowić „sieć UE dla biznesu”, opartą na Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości, Europejskiej Platformie Współpracy Klastrow i innych sieciach, aby uprościć i usprawnić usługi doradcze i partnerskie.
- (81) EFK będzie wspierać MŚP w uzyskiwaniu dostępu do finansowania i wzmacniać konkurencyjność unijnych MŚP na dwa następujące sposoby: Po pierwsze, oprócz działalności sieci „UE dla biznesu” w ramach EFK prowadzone będą również dodatkowe działania przekrojowe ukierunkowane na wzmocnienie konkurencyjności MŚP. Po drugie, w segmentach polityki EFK należy uwzględnić specjalne działania skierowane do MŚP w sektorach strategicznych, np. systemy premiowe zachęcające MŚP do uczestnictwa, aby wspierać innowacje, rozwój i zwiększanie skali działalności MŚP. Można przyznać specjalne wsparcie zapewniające MŚP i małym spółkom o średniej kapitalizacji we wszystkich sektorach gospodarki dostęp do finansowania, w tym do mikrofinansowania i wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych. Ponadto elastyczny zestaw narzędzi finansowych w ramach EFK powinien zapewnić MŚP możliwość otrzymania takiego rodzaju wsparcia, które najlepiej odpowiada ich potrzebom w ramach ich ścieżki inwestycyjnej.
- (82) Aby jeszcze bardziej ugruntować zasady uproszczenia i łatwego dostępu beneficjentów do możliwości finansowania unijnego, EFK powinien udostępnić jeden portal gromadzący informacje na temat wszystkich możliwości uzyskania finansowania unijnego oraz zapewniający dostęp do tych możliwości, a także wspierać inne działania. Ten jeden portal powinien ułatwić i przyspieszyć dostęp do funduszy

unijnych i innych środków finansowania oraz inwestycji, usprawniając to podejście i bazując na portalu „Funding and Tenders”, portalu InvestEU, portalu Access to Finance, portalu STEP i innych odpowiednich platformach. Powinna również istnieć możliwość bezpośredniego ubiegania się o uzyskanie finansowania na jednym portalu.

- (83) EFK ma być wdrażany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]³² [rozporządzenie w sprawie wykonania budżetu], które ustanawia przepisy dotyczące monitorowania wydatków i ram wykonania budżetu, w tym przepisy zapewniające jednolite stosowanie zasady „nie czyn poważnych szkód” i zasady równości płci, o których mowa odpowiednio w art. 33 ust. 2 lit. d) i f) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, przepisy dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie wykonania programów i działań Unii, przepisy dotyczące utworzenia unijnego portalu wsparcia, przepisy dotyczące oceny programów, a także inne przepisy horyzontalne mające zastosowanie do wszystkich programów unijnych, takie jak przepisy dotyczące informacji, komunikacji i widoczności.
- (84) W szybko zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, społecznym i geopolitycznym niedawne doświadczenia pokazały, że potrzebne są bardziej elastyczne wieloletnie ramy finansowe i programy unijne. W tym celu i zgodnie z celami EFK w ramach finansowania należy odpowiednio uwzględniać zmieniające się potrzeby polityczne określone w odpowiednich dokumentach opublikowanych przez Komisję, w konkluzjach Rady i rezolucjach Parlamentu Europejskiego, przy jednoczesnym zapewnieniu wystarczającej przewidywalności wykonania budżetu.
- (85) Aby osiągnąć ogólne i szczegółowe cele EFK, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do zmian maksymalnej kwoty gwarancji budżetowej i wskaźnika zasilenia rezerw, jak również w odniesieniu do niektórych środków wspierających politykę kosmiczną. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa³³. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (86) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania EFK za pomocą niektórych środków określonych w programach prac, a także niektórych środków wspierających politykę kosmiczną, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te są wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011³⁴.
- (87) Chociaż programy prac i inne akty wykonawcze do niniejszego rozporządzenia dotyczą konkretnych zadań związanych z wykonywaniem budżetu, które nie

³² Dz.U. L z, s. .

³³ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

³⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

wymagają przyznania uprawnień wykonawczych i które zwykle nie powinny wchodzić w zakres aktów wykonawczych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr 182/2011, do przyjmowania niektórych aktów określonych w niniejszym rozporządzeniu, w tym programów prac wdrażających działania na rzecz czystej transformacji, zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki, a także przywództwa cyfrowego, odporności i bezpieczeństwa, przemysłu obronnego i przestrzeni kosmicznej, należy stosować procedurę doradczą, biorąc pod uwagę, że akty te powinny otrzymywać pełne wsparcie i tworzyć synergie z działaniami na rzecz zarządzania krajowego i dzielonego prowadzonymi przez państwa członkowskie. Ze względu na wrażliwość i szczególne znaczenie synergii i pełnej koordynacji z państwami członkowskimi w dziedzinie odporności i bezpieczeństwa, wsparcia przemysłu obronnego i przestrzeni kosmicznej przyjmowanie programów prac w tych obszarach powinno odbywać się w ramach procedury sprawdzającej.

- (88) Komisja powinna przyjąć akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie w należycie uzasadnionych przypadkach, jeżeli program prac nie został przyjęty wystarczająco wcześniej przed rokiem wykonania budżetu w celu zapewnienia ciągłości działania unijnego wsparcia, w szczególności w odniesieniu do działań operacyjnych o krytycznym znaczeniu, takich jak systemy satelitarne i infrastruktura krytyczna, lub jeżeli program prac musi zostać przyjęty w trybie przyspieszonym, aby niezwłocznie zareagować na sytuację kryzysową lub jeżeli jest to uzasadnione innymi podobnymi wyjątkowymi, należycie uzasadnionymi sytuacjami nadzwyczajnymi.
- (89) EFK zastępuje programy ustanowione rozporządzeniami (UE) 2021/522³⁵, (UE) 2021/694³⁶, (UE) 2021/696³⁷, (UE) 2021/697³⁸, (UE) 2021/783³⁹, (UE) 2023/588⁴⁰ oraz uchyla przepisy rozporządzeń (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 i (UE) [EDIP],

³⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/522 z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia („Program UE dla zdrowia”) na lata 2021–2027 oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 282/2014 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

³⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/694 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające program „Cyfrowa Europa” oraz uchylające decyzję (UE) 2015/2240 (Dz.U. L 166 z 11.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Obronny i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/1092 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (UE) nr 1293/2013 (Dz.U. L 172 z 17.5.2021, s. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/588 z dnia 15 marca 2023 r. ustanawiające unijny program bezpiecznej łączności na lata 2023–2027 (Dz.U. L 79 z 17.3.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Rozdział I

Przepisy ogólne

SEKCJA 1

CEL I STRUKTURA FUNDUSZU

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski Fundusz Konkurencyjności („EFK”), w tym program szczegółowy na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, o którym mowa w art. 182 ust. 3 TFUE, oraz określa cele EFK, jego budżet na lata 2028–2034, formy wsparcia unijnego oraz zasady udzielania takiego wsparcia w ramach działań przekrojowych i konkretnych polityk wspieranych przez EFK.
2. Niniejsze rozporządzenie ustanawia:
 - a) segment „Czysta transformacja i dekarbonizacja przemysłu” – realizowany poprzez działania określone w rozdziałach II i IV i przyczyniający się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. a);
 - b) segment „Zdrowie, biotechnologia, rolnictwo i biogospodarka” – realizowany poprzez działania określone w rozdziałach II i V i przyczyniający się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. b);
 - c) segment „Przywództwo cyfrowe” – realizowany poprzez działania określone w rozdziałach II i VI i przyczyniający się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. c);
 - d) segment „Odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna” – realizowany poprzez działania określone w rozdziałach II i VII, w tym program szczegółowy na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, o którym mowa w ust. 1, i przyczyniający się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. d).
3. Rozporządzenie ustanawia również ramy prawne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw, usunięcie przeszkód inwestycyjnych i wąskich gardeł w produkcji oraz wspieranie konkurencyjności bazy przemysłowej Unii.

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
 - 1) „umowa o doradztwo” oznacza instrument prawny, za pomocą którego Komisja i partner doradczy określają warunki świadczenia usług doradztwa w zakresie projektów;

- 2) „partner doradczy” oznacza kwalifikującego się partnera, takiego jak instytucja finansowa lub inny podmiot, z którym Komisja zawarła umowę o doradztwo w celu realizacji co najmniej jednej inicjatywy doradczej, innej niż inicjatywy doradcze realizowane za pośrednictwem zewnętrznych usługodawców zakontraktowanych przez Komisję lub agencji wykonawczych;
- 3) „moduł” oznacza część Instrumentu EFK InvestEU określoną na podstawie pochodzenia zasobów stanowiących podstawę wsparcia;
- 4) „kontrola” oznacza zdolność do wywierania decydującego wpływu na podmiot prawny, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny;
- 5) „struktura zarządzania wykonawczego” oznacza organ podmiotu prawnego wyznaczony zgodnie z prawem krajowym oraz, w stosownych przypadkach, podlegający dyrektorowi generalnemu lub innej osobie posiadającej porównywalne uprawnienia decyzyjne oraz upoważniony do określania strategii, celów i ogólnego kierunku działalności podmiotu prawnego oraz nadzorujący proces podejmowania decyzji przez kierownictwo i je monitorujący;
- 6) „grupa EBI” oznacza Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), jego jednostki zależne oraz inne podmioty ustanowione na mocy art. 28 ust. 1 Protokołu nr 5 w sprawie statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego („Statut EBI”);
- 7) „umowa w sprawie gwarancji” oznacza instrument prawny, za pomocą którego Komisja i partner wykonawczy określają warunki umożliwiające zaproponowanie operacji z zakresu finansowania i inwestycji w celu objęcia ich gwarancją Instrumentu EFK InvestEU, warunki udzielania gwarancji budżetowej dla tych operacji oraz warunki ich realizacji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- 8) „nadrzędny interes publiczny” oznacza, do celów art. 20, nadrzędny powód udzielenia wsparcia Unii na rzecz określonego działania lub zestawu działań ze względu na wyraźny i znaczący wkład w osiągnięcie celów polityki w ramach EFK, który to powód uzasadnia stosowanie przyspieszonych i uproszczonych zasad przyznawania dotacji;
- 9) „partner wykonawczy” oznacza kwalifikującą się instytucję finansową lub pośrednika, z którymi Komisja zawarła umowę w sprawie gwarancji;
- 10) „ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania” (projekt IPCEI) oznacza projekt, który spełnia kryteria określone w komunikacie Komisji – Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub w późniejszych wersjach tego komunikatu;
- 11) „ścieżka inwestycyjna” oznacza ciągłość publicznego i prywatnego wsparcia finansowego i mechanizmów wsparcia politycznego zapewnianych odbiorcom w całym łańcuchu rozwoju, w tym kompleksową serię działań związanych z przydziałem zasobów finansowych i udzielaniem wsparcia w celu stymulowania innowacji i wzrostu gospodarczego. Ścieżka ta obejmuje m.in. rozpoczęcie od etapu badań podstawowych i stosowanych, przejście przez etapy zwiększania skali działalności, wdrażanie w przemyśle oraz przejście do fazy kulminacyjnej w zakresie produkcji na pełną skalę, dojrzałości przemysłowej i umiędzynarodowienia;
- 12) „operacje z zakresu finansowania i inwestycji” lub „operacje z zakresu finansowania lub inwestycji” oznaczają operacje w celu bezpośredniego lub pośredniego

zapewnienia odbiorcom końcowym finansowania poprzez produkty finansowe, przeprowadzane przez partnera wykonawczego w jego własnym imieniu, zapewniane przez partnera wykonawczego zgodnie z jego wewnętrznymi zasadami, politykami i procedurami oraz ujmowane w jego sprawozdaniach finansowych lub, w stosownych przypadkach, ujawniane w informacjach dodatkowych do tych sprawozdań finansowych;

- 13) „podmioty prawne” oznaczają osobę prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa unijnego, krajowego lub międzynarodowego, w tym Programu na rzecz struktury europejskiego uzbrojenia (SEAP), ustanowioną zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]⁴¹ [EDIP], która posiada osobowość prawną i zdolność do działania we własnym imieniu, wykonywania praw i podlegania obowiązkom, lub podmiot nieposiadający osobowości prawnej, o którym mowa w art. 200 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego;
- 14) „segment polityki” oznacza docelowy obszar wsparcia w ramach zestawu narzędzi EFK, jak określono w art. 3 ust. 2;
- 15) „zamówienie przedkomercyjne” oznacza zamawianie usług badawczych i rozwojowych obejmujące podział ryzyka i korzyści na warunkach rynkowych, przy czym zamówione usługi badawcze i rozwojowe są wyraźnie oddzielone od etapu wprowadzania na rynek komercyjnych ilości produktów końcowych;
- 16) „doradztwo w zakresie projektów” oznacza doradztwo wspierające inwestycje, w tym działania w zakresie budowania zdolności i rozwoju rynku, oraz usługi w zakresie przyspieszenia rozwoju przedsiębiorstw świadczone przez partnerów doradczych, usługodawców zewnętrznych zakontraktowanych przez Komisję lub za pośrednictwem agencji wykonawczych;
- 17) „pieczęć konkurencyjności” oznacza znak jakości przyznany wnioskowi przedłożonemu w ramach zaproszenia do składania wniosków, który spełnia wszystkie wymogi jakościowe określone w procedurze wyboru, ale który może otrzymać wsparcie z innych unijnych lub krajowych źródeł finansowania;
- 18) „mała spółka o średniej kapitalizacji” oznacza podmiot zdefiniowany w zaleceniu Komisji 2025/3500 final;
- 19) „małe i średnie przedsiębiorstwo” lub „MŚP” oznacza mikroprzedsiębiorstwo, małe lub średnie przedsiębiorstwo w rozumieniu załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE;
- 20) „zainteresowane strony” oznaczają osoby fizyczne, grupy lub organizacje, których dotyczy realizacja programu i które mogą być zaangażowane w jego realizację;
- 21) „infrastruktura” oznacza wszystkie fizyczne i wirtualne elementy niezbędne do świadczenia usług i prowadzenia działalności gospodarczej, w tym sieci, sieci energetyczne i aktywa, a także aktywa ruchome związane z infrastrukturą, wspierające dekarbonizację, odporność, efektywność, cyfryzację i interoperacyjność.

⁴¹ Dz.U. L z, s. .

Artykuł 3

Cele

1. Ogólnym celem EFK jest zwiększenie konkurencyjności Europy, zwłaszcza w strategicznych sektorach i technologiach wzdłuż ścieżki inwestycyjnej, poprzez:
 - a) zapewnianie technologicznego, gospodarczego i środowiskowego wpływu inwestycji Unii, w tym dzięki opracowywaniu przełomowych i stopniowych innowacji oraz powstających, najnowocześniejszych technologii podwójnego zastosowania i technologii strategicznych o znacznym potencjale gospodarczym, w tym dzięki rozwijaniu i przyspieszeniu ich produkcji i wykorzystaniu w przemyśle;
 - b) zmniejszenie strategicznych zależności Unii lub zapobieganie im oraz wzmocnienie odporności i bezpieczeństwa gospodarczego Unii, w tym poprzez dywersyfikację źródeł i rynków, wsparcie na rzecz zwiększenia europejskiej produkcji technologii strategicznych oraz tworzenie, wzmacnianie i ochronę krytycznych unijnych łańcuchów wartości i infrastruktury;
 - c) eliminowanie niedoskonałości rynku i nieoptymalnych warunków inwestycyjnych, w tym poprzez przyciąganie kapitału prywatnego i inwestorów instytucjonalnych, a także finansowania publicznego w proporcjonalny sposób, przy jednoczesnym unikaniu powielania działań i bez wypierania inwestorów prywatnych; pełnienie roli zintegrowanej platformy udzielania ukierunkowanego wsparcia finansowego przedsiębiorstwom we wszystkich fazach rozwoju, przedsiębiorstwom typu start-up, przedsiębiorstwom scale-up i przedsiębiorstwom strategicznym, w tym przedsiębiorstwom aktywnie prowadzącym działalność produkcyjną, przemysłową i rynkową;
 - d) wspieranie integracji unijnych rynków kapitałowych zgodnie z celem, jakim jest stworzenie unii oszczędności i inwestycji, w tym rozwiązania mające na celu zaradzenie fragmentacji rynków kapitałowych Unii, zniesienie barier i stworzenie zachęt dla inwestycji prywatnych oraz dywersyfikację i wzmocnienie źródeł finansowania przedsiębiorstw unijnych we wszystkich państwach członkowskich, w tym w państwach członkowskich o mniej rozwiniętych rynkach kapitałowych;
 - e) dostosowanie wsparcia w zakresie badań naukowych, innowacji i polityki przemysłowej w celu przełożenia doskonałości badawczej Unii na siłę przemysłową Unii na rynkach światowych oraz zapewnienie przyszłości produkcji w Europie;
 - f) rozwój unijnej infrastruktury transgranicznej i krytycznej o kluczowym znaczeniu dla zwiększania konkurencyjności Unii i zapewnienia jej strategicznej niezależności, w szczególności w zakresie energii i transportu, infrastruktury cyfrowej i bezpieczeństwa, obronności i infrastruktury kosmicznej, a także infrastruktury społecznej oraz powiązanych danych i usług;
 - g) wzmocnienie konkurencyjności MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji mających siedzibę w Unii oraz ich zdolności do rozwoju i zwiększenia skali działalności, w szczególności poprzez poprawę ich dostępu do finansowania, w tym inwestycji prywatnych, mikrofinansowania i wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych, aby ułatwić dostęp do finansowania unijnego dzięki szybszym, uproszczonym i zharmonizowanym procedurom; zmniejszenie i zapewnienie proporcjonalnego obciążenia sprawozdawczego;
 - h) rozwiązanie problemu niedoboru umiejętności niezbędnych do wykonywania wszelkiego rodzaju wysokiej jakości miejsc pracy w sektorach strategicznych dla

konkurencyjności UE poprzez inwestycje zarówno horyzontalne, jak i ukierunkowane na konkretne umiejętności, przyczyniając się do poprawy dostępności umiejętności niezbędnych z punktu widzenia przyszłych powstających technologii oraz poprzez dążenie do uzupełniania inwestycji o inwestycje w umiejętności i wskazywanie, kiedy inwestycje te są uwzględniane;

- i) zapewnienie integracji jednolitego rynku, w tym poprzez wspieranie inicjatyw na każdym etapie ścieżki inwestycyjnej mających pozytywne efekty mnożnikowe dla jednolitego rynku i odporności jego łańcuchów wartości;
- j) wspieranie działań na rzecz opracowywania, wdrażania i monitorowania odpowiednich przepisów i polityki Unii;
- k) zapewnienie sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonej, niskoemisyjnej i cyfrowej gospodarki, która jest sprawiedliwa i wspiera pracowników i społeczności.

2. W ramach celów ogólnych określonych w ust. 1 EFK służy przede wszystkim do osiągnięcia następujących celów szczegółowych:

- a) W odniesieniu do wsparcia na rzecz czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu – cele szczegółowe dotyczące wsparcia dekarbonizacji przemysłu europejskiego, w tym MŚP i energochłonnych gałęzi przemysłu, produkcji czystych technologii i jej łańcuchów dostaw, a także przyczynianie się do przejścia na zrównoważoną, energooszczędną, zasobooszczędną, neutralną dla klimatu i odporną gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz efektywną gospodarkę wodną. Obejmuje to wykorzystywanie przez przemysł technologii dekarbonizacji i innych rozwiązań w procesach i działalności przemysłowej, a także dekarbonizację dostaw energii, wspieranie efektywności energetycznej, upowszechnianie rozwiązań w zakresie energii odnawialnej i czystej energii, poprawę elastyczności systemu energetycznego, absorpcję rynków pionierskich czystych produktów, rozwój, zwiększenie odporności, poprawę integracji i cyfryzację infrastruktury i systemów energetycznych i transportowych, upowszechnianie inteligentnej mobilności i stosowanie zrównoważonych paliw alternatywnych, a także rozwijanie zrównoważonej niebieskiej gospodarki, opracowywanie innowacyjnych modeli biznesowych opartych na zasobach przyrody i rozwiązań po stronie popytu w zakresie czystych i niskoemisyjnych budynków, transportu i przemysłu, a także zwiększenie produkcji przyczyniające się do zwiększenia autonomii strategicznej UE.

- b) Wsparcie na rzecz zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki:

- 1) W odniesieniu do wsparcia zdrowia – cele szczegółowe polegające na wspieraniu poprawy innowacji i konkurencyjności sektora zdrowia przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw oraz zdolności przemysłowej i zdolności do zarządzania przyszłymi poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowia; poprawa i ochrona zdrowia publicznego i zdrowia ludności poprzez priorytetowe traktowanie promocji zdrowia i profilaktyki chorób przez całe życie w ramach podejścia „zdrowie we wszystkich politykach” i „Jedno zdrowie” oraz poprzez wzmocnienie innowacji i odporności systemów opieki zdrowotnej.
- 2) W odniesieniu do wsparcia dla biotechnologii, cele szczegółowe obejmują przyczynianie się do opracowywania i skalowalnej

produkcji oraz wprowadzania do obrotu, zapewnienia dostępności i przystępności cenowej produktów leczniczych, wyrobów medycznych, diagnostyki i innych medycznych środków przeciwdziałania.

- 3) W odniesieniu do wsparcia polityki dotyczącej biogospodarki – cele szczegółowe polegające na wspieraniu innowacyjnej i konkurencyjnej biogospodarki w Unii, w tym w dziedzinie biomateriałów i produktów, bioprodukcji, innowacyjnych produktów spożywczych i biochemicznych; z uwzględnieniem wsparcia dla MŚP, przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, przyczynianie się do opracowywania i skalowalnej produkcji oraz wprowadzania do obrotu, zapewnienia dostępności innowacji w biogospodarce, w tym innowacji opartych na najnowocześniejszych technologiach biotechnologicznych o charakterze międzysektorowym; wzmocnienie łańcuchów dostaw i zwiększenie ich odporności.
 - 4) W odniesieniu do wsparcia rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego – cel szczegółowy, jakim jest wspieranie konkurencyjności, zrównoważoności i odporności rolnictwa, rybołówstwa i akwakultury, leśnictwa oraz obszarów wiejskich i przybrzeżnych, a także roli, jaką sektory te odgrywają w przechodzeniu na neutralną dla klimatu gospodarkę odporną na zmianę klimatu, charakteryzującą się inteligentnym gospodarowaniem wodą i przyjazną dla środowiska, a także w ochronie różnorodności biologicznej zasobów naturalnych, przyczyniając się do długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego w Unii.
- c) W odniesieniu do wsparcia polityki przywództwa cyfrowego – cele szczegółowe polegające na wspieraniu innowacji i konkurencyjności sektora cyfrowego na rzecz konkurencyjnej i bezpiecznej Unii oraz zapewnieniu płynących z niej korzyści obywatelom i społeczeństwu, administracjom publicznym i przedsiębiorstwom w całej Unii. Obejmuje to między innymi wspieranie całych cyfrowych łańcuchów wartości i dostaw oraz działań, w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu start-up, przedsiębiorstw scale-up i MŚP, w szczególności w następujących wymiarach: osiągnięcie wiodącej pozycji w dziedzinie technologii cyfrowych i technologii sztucznej inteligencji, w tym poprzez transfer technologii i innowacje, a także poprzez najnowocześniejsze infrastruktury, takie jak cyfrowe bliźniaki oparte na sztucznej inteligencji; osiągnięcie suwerenności technologicznej poprzez budowanie odpornych ekosystemów cyfrowych i zapewnienie wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w Unii; wykorzystanie potencjału technologii cyfrowych z ukierunkowaniem na przedsiębiorstwa i obywateli poprzez wdrażanie zaawansowanych aplikacji i usług cyfrowych, infrastruktury, potencjału i zdolności oraz poprzez wzmocnienie interoperacyjności w całej Unii, w tym wsparcie na rzecz cyfryzacji przedsiębiorstw, takich jak MŚP, małe spółki o średniej kapitalizacji, przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa scale-up; wspieranie transformacji cyfrowej i interoperacyjności sektora publicznego i prywatnego poprzez szybkie wdrażanie sztucznej inteligencji, technologii portfeli, takich jak portfele tożsamości cyfrowej UE i usługi zaufania ustanowione zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 910/2014, a także przyszłych europejskich portfeli biznesowych i innych

innowacyjnych rozwiązań cyfrowych. Wsparcie na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego, uzupełniające program AgoraEU.

d) W odniesieniu do wsparcia polityki „Odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna”, odpowiednio następujące cele szczegółowe:

- 1) W odniesieniu do wsparcia odporności łańcuchów dostaw – cele szczegółowe dotyczące wzmocnienia odporności Europy poprzez zwiększenie zdolności Unii w zakresie poszukiwania, wydobywania, przetwarzania i recyklingu surowców oraz dywersyfikację źródeł i rynków dostaw, a także poprawę pod względem terminowej dostępności takich produktów, w tym poprzez skrócenie czasu ich dostawy, rezerwację przedziałów czasowych na produkcję lub gromadzenie zapasów produktów, produktów pośrednich lub surowców.
- 2) W odniesieniu do wsparcia przemysłu obronnego UE – cele szczegółowe polegające na zwiększaniu gotowości przemysłu obronnego Unii i jej państw członkowskich poprzez wzmocnienie konkurencyjności, zdolności reagowania i zdolności europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB), w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu start-up, przedsiębiorstw scale-up i MŚP, wspieranie innowacyjnego ekosystemu obronnego UE; wspólne badania i opracowywanie produktów i technologii związanych z obronnością, w tym przełomowych technologii obronnych; współpraca w całym cyklu życia wyposażenia obronnego, w szczególności w zakresie zamówień w dziedzinie obronności i opracowywania europejskich projektów wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności; dostosowanie przemysłu do zmian strukturalnych.
- 3) Na potrzeby wdrażania unijnych systemów kosmicznych i polityki kosmicznej – cele szczegółowe polegające na rozwijaniu, utrzymywaniu i eksploatacji systemów kosmicznych, dostarczaniu najnowocześniejszych informacji, danych i usług kosmicznych wspierających politykę Unii, w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa, obrony, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, ochrony środowiska i odporności na zmianę klimatu, globalnego zaangażowania i strategicznej niezależności; maksymalizacja społeczno-gospodarczych korzyści płynących z działalności związanej z przestrzenią kosmiczną, w szczególności poprzez wspieranie rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej unijnej gospodarki kosmicznej oraz wspieranie rozwoju prawdziwego jednolitego rynku działań w przestrzeni kosmicznej, w tym badań naukowych i innowacji opartych na współpracy w zakresie produktów i technologii kosmicznych oraz wsparcia dla MŚP; zwiększenie bezpieczeństwa, ochrony i zrównoważonego charakteru wszystkich działań prowadzonych w przestrzeni kosmicznej; wzmacnianie roli Unii jako globalnego podmiotu w sektorze kosmicznym.
- 4) W odniesieniu do wsparcia cywilnego bezpieczeństwa przemysłowego – cele szczegółowe polegające na zwiększeniu

konkurencyjności i zdolności reagowania europejskiego sektora cywilnego bezpieczeństwa przemysłowego w obszarach zastosowań takich jak bezpieczeństwo, odporność infrastruktury krytycznej i infrastruktury podwójnego zastosowania, technologii, w tym krytycznej infrastruktury energetycznej, oraz rozwiązań w zakresie kontroli towarów i osób na granicach, ochrony granic, bezpieczeństwa morskiego, bezpieczeństwa celnego i gotowości cywilnej na zagrożenia bezpieczeństwa, a także wzmocnienia zdolności odpowiednich użytkowników końcowych w sektorze bezpieczeństwa cywilnego.

Artykuł 4

Budżet

1. Orientacyjna pula środków finansowych na wdrożenie EFK na okres od 1 stycznia 2028 r. do 31 grudnia 2034 r. wynosi 234 300 000 000 EUR w cenach bieżących.
2. Orientacyjny podział kwoty, o której mowa w ust. 1, jest następujący:
 - a) 11 000 000 000 EUR na działania przyczyniające się do osiągnięcia celów ogólnych, o których mowa w art. 3, realizowane w szczególności za pośrednictwem działań przekrojowych, takich jak wsparcie nietematyczne w ramach Instrumentu InvestEU EFK, o którym to instrumencie mowa w rozdziale II sekcja 2; doradztwo w zakresie projektów, współpraca MŚP, rozwój umiejętności i dostęp do finansowania, o których mowa w rozdziale III;
 - b) 26 210 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a);
 - c) 20 393 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. b);
 - d) 51 493 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. c);
 - e) 125 204 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. d).
3. Zobowiązania budżetowe na działania wykraczające poza jeden rok finansowy można rozbić na kilka lat w rocznych ratach.
4. W razie potrzeby w budżecie Unii obejmującym okres po 2034 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków niezbędnych do realizacji celów określonych w art. 3, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do końca okresu, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, a także wydatków na działania operacyjne o krytycznym znaczeniu i świadczenie usług.
5. Pulę środków finansowych, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz dodatkowe zasoby, o których mowa w art. 5, można wykorzystać także na pomoc techniczną i administracyjną na wdrażanie EFK, np. na działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrolę, audyt i ewaluację, na instytucjonalne systemy i platformy informatyczne, na działania informacyjne i komunikacyjne, w tym komunikację instytucjonalną o priorytetach politycznych Unii, oraz na wszelką inną pomoc techniczną i administracyjną lub wydatki związane z personelem, poniesione przez Komisję na zarządzanie EFK.

SEKCJA 2

JEDNOLITY ZBIÓR PRZEPISÓW

Artykuł 5

Dodatkowe zasoby

1. Państwa członkowskie, instytucje, organy, urzędy i agencje Unii, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub inne osoby trzecie mogą wnieść dodatkowe wkłady finansowe lub niefinansowe na rzecz EFK lub dowolnego z jego określonych działań lub celów, o których mowa w art. 3 ust. 2, w tym określone wkłady na rzecz gwarancji budżetowej i instrumentów finansowych Instrumentu EFK InvestEU, o których mowa w art. 21. Dodatkowe wkłady finansowe uważa się za zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a), d) lub e) lub art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
2. Zasoby przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zgodnie z art. X rozporządzenia (UE) [XXX][*rozporządzenie w sprawie FPKR*], zostać udostępnione EFK. Komisja wykorzystuje te zasoby bezpośrednio lub pośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) lub c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Są one dodatkowe względem zasobów, o których mowa w art. 4. Zasoby te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego. Jeżeli Komisja nie zawarła żadnego zobowiązania prawnego w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego na środki dodatkowe udostępnione w ten sposób na rzecz EFK, odpowiednie niezaangażowane środki można – na prośbę danego państwa członkowskiego – przekazać z powrotem na jeden lub więcej odpowiednich rozdziałów Planu lub następców tego Planu.
3. Wszelkie dochody generowane przez działania i komponenty objęte rozdziałem VII sekcja 3 niniejszego rozporządzenia stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 na rzecz EFK lub następcy tego funduszu.
4. [Od dnia 1 stycznia 2028 r./data rozpoczęcia programu], na zasadzie odstępstwa od art. 212 ust. 3 akapit pierwszy, drugi i czwarty rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, dochody, spłaty i kwoty odzyskane z instrumentów finansowych zasilanych środkami finansowymi na podstawie niniejszego rozporządzenia, jego poprzednika oraz instrumentów, o których mowa w załączniku IV do rozporządzenia (UE) 2021/523, wykorzystuje się do udzielenia wsparcia Unii w ramach EFK. Na zasadzie odstępstwa od art. 21 ust. 3 lit. f) i zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 zasoby te stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel na rzecz EFK.
5. [Od dnia 1 stycznia 2028 r./data rozpoczęcia programu], na zasadzie odstępstwa od art. 216 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, wszelkie nadwyżki rezerw na gwarancje budżetowe ustanowione rozporządzeniami (UE) 2015/1017[2] i (UE) 2021/523[3] mogą zostać wykorzystane do udzielenia wsparcia Unii w ramach EFK. Środki te stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia 2024/2509 w odniesieniu do EFK.

Artykuł 6

Finansowanie alternatywne, łączone i kumulacyjne

1. EFK jest wdrażany w synergii z innymi programami unijnymi. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, może również otrzymać wkład z EFK. Do odpowiedniego wkładu stosuje się zasady danego programu unijnego albo do wszystkich wkładów można zastosować jednolity zbiór zasad oraz można zawrzeć jedno zobowiązanie prawne. Jeżeli wkład Unii opiera się na kosztach kwalifikowalnych, skumulowane wsparcie z budżetu Unii nie przekracza łącznych kosztów kwalifikowalnych działania i może być obliczane proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.
2. Procedury wyboru w ramach Programu mogą być przeprowadzane wspólnie w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego z państwami członkowskimi, instytucjami, organami i agencjami Unii, państwami trzecimi, organizacjami międzynarodowymi, międzynarodowymi instytucjami finansowymi lub innymi osobami trzecimi, pod warunkiem zapewnienia ochrony interesów finansowych Unii. Takie procedury podlegają jednolitemu zbiorowi zasad i prowadzą do zawarcia jednego zobowiązania prawnego. W tym celu partnerzy mogą udostępnić zasoby na rzecz EFK zgodnie z art. 5 niniejszego rozporządzenia lub można im powierzyć wykonanie procedury wyboru, w stosownych przypadkach zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. W we wspólnych procedurach wyboru przedstawiciele partnerów uczestniczących we wspólnej procedurze wyboru mogą również być członkami komisji oceniającej, o której mowa w art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

Artykuł 7

Koordinacja

1. Komisja zapewnia spójne wdrażanie Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji oraz Funduszu Innowacyjnego.
2. Komisja i państwa członkowskie, w sposób współmierny do swoich odpowiednich obowiązków, wspierają koordynację i spójność między Europejskim Funduszem Konkurencyjności a planami partnerstwa krajowego i regionalnego w zakresie wspólnych priorytetów dotyczących konkurencyjności w wybranych kluczowych obszarach i projektach uznanych za strategiczne i stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania.
3. EFK będzie wdrażany w synergii z innymi funduszami unijnymi, w tym z funduszem „Globalny wymiar Europy”, w szczególności w celu wspierania globalnej konkurencyjności, zapewnienia zróżnicowanych źródeł dostaw oraz wzmocnienia potencjału eksportowego i możliwości europejskich przedsiębiorstw.

Artykuł 8

Pieczęć konkurencyjności

1. Pieczęć konkurencyjności może zostać przyznana działaniom wysokiej jakości, które spełniają co najmniej następujące warunki:
 - a) zostały ocenione w procedurze wyboru w ramach EFK;

- b) spełniają minimalne wymagania jakościowe określone w tej procedurze wyboru;
- 2. Program prac lub dokumenty dotyczące procedury wyboru mogą określać dodatkowe warunki.
- 3. Państwa członkowskie mogą wspierać projekty, którym przyznano pieczęć, lub mogą udzielać wsparcia za pośrednictwem EFK poprzez udostępnienie dodatkowych zasobów EFK zgodnie z art. 5 ust. 1 lub 2.
- 4. Projekty strategiczne realizowane na podstawie europejskiego aktu w sprawie surowców krytycznych, aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, aktu dotyczącego leków o krytycznym znaczeniu i inne projekty strategiczne określone w przepisach Unii, które spełniają warunki określone w ust. 1, otrzymują pieczęć konkurencyjności bezpośrednio.

Artykuł 9

Kwalifikowalność

- 1. Aby wspierać osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych, o których mowa w art. 3 niniejszego rozporządzenia, ustanawia się kryteria kwalifikowalności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, i stosuje się je do wszystkich procedur wyboru w ramach EFK.
- 2. Pod warunkiem spełnienia wszelkich szczegółowych warunków określonych w ramach każdego segmentu lub komponentu polityki, do otrzymania wsparcia unijnego w ramach procedur wyboru, w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego może kwalifikować się co najmniej jedna z następujących kategorii podmiotów prawnych:
 - a) podmioty mające siedzibę w państwie członkowskim lub w krajach i terytoriach zamorskich;
 - b) podmioty mające siedzibę w stowarzyszonym państwie trzecim;
 - c) organizacje międzynarodowe;
 - d) inne podmioty mające siedzibę w niestowarzyszonych państwach trzecich, jeżeli finansowanie takich podmiotów jest niezbędne do realizacji działania i przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w art. 3.
- 3. Oprócz art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 stowarzyszone państwa trzecie, o których mowa w art. 11 ust. 1 niniejszego rozporządzenia oraz organizacje międzynarodowe, mogą, w stosownych przypadkach, uczestniczyć w mechanizmach udzielania zamówień określonych w art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i czerpać korzyści z tych mechanizmów. Przepisy mające zastosowanie do państw członkowskich na podstawie art. 168 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 stosuje się odpowiednio do uczestniczących stowarzyszonych państw trzecich i organizacji międzynarodowych.
- 4. W procedurach wyboru do wsparcia nie kwalifikują się następujące działania:
 - a) działania zakazane na mocy prawa Unii, mającego zastosowanie prawa międzynarodowego lub prawa krajowego we wszystkich państwach członkowskich;
 - b) działania, które są już w pełni finansowane z innych źródeł publicznych lub prywatnych;

- c) zgodnie z art. 136 rozporządzenia finansowego ograniczenia kwalifikowalności stosuje się wobec dostawców wysokiego ryzyka, zgodnie z prawem UE, ze względów bezpieczeństwa.
- 5. W programie prac lub w dokumentach dotyczących procedury wyboru można doprecyzować kryteria kwalifikowalności określone w niniejszym rozporządzeniu lub określić dodatkowe kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do konkretnych działań.
- 6. Przedstawiciele państw trzecich lub organizacji międzynarodowych nie uczestniczą w obradach na temat kryteriów kwalifikowalności/wyboru.

Artykuł 10

Preferencja UE

- 1. Wsparcie EFK jest ukierunkowane na rozwój produkcji i eksploatacji strategicznych technologii i sektorów w Unii, zgodnie z prawem Unii i zobowiązaniami międzynarodowymi. W procedurach wyboru można stosować dowolny z warunków określonych w ust. 2 w celu ochrony strategicznych i gospodarczych interesów Unii, a także bezpieczeństwa i aktywów krytycznych oraz świadczonych przez nie usług.
- 2. W programie prac, wytycznych inwestycyjnych lub dokumentach dotyczących procedury wyboru można określić warunki kwalifikowalności w celu zapewnienia konkurencyjności Unii, w tym w razie potrzeby i w stosownych przypadkach ochrony interesów gospodarczych i autonomii Unii, w tym za pomocą warunków preferencyjnych, takich jak ograniczenia lub zachęty dla podmiotów unijnych, przy jednoczesnym ograniczeniu zakłóceń na jednolitym rynku. Te warunki kwalifikowalności mogą mieć formę:
 - a) ograniczeń dotyczących uczestnictwa i wyników, zgodnie z którymi uczestniczące podmioty muszą miały siedzibę, korzystać z obiektów lub prowadzić działalność w państwach członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, w innych kwalifikujących się krajach. W programie prac lub dokumentach dotyczących procedury wyboru można zawrzeć dalsze szczegóły dotyczące stosowania tych ograniczeń dotyczących uczestnictwa i wyników;
 - b) ograniczeń dotyczących przenoszenia, zgodnie z którymi odbiorcy finansowania z EFK, nie mogą w trakcie lub w ciągu pięciu lat kalendarzowych od zakończenia działania, przenosić bezpośrednio ani pośrednio wszystkich żadnych lub niektórych operacji, wyników lub związanych z nimi praw dostępu i użytkowania, w tym udzielać licencji, z kwalifikującego się państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego do niekwalifikującego się państwa trzeciego. W przeciwnym razie finansowanie unijne może zostać zmniejszone i może zostać odzyskane w całości lub w części. W programie prac lub dokumentach dotyczących procedury wyboru można zawrzeć dalsze szczegóły dotyczące stosowania tych ograniczeń dotyczących przenoszenia;
 - c) ograniczeń dotyczących dostaw i treści, zgodnie z którymi odbiorcy finansowania z EFK muszą zapewnić określone minimalne wykorzystanie lub pozyskiwanie sprzętu, dostaw i materiałów lub ich komponentów wykorzystywanych na potrzeby działania od kwalifikujących się podmiotów, o których mowa w ust. 2 lit. a) i b), chyba że te dostawy i materiały nie mogą być racjonalnie pozyskiwane od tych kwalifikujących się podmiotów. W programie prac lub dokumentach dotyczących procedury wyboru

można zawrzeć dalsze szczegóły dotyczące stosowania tych ograniczeń dotyczących dostaw i treści;

- d) ograniczeń dotyczących kontroli, zgodnie z którymi odbiorcy finansowania z EFK muszą uzyskać lub posiadać zdolności do decydowania, bez ograniczeń nałożonych przez niekwalifikujące się podmioty, o tworzeniu i wykorzystaniu wyników, w tym uprawnienie i praktyczną zdolność do modyfikowania, zastępowania lub usuwania składników wyników, które podlegają ograniczeniom nałożonym przez niekwalifikujące się podmioty lub państwa trzecie. W programie prac lub dokumentach dotyczących procedury wyboru można zawrzeć dalsze szczegóły dotyczące stosowania tych ograniczeń dotyczących uprawnień projektowych.
- 3. Procedury wyboru mające wpływ na bezpieczeństwo, obronność lub porządek publiczny, w szczególności w odniesieniu do strategicznych aktywów i interesów Unii lub jej państw członkowskich, są ograniczone zgodnie z art. 136 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Te ograniczenia kwalifikowalności mogą obejmować w szczególności:
 - a) w odniesieniu do uczestniczących podmiotów – ograniczenia dotyczące struktur zarządzania wykonawczego oraz ograniczenia dotyczące własności i kontroli ograniczające udział wszystkich lub niektórych podmiotów do podmiotów posiadających strukturę zarządzania wykonawczego, a także własność i kontrolę osób fizycznych lub prawnych mających siedzibę w państwach członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, w innych kwalifikujących się państwach;
 - b) w odniesieniu do realizowanych działań – miejsce wykonania, korzystanie z obiektów lub ograniczenia dotyczące sprzętu zawężające wykorzystanie wszystkich lub niektórych rodzajów działalności do aktywów znajdujących się lub pochodzących z państw członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, innych kwalifikujących się krajów;
 - c) w odniesieniu do innych ograniczeń dotyczących bezpieczeństwa – ograniczenia dotyczące przeglądów bezpieczeństwa i ocen ryzyka, poświadczenia bezpieczeństwa, przenoszenia i ograniczeń praw dostępu, w tym przyznawania licencji w celu zapewnienia odpowiednich zabezpieczeń w odniesieniu do wszystkich lub niektórych wyników oraz innych informacji wygenerowanych lub wykorzystanych w ramach działania.

Artykuł 11

Stowarzyszenie państw trzecich z działaniami realizowanymi w ramach EFK

- 1. EFK może być otwarty na uczestnictwo następujących państw trzecich w drodze pełnego lub częściowego stowarzyszenia, zgodnie z celami określonymi w art. 3 i zgodnie z odpowiednimi umowami międzynarodowymi lub wszelkimi decyzjami przyjętymi w ramach tych umów i mającymi zastosowanie do:
 - a) członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także Andory, Monako i San Marino;
 - b) krajów przystępujących, krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów;
 - c) krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa;
 - d) pozostałych państw trzecich.

2. Pod warunkiem spełnienia przez zainteresowane państwo trzecie wszelkich ewentualnych warunków szczegółowych określonych w ramach każdego segmentu polityki lub komponentu, układy o stowarzyszeniu dotyczące uczestnictwa w EFK:
 - a) zapewniają sprawiedliwą równowagę w odniesieniu do wkładów i korzyści państw trzecich uczestniczących w EFK;
 - b) ustanawiają warunki uczestniczenia w programach, w tym obliczanie wkładów finansowych do EFK, składających się z wkładów operacyjnych i kosztów uczestnictwa, i ich ogólnych kosztów administracyjnych;
 - c) nie przyznają państwu trzeciemu żadnych uprawnień decyzyjnych w ramach programu;
 - d) gwarantują prawa Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych;
 - e) zapewniają ochrony interesów strategicznych, bezpieczeństwa, obrony i porządku publicznego Unii i jej państw członkowskich.
3. Do celów lit. d) państwo trzecie przyznaje niezbędne prawa i dostęp wymagane na mocy rozporządzeń (UE, Euratom) 2024/2509 i (UE, Euratom) nr 883/2013 oraz gwarantuje egzekwowalność orzeczeń o wykonaniu nakładających zobowiązanie pieniężne na podstawie art. 299 TFUE, a także wyroków i nakazów Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oraz zapewnia, aby jego właściwe organy współpracowały z Prokuraturą Europejską (EPPO) w zakresie prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz ścigania przestępstw naruszających interesy finansowe Unii zgodnie z mającymi zastosowanie umowami międzynarodowymi lub innymi mającymi zastosowanie przepisami.
4. W odniesieniu do działań prowadzonych w ramach EFK związanych z bezpieczeństwem, świadczeniem zabezpieczonych usług i aktywami krytycznymi na rzecz UE można zawierać odrębne umowy szczegółowe zgodnie z art. 218 TFUE.

Artykuł 12

Wdrażanie i formy wsparcia unijnego

1. EFK będzie realizowany w ramach programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
2. EFK musi być realizowany zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia.
3. Procedury wyboru realizowane w ramach EFK muszą być zgodne z przepisami ogólnymi EFK określonymi w rozdziałach I i II niniejszego rozporządzenia, które w przypadku konfliktu mają pierwszeństwo przed wszelkimi innymi przepisami dotyczącymi działań lub późniejszych aktów wykonawczych.
4. W przypadku gdy procedury wyboru dotyczą więcej niż jednego celu szczegółowego określonego w art. 3 ust. 2, w programie prac można określić, że procedura wyboru jest wdrażana na podstawie jednego zbioru zasad poprzez bezpośrednie stosowanie rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, uzupełnionego zasadami ogólnymi określonymi w rozdziałach I i II, lub poprzez zastosowanie przepisów dotyczących jednego z odnośnych celów szczegółowych.

5. W pewnych należycie uzasadnionych okolicznościach finansowanie unijne może zostać przyznane bez zaproszenia do składania wniosków zgodnie z art. 198 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, w tym zgodnie z lit. e).
6. Wsparcie unijne może być udzielane w dowolnej formie zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, w szczególności w formie dotacji, nagród, zamówień, darowizn o charakterze niefinansowym, gwarancji budżetowych i instrumentów finansowych.
7. W przypadku gdy wsparcie Unii udzielane jest w formie gwarancji budżetowej i instrumentów finansowych, w tym w połączeniu z innymi formami bezzwrotnego wsparcia w ramach działań łączonych, jest ono wdrażane zgodnie z tytułem X rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
8. W przypadku gdy finansowanie unijne zapewnia się w formie dotacji, w tym w połączeniu z działaniami łączonymi z innymi formami wsparcia zwrotnego niewspieranymi z budżetu Unii, finansowanie zapewnia się zgodnie z tytułem VIII rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i w formie finansowania niepowiązanego z kosztami zgodnie z art. 125 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 lub, w razie potrzeby, w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów. Finansowanie może być również udzielane w formie faktycznego zwrotu kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdy celów działania nie można osiągnąć w inny sposób lub gdy forma ta jest niezbędna do umożliwienia innych źródeł finansowania, w tym finansowania z państw członkowskich.
9. Zgodnie z art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 w przypadku działań z zakresu badań naukowych i innowacji komisja oceniająca może częściowo lub całkowicie składać się z niezależnych ekspertów zewnętrznych.
10. Wkłady na rzecz mechanizmu ubezpieczeń wzajemnych określonego w art. 30 programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji mogą służyć do pokrycia ryzyka związanego z odzyskiwaniem kwot należnych od odbiorców i uznaje się je za wystarczającą gwarancję zgodnie z art. 155 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Nie przyjmuje się od beneficjentów żadnej dodatkowej gwarancji ani zabezpieczenia, ani też nie nakłada na nich wymogu ich udzielenia.
11. Jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia celów określonych w art. 3, części EFK mogą być realizowane za pośrednictwem partnerstw publiczno-prywatnych lub publiczno-publicznych ustanowionych na podstawie programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji, w szczególności poprzez powierzenie zadań związanych z wykonywaniem budżetu, zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, wspólnym przedsięwzięciom ustanowionym na podstawie art. 187 TFUE. Wsparcie z EFK jest uzależnione od efektywnego wykorzystania finansowania unijnego, proporcjonalnego wkładu finansowego innych partnerów, odpowiadającego co najmniej wkładowi Unii i prawom głosu Unii w organach zarządzających zapewniających ochronę interesów Unii w ramach partnerstwa. W tym celu wspólne przedsięwzięcia ustanawia się w drodze jednego aktu ustanawiającego zapewniającego scentralizowane funkcje administracyjne.
12. Oprócz podstaw określonych w art. 132 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 procedury wyboru i wynikające z nich zobowiązania prawne umożliwiają zakończenie postępowania, jeżeli jest mało prawdopodobne, aby cele działania zostały osiągnięte w ogóle lub w ustalonych terminach, lub jeżeli działanie straciło znaczenie polityczne.

Artykuł 13

Stosowanie przepisów dotyczących informacji niejawnych i informacji szczególnie chronionych

1. Komisja chroni informacje niejawne zgodnie z przepisami bezpieczeństwa określonymi w decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/444⁴².
2. Każde państwo członkowskie i państwo stowarzyszone zapewnia, by stopień ochrony informacji niejawnych UE był równoważny stopniowi ochrony przewidzianemu w przepisach bezpieczeństwa określonych w decyzji Rady 2013/488/UE⁴³. Równoważność ochrony w państwach trzecich ustala się na podstawie umowy o bezpieczeństwie informacji przyjętej zgodnie z art. 218 TFUE.
3. Aby ułatwić wymianę informacji niejawnych i informacji szczególnie chronionych z państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, z innymi odbiorcami, stosuje się bezpieczny system wymiany.
4. Instytucje, organy, urzędy i agencje Unii uczestniczące w wykonaniu budżetu Unii mają dostęp do informacji, w tym informacji niejawnych, niezbędnych do celów przeprowadzania procedur wyboru, realizacji działań, w tym sprawozdawczości i płatności, a także kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń.
5. Aby zapewnić zgodność z wymogami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2024/2509, w tym z zasadami przejrzystości i równego traktowania, na wszystkich etapach procedur wyboru obejmujących informacje niejawne dane administracyjne niezbędne do oceny, przyznania i przeprowadzenia kontroli unijnego wsparcia, ograniczone do informacji prawnych, finansowych i proceduralnych, traktuje się jako szczególnie chronione informacje jawne.

Artykuł 14

Zarządzanie i rady doradcze

1. Ustanawia się Radę Podmiotów Strategicznych.
2. Komisja powołuje członków Rady Podmiotów Strategicznych EFK w następstwie otwartego zaproszenia do zgłaszania kandydatur lub wyrażenia zainteresowania, lub obu tych zaproszeń, w zależności od tego, które z nich Komisja uzna za bardziej stosowne, oraz z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równowagi pod względem sektora, rodzaju organizacji, w tym inwestorów prywatnych, oraz wielkości, wiedzy fachowej, płci, wieku i rozmieszczenia geograficznego. Kadencja członków rady jest ograniczona do czterech lat z możliwością jednokrotnego odnowienia. Członkowie rady powinni postępować w sposób uczciwy i rzetelny.
3. Komisja ustanawia szczegółowe zasady dotyczące wyboru i składu Rady Podmiotów Strategicznych EFK, jej wynagrodzenia, regulaminu wewnętrznego oraz konfliktu interesów i zachowania przez nią poufności. Członkowie rady są związani tymi warunkami.

⁴² Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

⁴³ Decyzja Rady z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE, Dz.U. [wyd. spec.] L 274, [wyd. spec.] z 15.10.2013, s. 1.

4. Rada Podmiotów Strategicznych EFK, wspierana informacyjnie przez obserwatorium ds. powstających technologii, doradza w kwestiach dotyczących ogólnego kierunku działalności EFK, długoterminowych tendencji w zakresie konkurencyjności, obszarów niedoskonałości rynku i nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji, którym można zaradzić przy wdrażaniu EFK, oraz w kwestii określenia strategicznych portfeli projektów w ramach działań EFK i między nimi, w przypadku których może ona składać się z różnych konfiguracji ukierunkowanych na politykę.
5. W ramach Instrumentu EFK InvestEU ustanawia się niezależny komitet inwestycyjny (zwany dalej „Komitetem Inwestycyjnym”).
6. Skład Komitetu Inwestycyjnego dobiera się w taki sposób, aby komitet dysponował szeroką wiedzą na temat sektorów objętych EFK oraz rynków geograficznych w Unii, a także aby w Komitecie Inwestycyjnym była zachowana równowaga płci.
7. Komitet Inwestycyjny analizuje wnioski dotyczące operacji z zakresu finansowania i inwestycji przedłożone przez partnerów wykonawczych w celu objęcia ich gwarancją Unii oraz weryfikuje zgodność wniosków dotyczących finansowania w ramach Instrumentu EFK InvestEU z odpowiednimi przepisami.
8. W skład Rady Doradczej ds. Instrumentu EFK InvestEU wchodzi po jednym przedstawicielu każdego partnera wykonawczego i po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego. Rada Doradcza ds. Instrumentu EFK InvestEU udziela porad w zakresie projektowania produktów finansowych oraz kierunku strategicznego i operacyjnego w obszarze podlegającym jej kompetencjom. Zapewnia również doradztwo w zakresie koordynacji z EIC w celu zapewnienia komplementarności z innymi funduszami unijnymi lub inwestycjami prywatnymi. Radzie doradczej przewodniczy przedstawiciel Komisji.
9. Komisja ustanawia szczegółowe przepisy dotyczące wyboru i składu Komitetu Inwestycyjnego i Rady Doradczej ds. Instrumentu EFK InvestEU, ich wynagrodzenia, regulaminu wewnętrznego, konfliktu interesów i zachowania przez nie poufności.
10. Komisja i partnerzy wykonawczy nawiązują regularne dialogi w sprawie przeglądu polityki w celu omówienia postępów we wdrażaniu produktów finansowych i zaangażowania się w istotne zmiany w polityce.
11. Komisja zapewnia konsultacje z zainteresowanymi stronami podczas opracowywania programów prac poprzez utworzenie jednej lub kilku platform tematycznych dla każdego segmentu.

Rozdział II

ZESTAW NARZĘDZI EFK

SEKCJA 1

DOTACJE, ZAMÓWIENIA PUBLICZNE I NARZĘDZIA KOORDYNACJI POLITYKI PRZEMYSŁOWEJ

Artykuł 15

Programy prac

1. Programy prac mogą określać:
 - a) działania i przeznaczony na ich realizację budżet z EFK, a także działania określone w specjalnej dedykowanej części programów prac, o których mowa w ust. 2;
 - b) instrumenty i formę finansowania;
 - c) kryteria kwalifikowalności i kryteria wyboru;
 - d) pojedynczą stopę współfinansowania na działanie w odniesieniu do dotacji na pokrycie kosztów rzeczywistych;
 - e) działania, do których ma zastosowanie mechanizm ubezpieczeń wzajemnych na podstawie rozporządzenia (UE) [XXX] [„Horyzont Europa”];
 - f) przepisy mające zastosowanie do działań dotyczących więcej niż jednego celu szczegółowego;
 - g) działania, do których mają zastosowanie przepisy szczegółowe, w szczególności dotyczące własności, wykorzystania i upowszechniania, przenoszenia i licencjonowania, a także praw dostępu do wyników;
 - h) działania odnoszące korzyści dzięki mechanizmom określonym w art. 20.
2. W programach prac przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu uwzględnia się w specjalnej dedykowanej części wspólne działania w zakresie badań naukowych i innowacji oraz budżet przeznaczony na ich realizację.
3. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych programy prac służące realizacji celów szczegółowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a), b), c) i d), oraz działań horyzontalnych określonych w rozdziale III. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 83 ust. 2.
4. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych programy prac służące realizacji celów szczegółowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) pkt 2, 3 i 4. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 83 ust. 3.
5. W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej z faktem, że program prac nie został przyjęty do dnia 1 października roku poprzedzającego rok wykonania budżetu, Komisja przyjmuje program prac w drodze aktów wykonawczych mających natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 83 ust. 4, i nie później niż do 15 października roku

poprzedzającego rok wykonania budżetu. Te akty wykonawcze pozostają w mocy przez okres wykonywania budżetu.

6. W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej z potrzebą podjęcia natychmiastowej reakcji na kryzys lub na inne podobne wyjątkowe i należycie uzasadnione sytuacje nadzwyczajne Komisja może przyjąć program prac w drodze aktów wykonawczych mających natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 83 ust. 4.

Artykuł 16

Podmiot tworzący łańcuchy wartości na jednolitym rynku

1. Aby wspierać odporne unijne łańcuchy wartości, programy prac mogą obejmować specjalne zaproszenia do składania wniosków dotyczących zwiększenia skali łańcuchów wartości, w ramach których to zaproszeń wspiera się zarówno przygotowanie projektów, jak i przyciąganie dodatkowego kapitału publicznego i prywatnego w celu integracji dostawców, producentów i innowatorów z różnych państw członkowskich oraz dywersyfikacji źródeł dostaw.

Artykuł 17

Unijni liderzy technologiczni

1. Programy prac mogą obejmować specjalne dwuetapowe oddolne procedury wyboru mające na celu identyfikację i wsparcie unijnych liderów technologicznych za pośrednictwem konsorcjów branżowych, wykorzystujących swoją rolę jako liderów innowacji i eksportu do wzmocnienia swojej globalnej pozycji konkurencyjnej wraz z europejskimi dostawcami z sektora MŚP poprzez inwestycje w nowe rozwiązania i identyfikację odpowiednich partnerów. Wsparciem można objąć przygotowywanie projektów, a także przyciąganie dodatkowego kapitału publicznego i prywatnego.
2. Na pierwszym etapie można opublikować otwarte zaproszenie do wyrażenia zainteresowania dotyczące towarów, robót budowlanych lub usług, które mogą przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności Unii ogółem lub w określonym sektorze, bez precyzowania rodzaju działań lub instrumentu wykonania budżetu, który ma zostać wykorzystany.
3. W drugim etapie zapewnia się wsparcie w zakresie analizy i przyciągania dodatkowego kapitału publicznego i prywatnego.
4. Wnioski i oferty ocenia się i szereguje na podstawie wspólnych kryteriów wyboru, takich jak ich porównawczy wkład w konkurencyjność Unii.
5. Komisja oceniająca określa najbardziej odpowiedni instrument wykonania budżetu, a także proponuje maksymalną kwotę i formę wkładu Unii.

Artykuł 18

Działania na rzecz zwiększenia produkcji

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 196 ust. 2 rozporządzenia finansowego wkłady finansowe mogą obejmować działania, które rozpoczęły się przed datą przedłożenia wniosku dotyczącego tych działań, jeżeli jest to konieczne do realizacji projektów produkcyjnych niezbędnych do wsparcia realizacji celu ogólnego w zakresie odporności określonego w art. 3 ust. 1 lub działań wymaganych do zapewnienia

bezpieczeństwa, odporności lub ciągłości usług, aby wspierać realizację celu, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d).

2. W programie prac lub dokumentach dotyczących procedury wyboru określa się dodatkowe warunki w celu zapewnienia, aby wsparcie było konieczne i proporcjonalne, z wyłączeniem nadmiernej rekompensaty i podwójnego finansowania, miało charakter tymczasowy i z czasem zmniejszało się.

Artykuł 19

Dodatkowe finansowanie na projekty IPCEI

1. W ramach EFK można uzyskać wsparcie na:
 - a) projekty bezpośrednio uczestniczące w ważnym projekcie stanowiącym przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI) zatwierdzonym przez Komisję zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE;
 - b) projekty kontynuacyjne oparte na wynikach projektów IPCEI, uzależnione od znacznych inwestycji prywatnych.
2. Każde wsparcie z EFK dla projektów IPCEI, o którym mowa w ust. 1, jest uzależnione od współfinansowania krajowego.

Artykuł 20

Przyspieszone i ukierunkowane działania na rzecz konkurencyjności

1. W celu umożliwienia lub ułatwienia udzielania wsparcia unijnego na rzecz działań leżących w nadrzędnym interesie publicznym lub wymagających natychmiastowej realizacji, które w przeciwnym razie nie mogłyby zostać skutecznie wdrożone na podstawie zwykłych zasad mających zastosowanie do budżetu Unii lub polityk sektorowych, w programach prac można określić niektóre procedury wyboru, w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, w odniesieniu do których można skorzystać z pewnych uzupełnień, wyjątków i odstępstw od mających zastosowanie przepisów podczas procedury wyboru lub realizacji wspieranych działań, na wszystkich następujących warunkach:
 - a) działanie jest niezbędne i odpowiednie do osiągnięcia celów działania zgodnie z celami ogólnymi lub szczegółowymi programu;
 - b) działanie jest należycie uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym lub ma charakter uwzględniający czas realizacji, lub oba te elementy;
 - c) działanie nie może zostać skutecznie zrealizowane zgodnie ze zwykłymi zasadami mającymi zastosowanie do procedur wyboru.
2. Zgodnie z ust. 1 w procedurze wyboru można zastosować co najmniej jeden z następujących środków:
 - a) W odniesieniu do dotacji, bez uszczerbku dla stosowania procedur konkurencyjnych w stosownych przypadkach zgodnie z art. 192 ust. 1 oraz w uzupełnieniu do art. 198 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, w programie prac można określić, że procedura wyboru ma formę ukierunkowanej interwencji w celu:
 - 1) określenia działania leżącego w nadrzędnym interesie publicznym Unii oraz beneficjentów lub kategorii beneficjentów, którzy mogą

zostać zaproszeni do złożenia wniosku bez zaproszenia do składania wniosków; lub

- 2) określenia kwoty, do wysokości której można określić wnioski i zaprosić do składania wniosków, które otrzymały pieczęć, o której mowa w art. 8 niniejszego rozporządzenia, ale nie otrzymały finansowania unijnego z powodu braku środków budżetowych. Wnioskodawcy mogą zostać poproszeni o ponowne złożenie wniosku bez zaproszenia do składania wniosków; w przypadku ponownego złożenia wniosku bez istotnych zmian organ przyznający pomoc może całkowicie opierać się na wcześniejszej pozytywnej ocenie oraz wszelkich przeprowadzonych wcześniej kontrolach i przedłożonych dokumentach uzupełniających; przyczyny wyboru danego działania są należycie uzasadnione w decyzji o przyznaniu wsparcia, a wykaz działań publikuje się w rocznym sprawozdaniu z działalności, o którym mowa w art. 74 ust. 9 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509; lub
- 3) określenia działania i beneficjentów lub obszaru polityki i kategorii beneficjentów oraz ustalenia kwoty, do wysokości której można ogłaszać zaproszenia do składania wniosków w celu rozszerzenia działań w ramach EFK lub innych programów unijnych, aby kontynuować lub dodać dodatkowe działania lub podmioty lub kontynuować prace nad wynikami; w przypadku gdy w programie prac nie wskazano konkretnych działań ani beneficjentów, w decyzji o przyznaniu finansowania należy odpowiednio uzasadnić powody przyznania finansowania na rzecz danego działania, a wykaz działań należy opublikować w rocznym sprawozdaniu z działalności, o którym mowa w postanowieniu art. 74 ust. 9 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Przyznanie dotacji może mieć formę zmiany pierwotnego działania poprzez dodanie nowych działań i zwiększenie maksymalnego wkładu Unii.

b) Na zasadzie odstępstwa od art. 199, 201 i 203 (w odniesieniu do dotacji) lub od art. 170 ust. 1 lit. b) i c) oraz art. 170 ust. 2 (w odniesieniu do udzielania zamówień) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 w programie prac można określić, że procedura wyboru ma formę przyspieszonej interwencji w celu:

- 1) ograniczenia wymogów dotyczących decyzji o udzieleniu zamówienia i podpisania zobowiązań prawnych do wstępnej oceny kryteriów udzielenia zamówienia i wykluczenia; decyzję o udzieleniu zamówienia podejmuje się wyłącznie na podstawie oświadczenia własnego wnioskodawców i oferentów w sprawie kryteriów wyboru i kwalifikowalności bez wniosku o odpowiednie dokumenty potwierdzające podczas oceny wstępnej; ocenę końcową, w tym w odniesieniu do kryteriów wyboru i kwalifikowalności, oraz wnioski o wszelkie istotne dokumenty potwierdzające przeprowadza się w terminie trzech miesięcy od podpisania zobowiązania prawnego; oraz
- 2) wprowadzenia wymogu powiadamiania wnioskodawców lub oferentów o wynikach wstępnej oceny w ciągu 30 dni

kalendarzowych od upływu terminu składania wniosków lub ofert; decyzja o przyznaniu zamówienia zapada w terminie 60 dni kalendarzowych od upływu terminu składania wniosków lub ofert i jest wyłączona, w stosownych przypadkach, z procedur określonych w art. 83; do czasu zakończenia oceny końcowej nie wypłaca się płatności zaliczkowych.

- c) Na zasadzie odstępstwa od art. 9 niniejszego rozporządzenia w programie prac można określić, że procedura wyboru ma formę interwencji motywującej, aby umożliwić czasowe i warunkowe odstępstwo od spełnienia określonej części kryteriów kwalifikowalności w trakcie procedury wyboru i części realizacji działania, w szczególności w odniesieniu do miejsca siedziby; zgodność z tymczasowo uchylonymi kryteriami kwalifikowalności należy natomiast zapewnić i ocenić w trakcie realizacji działania w terminie określonym w zobowiązaniu prawnym. Jeżeli tymczasowo uchylone kryteria kwalifikowalności nie zostaną spełnione w określonym terminie, działanie uznaje się za niekwalifikowalne w całości, a wszelkie finansowanie unijne podlega pełnemu odzyskaniu; w przypadku interwencji motywującej nie wypłaca się płatności zaliczkowych.
- d) W programie prac można ustanowić specjalne, dwuetapowe, oddolne procedury wyboru zgodnie z następującymi zasadami:
 - 1) na pierwszym etapie można ogłosić zaproszenie do wyrażenia zainteresowania bez określania rodzaju działań ani instrumentu wykonania budżetu, które mają zostać wykorzystane, aby umożliwić wnioskodawcom, oferentom i podmiotom podlegającym ocenie spełnienia wymogów dotyczących filarów składanie wniosków dotyczących projektów lub ofert obejmujących towary, roboty budowlane lub usługi, które mogą przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności Unii w ujęciu ogólnym lub w określonym sektorze;
 - 2) wnioski i oferty ocenia się i szereguje na podstawie wspólnych kryteriów wyboru, takich jak ich porównawczy wkład w konkurencyjność Unii. Komisja oceniająca określa najbardziej odpowiedni instrument wykonania budżetu w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, w szczególności dotacje, zamówienia, darowizny o charakterze niefinansowym, umowy o przyznanie wkładu lub inne wsparcie, a także proponuje maksymalną kwotę i formę wkładu Unii;
 - 3) na drugim etapie, w ramach dostępnego budżetu, wnioskodawcy lub oferenci, których projekty lub oferty zostały pozytywnie ocenione, zostaną poproszeni o dostosowanie i uzupełnienie swoich wniosków lub ofert zgodnie z wnioskami komisji oceniającej. W innych przypadkach procedura wyboru przebiega zgodnie z zasadami określonymi w art. 12, mającymi zastosowanie do odpowiedniego instrumentu wykonania budżetu.
- 3. Zgodnie z ust. 1 w przypadku działań, które wymagają planowania, budowy i eksploatacji obiektów finansowanych w ramach procedur wyboru, w programie prac można określić, że – w zależności od charakteru działania – leży to w interesie publicznym i może stanowić powód o charakterze zasadniczym wynikający z nadrzędnego interesu publicznego w rozumieniu art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 lit. c)

dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, jest to konieczne ze względu na obronność art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, oraz leży to w interesie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego w rozumieniu art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, takimi jak rozporządzenie 2024/1735 w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii RED III (dyrektywa 2023/2413) lub pakiet zbiorczy dotyczący gotowości obronnej (COM(2022) 349), o ile spełnione są pozostałe warunki określone w tych przepisach.

SEKCJA 2

INSTRUMENT EFK INVESTEU

Artykuł 21

Ogólne ramy

1. Jako horyzontalne narzędzie realizacji polityki wewnętrznej Unii Instrument EFK InvestEU obejmuje gwarancje budżetowe i instrumenty finansowe, w tym w połączeniu z bezzwrotnym wsparciem w ramach działania łączonego, w celu przyczynienia się do osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3 i może być wdrażany w synergii z innymi działaniami unijnymi lub krajowymi, w tym za pośrednictwem modułów dla państw członkowskich.
2. Instrument EFK InvestEU służy do korygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji. Instrument EFK InvestEU może w szczególności zapewniać pożyczki, gwarancje, kontrgwarancje, instrumenty rynku kapitałowego, wszelkie inne formy finansowania lub wsparcia jakości kredytowej, w tym dług podporządkowany, inwestycje kapitałowe lub quasi-kapitałowe, zapewniane bezpośrednio lub pośrednio poprzez pośredników finansowych, fundusze, platformy inwestycyjne lub inne instrumenty, które to rodzaje finansowania mają być przekazywane odbiorcom końcowym.
3. Maksymalna kwota gwarancji budżetowej w ramach unijnego modułu Instrumentu EFK InvestEU wynosi 70 000 000 000 EUR w cenach bieżących. Na jej potrzeby tworzy się rezerwę ze wskaźnikiem zasilenia na poziomie 50 %.
4. Minimalna kwota wsparcia unijnego z EFK udzielanego za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU wynosi 17 000 000 000 EUR i ma zostać wykorzystana na wsparcie celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3. Tę minimalną kwotę zwiększa się o wkłady z programów prac określonych w art. 15. Wkłady te stanowią preferowany środek realizacji w ramach EFK i są wykorzystywane do zapewnienia gwarancji budżetowej lub finansowania instrumentów finansowych.
5. Wytoczne inwestycyjne określone przez Komisję określają bardziej szczegółowo zakres interwencji wspierającej realizację celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3. Wytoczne inwestycyjne przygotowuje się w ścisłym dialogu z potencjalnymi partnerami wykonawczymi.
6. Do rezerw, o których mowa w ust. 3, stosuje się następujące zasady:
 - a) wskaźnik zasilenia rezerw jest oceniany co roku zgodnie z oceną, o której mowa w art. 41 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509;

- b) do celów wsparcia w ramach innych programów unijnych, o których mowa w art. 23 ust. 2, rezerwy pochodzą z tego innego programu Unii;
 - c) rezerwy tworzy się na okres do 31 grudnia 2034 r., uwzględniając postępy w przyznawaniu gwarancji budżetowej w ramach Instrumentu EFK InvestEU;
 - d) zgodnie z art. 214 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 rezerwy tworzy się do 31 grudnia 2037 r. i uwzględnia się w nich postępy w zatwierdzaniu i podpisywaniu umów na operacje z zakresu finansowania i inwestycji.
7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 84 w celu zmiany ust. 3 na potrzeby dostosowania wskaźnika zasilenia rezerw i dostosowania maksymalnej kwoty gwarancji budżetowej do 20 % tej kwoty.

Artykuł 22

Wsparcie dla przedsiębiorstw scale-up i przedsiębiorstw typu start-up

1. Instrument EFK InvestEU służy jako zintegrowana platforma Unii zapewniająca ukierunkowane wsparcie finansowe przedsiębiorstwom we wszystkich fazach rozwoju, przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom scale-up, w tym przedsiębiorstwom aktywnie prowadzącym działalność produkcyjną, przemysłową i rynkową. Zapewnia ona, aby europejskie przedsiębiorstwa o dużym potencjale opracowujące lub wdrażające innowacyjne rozwiązania miały dostęp do kapitału i zasobów w celu rozwoju w Unii, wzmacniając tym samym integrację jednolitego rynku oraz unii oszczędności i inwestycji.
2. Komisja opracuje w szczególności instrument na rzecz zwiększenia skali działalności we współpracy z grupą EBI, innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi i krajowymi bankami prorozwojowymi. Instrument ten zapewni w skoordynowany i spójny sposób kompleksowy zestaw narzędzi finansowania dostosowanych do wyjątkowych potrzeb przedsiębiorstw scale-up, w tym pośrednich i bezpośrednich instrumentów kapitału własnego i quasi-kapitału własnego, instrumentów dłużnych typu venture, pożyczek, gwarancji i finansowania mieszanego, w celu przyciągnięcia inwestorów prywatnych do wspierania finansowania na rzecz zwiększania skali działalności i ułatwienia wariantów wyjścia. Instrument jest skierowany do MŚP oraz małych spółek o średniej kapitalizacji i spółek o średniej kapitalizacji.
3. Instrument ten jest wykorzystywany w sytuacjach, gdy inwestorzy rynkowi nie są w stanie zapewnić wystarczającego finansowania europejskim przedsiębiorstwom o dużym wzroście, innowacyjnym i strategicznym, w tym w razie potrzeby w celu ochrony strategicznych aktywów, interesów, autonomii lub bezpieczeństwa gospodarczego Unii.
4. Instrument ten będzie wykorzystywał inwestycje publiczne, aby przyciągnąć znaczne przepływy kapitału prywatnego i instytucjonalnego, np. z funduszy private equity, przedsiębiorstw, funduszy emerytalnych, ubezpieczycieli i innych długoterminowych inwestorów, przyczyniając się w ten sposób do pogłębienia europejskich rynków kapitałowych i wspierając zrównoważony rozwój przedsiębiorstw scale-up.

Artykuł 23

Klauzula wyłączności

1. W okresie obowiązywania WRF 2028–2034 gwarancje budżetowe, instrumenty finansowe lub instrumenty finansowe wdrażane bezpośrednio przez Komisję zgodnie

z art. 219 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 w celu wsparcia realizacji celów polityki na terytorium Unii ustanawia się wyłącznie na podstawie niniejszej sekcji.

2. Gwarancja budżetowa, w ramach jej maksymalnej kwoty, o której mowa w art. 21 ust. 3, oraz instrumenty finansowe, w tym w połączeniu z bezzwrotnym wsparciem w ramach działania łączonego, mogą zostać wykorzystane do zapewnienia wsparcia w ramach innych programów unijnych, w tym Funduszu Innowacyjnego i innych programów unijnych finansowanych ze źródeł innych niż budżet Unii, zgodnie z celami określonymi w tych programach.

Artykuł 24

Moduł unijny i moduł państw członkowskich

1. Instrument EFK InvestEU składa się z modułu unijnego i modułu państw członkowskich.
2. Określone wkłady na rzecz Instrumentu EFK InvestEU, o których mowa w art. 5 ust. 1, można wносить zgodnie z art. 211 ust. 2 i art. 221 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Określone wkłady na rzecz gwarancji budżetowej w ramach Instrumentu EFK InvestEU skutkują dodatkową kwotą gwarancji budżetowej, o której mowa w art. 21 ust. 3.

Artykuł 25

Wspólnota partnerów wykonawczych

1. Instrument EFK InvestEU będzie wdrażany przez partnerów w ramach modelu struktury otwartej, w tym przez Grupę Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), międzynarodowe instytucje finansowe, krajowe banki i instytucje prorozwojowe.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i z zastrzeżeniem art. 12 niniejszego rozporządzenia realizację gwarancji budżetowej lub instrumentu finansowego, w tym w połączeniu ze bezzwrotnym wsparciem w ramach działania łączonego, można powierzyć dowolnemu podmiotowi, o którym mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
3. Oprócz podmiotów, o których mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) i art. 211 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, organom mającym siedzibę w państwie członkowskim, podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego lub prawu Unii, można również wyjątkowo powierzyć, po pozytywnej ocenie spełnienia wymogów dotyczących filarów, wdrożenie gwarancji budżetowej lub instrumentu finansowego, w tym w połączeniu ze bezzwrotnym wsparciem w ramach działania łączonego, w zakresie, w jakim takie podmioty otrzymują odpowiednie gwarancje finansowe, które dla każdego działania mogą być ograniczone do maksymalnej kwoty wsparcia Unii. Podmioty prawa prywatnego wybiera się z należyтым uwzględnieniem charakteru instrumentu finansowego lub gwarancji budżetowej, które mają zostać wdrożone, doświadczenia oraz zdolności finansowej i operacyjnej, a także ich zasad i procedur weryfikacji rentowności projektów odbiorców końcowych. Wybór ten musi być przejrzysty, uzasadniony obiektywnymi względami i nie może prowadzić do powstania konfliktu interesów.

Rozdział III

Doradztwo w zakresie projektów, współpraca MŚP, rozwój umiejętności i dostęp do finansowania

SEKCJA 1

DORADZTWO W ZAKRESIE PROJEKTÓW

Artykuł 26

Doradztwo w zakresie projektów

1. Doradztwo w zakresie projektów udostępnia się w odniesieniu do instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych. Działania wspierane na podstawie niniejszego rozdziału przyczyniają się do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3 ust. 1 oraz wspierają i uzupełniają, w stosownych przypadkach, działania objęte innymi rozdziałami.
2. Zapewnia się scentralizowany dostęp do usług doradczych i usług w zakresie przyspieszenia działalności, które mogą obejmować:
 - a) usługi doradcze dotyczące inwestycji, w tym działania w zakresie rozwoju rynku i wsparcie doradcze w zakresie identyfikacji, przygotowania, opracowywania, konstruowania, zamawiania i realizacji projektów inwestycyjnych oraz zwiększania zdolności promotorów projektów i pośredników finansowych do realizacji operacji z zakresu finansowania i inwestycji oraz poprawy zrozumienia i wykorzystania instrumentów finansowych w celu wykorzystania ich pełnego potencjału. Wsparcie to może obejmować dowolny etap cyklu życia projektu lub finansowania wspieranego podmiotu;
 - b) usługi coachingu i przyspieszania działalności skierowane do potencjalnych beneficjentów EFK i innych promotorów projektów, w tym MŚP i spółek o średniej kapitalizacji, przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, wspierających i ułatwiających im dostęp do finansowania i finansowania EFK oraz ułatwiających nawiązywanie kontaktów z inwestorami prywatnymi i promujących wiedzę finansową przedsiębiorców, w tym zrozumienie możliwości oferowanych przez finansowanie oparte na rynku kapitałowym.
3. W ramach doradztwa w zakresie projektów wspiera się m.in. tworzenie serii projektów i rozwój potencjalnych projektów inwestycyjnych w ramach Instrumentu EFK InvestEU oraz przyczynia się do ich dalszego rozwoju. Doradztwo w zakresie projektów umożliwia również nawiązanie współpracy z sojuszami przemysłowymi i klastrami europejskimi. Doradztwo w zakresie projektów jest dostępne w ramach każdego wspomnianego segmentu polityki i będzie uwzględniać sektory objęte danym segmentem. Ponadto wsparcie doradcze może obejmować cele ogólne i działania przekrojowe.
4. Komisja może zawierać umowy o doradztwo z partnerami doradczymi i usługodawcami zgodnie z potrzebami każdego segmentu polityki. Komisja i partnerzy doradczy, w tym grupa EBI, ściśle ze sobą współpracują, aby zapewnić

efektywność, synergię i faktyczną dostępność na całym obszarze Unii, z uwzględnieniem istniejących struktur i prowadzonych prac.

5. Niezależnie od instrumentu wykonania budżetu w odniesieniu do nabywania lub świadczenia usług doradczych, dostawców i odbiorców usług wybiera się zgodnie z zasadami przejrzystości i równego traktowania, unikania konfliktu interesów, w tym sprzecznych interesów zawodowych.
6. Wdrażając doradztwo w zakresie projektów, Komisja, jej partnerzy doradczy i inni dostawcy usług współpracują, w stosownych przypadkach, z innymi unijnymi lub krajowymi publicznymi lub prywatnymi dostawcami usług doradczych i wsparcia, w tym z siecią „UE dla biznesu”.

SEKCJA 2

WSPÓLPRACA W DZIEDZINIE MŚP

Artykuł 27

Sieć „UE dla biznesu”

1. Ustanawia się sieć „UE dla biznesu”, aby pomóc unijnym przedsiębiorstwom w zwiększaniu konkurencyjności i innowacyjności, rozwoju i skali działalności na jednolitym rynku i poza nim, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, przedsiębiorstw typu start-up, przedsiębiorstw scale-up i małych spółek o średniej kapitalizacji. Sieć ma zasięg ogólnounijny i jest zrównoważona geograficznie, z uwzględnieniem specyfiki wszystkich rodzajów regionów w Unii, w tym regionów słabiej rozwiniętych i unijnych regionów najbardziej oddalonych.

Artykuł 28

Wspomaganie działalności gospodarczej

1. EFK prowadzi działania przekrojowe ukierunkowane na wzmocnienie konkurencyjności MŚP i osiągnięcie dodatkowości na poziomie Unii, w tym za pomocą następujących środków:
 - a) zapewnianie zintegrowanego doradztwa biznesowego i wsparcia dla przedsiębiorstw, w tym poprzez wsparcie finansowe dla osób trzecich;
 - b) zapewnienie możliwości nawiązywania partnerstw i budowanie zdolności;
 - c) wsparcie i pomoc w zakresie dostępu do technologii, infrastruktury technologicznej i obiektów technologicznych, wspieranie wprowadzania innowacji na rynek oraz wspieranie organizacji biznesowych, MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji, w tym przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, w zakresie uczestnictwa w platformach i sektorach współpracy;
 - d) zwiększanie zrozumienia polityki Unii wśród przedsiębiorstw, uzyskiwanie informacji zwrotnych na temat skuteczności tej polityki;
 - e) zwiększenie dostępu i dostępności finansowania dla MŚP, w tym mikrofinansowania i wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych, oraz dla małych spółek o średniej kapitalizacji;

- f) ułatwianie dostępu do rynków, w tym dzięki wspieraniu umiędzynarodowienia MŚP i dostarczaniu informacji rynkowych, w tym w regionach słabiej rozwiniętych i regionach najbardziej oddalonych;
- g) poprawa otoczenia biznesowego dla MŚP i promowanie nowych możliwości rynkowych dla MŚP poprzez wspieranie m.in. waloryzacji własności intelektualnej, ustanawiania norm i zamówień publicznych;
- h) promowanie przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości kobiet i młodzieży, oraz nabywania umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i przedsiębiorczości.

Artykuł 29

Specjalne działania skierowane do MŚP mające na celu zwiększenie udziału MŚP

1. Każdy segment obejmuje specjalne, sektorowe działania ukierunkowane na przedsiębiorstwa typu start-up, MŚP i małe spółki o średniej kapitalizacji lub zaproszenia do składania wniosków skierowane do MŚP w sektorach strategicznych w celu wspierania innowacji, przyspieszenia działalności gospodarczej, komercjalizacji i zwiększania skali działalności.

Artykuł 30

Wsparcie rozwoju umiejętności

1. Za pośrednictwem EFK finansuje się działania na rzecz rozwoju umiejętności, w szczególności w sektorach strategicznych, budując silne powiązania między szkolnictwem wyższym, organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego, badaniami stosowanymi i przedsiębiorstwami na rzecz sprawnej, innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki. Działania te obejmują wsparcie na rzecz europejskiej gwarancji umiejętności mającej na celu wspieranie transformacji łańcuchów wartości na korzyść strategicznych sektorów wzrostu lub zawodów na całym rynku pracy poprzez podnoszenie kwalifikacji i przekwalifikowanie pracowników, a także partnerstwa w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) w celu wzmocnienia współpracy między organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego a przedsiębiorstwami, zwłaszcza MŚP, oraz połączenia ich z regionalnymi ekosystemami przemysłowymi.

SEKCJA 3

PUNKT OBSŁUGI BENEFICJENTA

Artykuł 31

Dostęp do finansowania unijnego

1. Zgodnie z art. 150 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 EFK przyczynia się do utrzymania i rozszerzenia jednolitego obszaru elektronicznej wymiany danych dla uczestników w celu zapewnienia uproszczonego dostępu do finansowania unijnego. Wkład ten jest niezależny od trybu lub instrumentu wykonania budżetu i obejmuje usługi doradcze, usługi w zakresie przyspieszania działalności oraz wsparcie dla pojedynczego punktu dostępu do wsparcia unijnego zgodnie z rozporządzeniem (UE) [XXX] [rozporządzenie w sprawie wykonania budżetu].

2. EFK może wspierać wszelkie dodatkowe działania mające na celu ułatwienie i uzyskanie dodatkowej prowizji dostępu do finansowania unijnego oraz innych środków finansowych, finansowania i inwestycji, a także zapewnienie waloryzacji i wykorzystania wyników za pomocą narzędzi i instrumentów, takich jak weryfikacja poprawności projektu, dotacje na wdrożenie, usługi doradcze i usługi wspomagania działalności gospodarczej oraz wszelkie specjalne platformy.

Rozdział IV

Wsparcie na rzecz czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu

Artykuł 32

Przedmiot

1. Działania objęte wsparciem na podstawie niniejszego rozdziału przyczyniają się do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3 ust. 1 oraz celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. a).
2. Wsparcie działań objętych niniejszym rozdziałem jest finansowane z budżetu określonego w art. 4 oraz wszelkich dodatkowych wkładów przydzielonych zgodnie z art. 5.

Artykuł 33

Określone działania na rzecz polityki czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu

1. Wsparcie na rzecz segmentu czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu wdraża się w szczególności poprzez następujące działania:
 - a) działania w ramach programu LIFE: zapewnianie wsparcia na rzecz realizacji projektów oddolnych w zakresie demonstrowania, testowania i wprowadzania na rynek innowacyjnych rozwiązań i najlepszych praktyk w zakresie czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu oraz podnoszenia świadomości na temat klimatu i środowiska na odpowiednich szczeblach sprawowania rządów;
 - b) efektywność energetyczna, magazynowanie energii, reagowanie na zapotrzebowanie, krajowe sieci przesyłowe i dystrybucyjne, cyfryzacja systemów energetycznych, zintegrowana energia ze źródeł odnawialnych, renowacje energetyczne oraz rozwiązania, systemy i usługi w zakresie ogrzewania i chłodzenia;
 - c) rozwiązania w zakresie czystej energii i dekarbonizacji w przemyśle, w tym elektryfikacja energochłonnych gałęzi przemysłu oraz wychwytywanie, składowanie i utylizacja dwutlenku węgla (CCS/CCU), a także w miastach, w szczególności w odniesieniu do energii, transportu i budynków;
 - d) pozyskiwanie, produkcja, magazynowanie, dystrybucja i absorpcja zrównoważonych paliw, ułatwianie dekarbonizacji mobilności;
 - e) czyste, multimodalne i cyfrowe, bezpieczne rozwiązania transportowe i w zakresie mobilności, w tym aktywa ruchome (np. pojazdy, statki, w tym statki rybackie, statki powietrzne, tabor) i infrastruktura (między innymi infrastruktura ładowania, porty lub koleje dużych prędkości), systemy i operacje;

- f) wspieranie rozwoju i wdrażania inteligentnej mobilności, w tym pojazdów, infrastruktury, opartej na sieci i zautomatyzowanej mobilności, inteligentnych systemów zarządzania ruchem i powiązanych usług;
 - g) produkcja czystych technologii i jej łańcuch dostaw, w tym poprzez wsparcie finansowe na rzecz projektów strategicznych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1735, zwiększenie zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw oraz rozbudowa istniejących linii produkcyjnych;
 - h) wzmocnienie zdolności Unii w zakresie innowacji i przemysłowego wykorzystania zaawansowanych materiałów produkcyjnych i materiałów zaawansowanych;
 - i) gospodarka o obiegu zamkniętym, efektywne gospodarowanie wodą, zdrowie oceanów i polityka ochrony środowiska, w tym rozwiązania mające na celu ochronę, odbudowę i poprawę jakości środowiska, w tym powietrza, wody, mórz i gleby, a także powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej oraz przeciwdziałanie degradacji ekosystemów, zrównoważone rozwiązania w zakresie działań w dziedzinie klimatu w łańcuchach dostaw produktów rolno-spożywczych i leśnych;
 - j) odporność na zmianę klimatu i gospodarki wodnej;
 - k) zapobieganie zanieczyszczeniom, ich kontrola i usuwanie;
 - l) inwestycje, innowacje i modernizacja w sektorach zrównoważonej niebieskiej gospodarki, takich jak przemysł stoczniowy i żegluga, energia morska, technologie obserwacji oceanów, niebieska technologia i ochrona ekosystemów;
 - m) zrównoważony rozwój i czysta transformacja MŚP, w tym w sektorze turystyki, budownictwa i w innych sektorach gospodarki;
 - n) absorpcja przez rynek, budowanie zdolności i rozwój umiejętności na potrzeby czystej transformacji, w tym przejście na czystą energię i działania po stronie popytu na energię (np. akademie przemysłu neutralnego emisyjnie) oraz przejście na zrównoważoną i bezpieczną mobilność i zrównoważoną turystykę w miastach, na obszarach wiejskich, w społecznościach i budynkach;
 - o) działania wspierające opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii. Obejmuje to wspieranie odpowiednich instytucji, współpracę między organami krajowymi i zainteresowanymi stronami, badania, rozwój i wdrażanie narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury i narzędzi informatycznych.
2. Wsparcie udzielane w ramach działań, o których mowa w ust. 1, może mieć dowolną formę, w tym wspólnych działań w zakresie badań naukowych i innowacji określonych w rozporządzeniu (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji] i w specjalnej dedykowanej części programu prac.

Artykuł 34

Przepisy uzupełniające

1. W przypadku wsparcia na rzecz działań koordynacyjnych i wspierających w obszarze efektywności energetycznej i przejścia na czystą energię Unia może pokryć do 100 % kosztów kwalifikowalnych, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 184 ust. 6 rozporządzenia finansowego w odniesieniu do wsparcia na rzecz działań koordynacyjnych i wspierających w obszarze efektywności energetycznej i przejścia na czystą energię oraz działań w ramach programu LIFE, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. a), właściwy urzędnik zatwierdzający może zatwierdzić lub ustalić, w formie stawek ryczałtowych, finansowanie kosztów pośrednich beneficjenta do maksymalnej wysokości 25 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, z wyłączeniem bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych podwykonawstwa, wsparcia finansowego dla osób trzecich oraz wszelkich kosztów jednostkowych lub kwot ryczałtowych, które obejmują koszty pośrednie.
3. W programach prac zapewnia się spójność z rodzajami działań planowanych do realizacji w ramach funduszu, o którym mowa w art. 10a ust. 8 dyrektywy 2003/87/WE, oraz spójność i komplementarność z rozporządzeniem (UE) [XXX] [instrument „Łącząc Europę”].
4. W programach prac przyjętych zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia na mocy niniejszego rozdziału uwzględnia się w specjalnej dedykowanej części działania w zakresie konkurencyjności i społeczeństwa wspierane na podstawie rozporządzenia (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”] oraz zapewnia się ich spójność z tymi działaniami.

Artykuł 35

Mechanizmy przetargów konkurencyjnych

1. Procedury wyboru, o których mowa w niniejszym rozdziale, mogą mieć formę przetargu konkurencyjnego. Przetarg taki obejmuje kontrakty różnicowe, kontrakty na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla lub kontrakty na stałą premię w celu wsparcia inwestycji w dekarbonizację, pod warunkiem że interesy finansowe Unii są chronione, a ekspozycja budżetu pozostaje ograniczona do maksymalnego wkładu. Przetargi konkurencyjne mogą być realizowane za pośrednictwem dowolnych instrumentów wykonania budżetu określonych w art. 12 i zgodnie z tymi instrumentami.

Rozdział V

WSPARCIE NA RZECZ ZDROWIA, BIOTECHNOLOGII, ROLNICTWA I BIOGOSPODARKI

Artykuł 36

Przepisy szczegółowe dotyczące wsparcia polityki w dziedzinie zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki

1. Działania wspierane na podstawie niniejszego rozdziału przyczyniają się do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3 ust. 1 oraz celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. b).
2. Wsparcie działań objętych niniejszym rozdziałem jest finansowane z budżetu określonego w art. 4 ust. 2 oraz wszelkich dodatkowych wkładów przydzielonych zgodnie z art. 5.

Działania określone

1. Wsparcie polityki w zakresie zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki realizowane jest w szczególności poprzez następujące działania:
 - a) poprawa i ochrona zdrowia, w tym na poziomie transgranicznym, poprzez priorytetowe traktowanie promocji zdrowia i profilaktyki chorób przez całe życie w ramach podejścia „zdrowie we wszystkich politykach” i „Jedno zdrowie”, ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych i niezakaźnych, w tym chorób psychicznych, chorób zwyrodnieniowych, autyzmu, chorób układu krążenia, nowotworów i innych chorób niezakaźnych, w tym chorób związanych z zanieczyszczeniem, zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, oraz wzmocnienie międzynarodowych inicjatyw i współpracy w dziedzinie zdrowia;
 - b) zwiększenie efektywności i odporności systemów opieki zdrowotnej poprzez zwiększenie dostępu do danych dotyczących zdrowia i narzędzi cyfrowych, infrastruktury i usług, ich wykorzystywania i ponownego wykorzystywania, w tym w celu wspierania europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia, wdrażania rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji i robotyce w opiece zdrowotnej, przyspieszenia transformacji cyfrowej opieki zdrowotnej, poprawy dostępu do usług opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia publicznego i pracowników służby zdrowia, opracowywania i wdrażania unijnych przepisów w dziedzinie zdrowia, również poprzez wykorzystanie technologii cyfrowych, propagowanie podejmowania decyzji w oparciu o dowody (w tym poprzez wspieranie oceny technologii medycznych), zapewnianie rozwiązań cyfrowych na potrzeby monitorowania i koordynacji oraz zachęcania do zintegrowanej pracy między krajowymi systemami opieki zdrowotnej w celu zapewnienia spójności i efektywności w całej Unii;
 - c) wspieranie rozwoju, zdolności produkcyjnej, produkcji i wdrażania technologii medycznych i technologii biogospodarki w przemyśle w celu zwiększenia konkurencyjności sektora oraz zapewnienia dostępności unijnych produktów leczniczych, wyrobów medycznych, rozwiązań cyfrowych i medycznych środków przeciwdziałania istotnych z punktu widzenia gotowości i reagowania na transgraniczne zagrożenia zdrowia, a także konkurencyjności i odporności sektorów poprzez zapewnienie, aby takie produkty były innowacyjne, bezpieczne, dostępne i przystępne cenowo, a tym samym przyczyniały się do zapewnienia równego dostępu w całej Unii;
 - d) wspieranie odkrywania, opracowywania, ograniczania ryzyka, demonstrowania, pilotażu i wykorzystania oraz zwiększanie skali innowacji w dziedzinie biotechnologii, przyspieszenie wprowadzania na rynek i wprowadzania na rynek rozwiązań biotechnologicznych, wzmacnianie powstających łańcuchów wartości oraz zapewnianie dostępu do finansowania i innego wsparcia dla MŚP, przedsiębiorstw typu start-up, przedsiębiorstw scale-up i innowatorów;
 - e) ochrona ludzi poprzez wspieranie opracowywania, wdrażania i monitorowania polityk bezpieczeństwa zdrowotnego, we współpracy z organami państw członkowskich i zainteresowanymi stronami, a także koordynowanie unijnych i krajowych planów zapobiegania, gotowości i reagowania;
 - f) wspieranie innowacyjnego i konkurencyjnego sektora biogospodarki w Unii, w tym w dziedzinie biotechnologii zdrowotnych, materiałów pochodzenia biologicznego

i bioproduktów, wykorzystania odpadów rolniczych i leśnych, produktów o ujemnej emisji dwutlenku węgla, bioprodukcji i biochemii, w szczególności poprzez wspieranie odkrywania, rozwoju, ograniczania ryzyka, demonstrowania, pilotażu i zwiększania skali innowacji w biogospodarce; poprzez przyspieszenie wprowadzania na rynek i wykorzystania na rynku materiałów pochodzenia biologicznego wytworzonych w ramach rozwiązań w zakresie rolnictwa i leśnictwa oraz biogospodarki; poprzez wzmocnienie powstających łańcuchów wartości; poprzez budowanie wykwalifikowanej siły roboczej, zapewnienie dostępu do finansowania i innego wsparcia dla MŚP, przedsiębiorstw typu start-up, przedsiębiorstw scale-up i innowatorów;

- g) wspieranie konkurencyjności, zrównoważoności, odporności i sprawiedliwości w obszarze rolnictwa, rybołówstwa, akwakultury, leśnictwa oraz na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, a także przyczynianie się do długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego w Unii;
 - h) wspieranie projektów dotyczących opracowywania, wdrażania, monitorowania lub egzekwowania odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii. Obejmuje to wspieranie odpowiednich instytucji, współpracę między organami krajowymi i zainteresowanymi stronami, badania, rozwój i wdrażanie narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury i narzędzi informatycznych.
2. Programy prac przyjęte zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia na mocy niniejszego rozdziału zawierają specjalną dedykowaną część i zapewniają spójność z [działaniami w zakresie konkurencyjności i społeczeństwa wspieranymi na podstawie rozporządzenia (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”].

ROZDZIAŁ VI

WSPARCIE NA RZECZ PRZYWÓDZTWA CYFROWEGO

Artykuł 38

Przepisy szczegółowe dotyczące wsparcia na rzecz polityki dotyczącej przywództwa cyfrowego

- 1. Działania wspierane na podstawie niniejszego rozdziału przyczyniają się do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3 ust. 1 oraz celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. c).
- 2. Wsparcie działań objętych niniejszym rozdziałem jest finansowane z budżetu określonego w art. 4 ust. 2 lit. d) oraz z wszelkich dodatkowych wkładów przydzielonych zgodnie z art. 5.

Artykuł 39

Działania określone wspierające politykę dotyczącą przywództwa cyfrowego

- 1. Wsparcie na rzecz przywództwa cyfrowego obejmuje w sposób kompleksowy i spójny cały zakres sektora cyfrowego, tj. sztuczną inteligencję (w tym fabryki i gigafabryki AI), obliczenia wielkiej skali, technologie kwantowe, półprzewodniki i fotonikę, robotykę, technologie dużych zbiorów danych, technologie telekomunikacyjne przetwarzania brzegowego i rozwiązań w chmurze, 6G i inne

technologie bezprzewodowe, sieci komunikacyjne, zaawansowaną łączność, w tym 6G i inne technologie bezprzewodowe, technologie detekcyjne, cyberbezpieczeństwo i odporność sieci, inżynierię oprogramowania, rzeczywistość rozszerzoną i światy wirtualne, cyfrowe bliźniaki, unijną tożsamość cyfrową i portfele biznesowe, technologie zaufania, nowe i powstające technologie cyfrowe, a także międzysektorowe technologie i zastosowania cyfrowe, w tym te o potencjale podwójnego zastosowania, wsparcie w zakresie technologii danych i przestrzeni danych.

2. Wsparcie na rzecz przywództwa cyfrowego wdraża się w szczególności poprzez następujące działania:
 - a) osiągnięcie przywództwa w dziedzinie technologii cyfrowych i technologii sztucznej inteligencji poprzez badania naukowe i innowacje, badania stosowane, transfer technologii, wdrażanie w przemyśle i wprowadzeniu na rynku. Wdrażanie obejmuje m.in. rozwój i kształtowanie zrównoważonych podstawowych technologii cyfrowych, które odzwierciedlają wartości Unii, chronią bezpieczeństwo Unii i wspierają jej konkurencyjność na świecie;
 - b) osiągnięcie suwerenności technologicznej poprzez budowanie odpornych ekosystemów cyfrowych, w tym zaawansowanych umiejętności cyfrowych, oraz zapewnienie wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w Unii. Wdrażanie obejmuje m.in. stworzenie atrakcyjnego ekosystemu dla przełomowych innowacyjnych przedsiębiorstw, MŚP, przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, a także wschodzących liderów przemysłu w sektorze cyfrowym, aby mogli oni pozostać, rozwijać i prosperować w Unii, wspieranie ich w zwiększaniu skali działalności, rozszerzaniu ich rynków, w tym poprzez zamówienia publiczne, oraz przyczynianie się do suwerenności cyfrowej Unii, ze szczególnym uwzględnieniem złożoności technologicznych łańcuchów wartości, normalizacji, bezpieczeństwa dostaw zaawansowanych technologii cyfrowych, infrastruktury i usług, potrzebnych zdolności, w tym produkcji, zdolności produkcyjnych i zaawansowanych umiejętności cyfrowych zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym;
 - c) zapewnienie przedsiębiorstwom i obywatelom potencjału technologii cyfrowych poprzez wdrażanie najnowocześniejszych i zrównoważonych aplikacji, infrastruktur i usług cyfrowych w całej Unii. Wdrażanie obejmuje między innymi działania mające na celu badania i innowacje, rozwój, produkcję, wytwarzanie lub wdrażanie zaawansowanej infrastruktury cyfrowej na dużą skalę w całej Unii (np. obliczenia wielkiej skali, technologie telekomunikacyjne przetwarzania brzegowego i rozwiązań w chmurze, fabryki i gigafabryki AI, dane i przestrzenie danych, obiekty badawcze i eksperymentalne, linie pilotażowe półprzewodników, fotoniki i czipów kwantowych, infrastruktura obliczeń kwantowych, łączności i detekcji, centra cyberbezpieczeństwa, europejskie centra innowacji cyfrowych w ramach sieci „UE dla biznesu”, zaawansowana infrastruktura łączności, w tym kable podmorskie i sieci nienaziemne), unijne portfele tożsamości cyfrowej i usługi zaufania, a także europejskie portfele i usługi biznesowe, bezpieczną i interoperacyjną cyfrową infrastrukturę publiczną, aby działać jako kluczowy czynnik sprzyjający transformacji cyfrowej oraz zwiększaniu odporności i gotowości społecznej, przynosząc wyraźną wartość dodaną przedsiębiorstwom, usługom publicznym i obywatelom. W stosownych przypadkach działania te będą koordynowane z inwestycjami krajowymi, a w pozostałych przypadkach będą służyć wydobywaniu niewykorzystanego potencjału w celu stworzenia krajowego rynku zaawansowanych technologii cyfrowych „wyprodukowanych w Europie”. Działania takie mogą być

realizowane w ramach projektów wielokrajowych ustanowionych zgodnie z decyzją (UE) 2022/2481, w tym w szczególności działań realizowanych za pośrednictwem konsorcjów na rzecz europejskiej infrastruktury cyfrowej lub wspólnych przedsięwzięć;

- d) wspieranie transformacji cyfrowej sektora publicznego i prywatnego w Unii, w tym w celu wspierania rozwoju i obiegu umiejętności cyfrowych. Wdrażanie obejmuje między innymi zapewnienie niezbędnego wsparcia na rzecz przyspieszenia i pogłębienia absorpcji i wdrażania rozwiązań cyfrowych we wszystkich sektorach gospodarki poprzez badania naukowe, innowacje i wdrażanie, aby zwiększyć ich wydajność i konkurencyjność, ze szczególnym uwzględnieniem bardziej złożonych technologii, a także aby osiągnąć korzyści społeczne. Wsparcie dla zastosowań w sektorze publicznym, a także szersza cyfryzacja sektora publicznego powinny mieć na celu zapewnienie spójnego, interoperacyjnego środowiska cyfrowych usług publicznych w całej Unii, wspieranie suwerenności technologicznej oraz maksymalizację efektywności tych zastosowań dla przedsiębiorstw i obywateli. Transformacja cyfrowa sektora gospodarki i sektora publicznego będzie również wspierana w ramach innych segmentów sektorowych EFK;
 - e) działania wspierające opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii. Obejmuje to wspieranie odpowiednich instytucji, współpracę między organami krajowymi i zainteresowanymi stronami, badania, rozwój i wdrażanie narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury i narzędzi informatycznych.
3. Działania w ramach niniejszej sekcji mają na celu wspieranie rozwoju, wdrażania i pozyskiwania zaawansowanych zdolności, infrastruktur, technologii i możliwości w zakresie cyberbezpieczeństwa, aby zapewnić bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej i cyfrowych łańcuchów dostaw, opracować unijny obraz sytuacji krajobrazu zagrożeń, a także poprawić zdolności wykrywania i reagowania na incydenty; wspieranie konkurencyjności unijnej bazy przemysłowej w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, rozwój umiejętności w dziedzinie cyberbezpieczeństwa wraz z dojrzałością europejskiej bazy przemysłowej pod względem cyberbezpieczeństwa, w tym MŚP.
4. Programy prac przyjęte zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia na mocy niniejszego rozdziału zawierają specjalną dedykowaną część i zapewniają spójność z [działaniami w zakresie konkurencyjności i społeczeństwa wspieranymi na podstawie rozporządzenia (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”].

ROZDZIAŁ VII

WSPARCIE NA RZECZ ODPORNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA, PRZEMYSŁU OBRONNEGO I PRZESTRZENI KOSMICZNEJ

Artykuł 40

Przedmiot

1. Działania objęte wsparciem na podstawie niniejszej sekcji przyczyniają się do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3 ust. 1 oraz celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. d).
2. Wsparcie działań objętych niniejszą sekcją jest finansowane z budżetu określonego w art. 4 ust. 2 lit. e) oraz z wszelkich dodatkowych wkładów przydzielonych zgodnie z art. 5.

Artykuł 41

Synergie w dziedzinie przestrzeni kosmicznej i obronności

1. Ustanawia się Radę Doradczą ds. Przestrzeni Kosmicznej i Obronności, która może doradzać Komisji w zakresie koordynacji i komplementarności działań związanych z przestrzenią kosmiczną i obronnością, jak określono w art. 3 ust. 2 lit. d) pkt 1 i 2, oraz powiązanych narzędzi finansowych w celu zwiększenia efektywności inwestycji i skuteczności wyników. Członkowie rady doradczej, o której mowa w ust. 1, są powoływani przez państwa członkowskie.

SEKCJA 1

WSPARCIE POLITYKI W DZIEDZINIE ODPORNOŚCI

Artykuł 42

Działania określone wspierające politykę w dziedzinie odporności

1. Wsparcie na rzecz polityki w dziedzinie odporności wzmocni strategiczną autonomię, bezpieczeństwo gospodarcze i odporność przemysłu Unii poprzez umocnienie poszczególnych etapów łańcucha wartości surowców, w tym poprzez dywersyfikację dostaw surowców krytycznych z państw trzecich.
2. Wsparcie na rzecz polityki w dziedzinie odporności jest realizowane w szczególności poprzez następujące działania:
 - a) wsparcie na rzecz wzmocnienia zdolności UE w zakresie poszukiwania, wydobywania, przetwarzania i recyklingu surowców;
 - b) zakup surowców, zgodnie z potrzebami w zakresie bezpieczeństwa gospodarczego oraz celami transformacji ekologicznej i cyfrowej, aby zmniejszyć ryzyko zakłóceń w dostawach dla przedsiębiorstw w UE, w tym na potrzeby tworzenia zapasów surowców krytycznych i zarządzania nimi w koordynacji z państwami członkowskimi i przemysłem;

- c) wsparcie finansowe na rzecz projektów strategicznych w ramach aktu w sprawie surowców krytycznych zgodnie z potrzebami w zakresie bezpieczeństwa gospodarczego oraz celami transformacji ekologicznej i cyfrowej.
- 3. Wsparcie udzielane w ramach działań, o których mowa w ust. 2, może być udzielane w dowolnej formie, w tym poprzez wspólne działania w zakresie badań naukowych i innowacji określone w programie ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji [REF] i określone w specjalnej dedykowanej części programu prac.
- 4. Programy prac przyjęte zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia na mocy niniejszego rozdziału zawierają specjalną dedykowaną część i zapewniają spójność z [działaniami w zakresie konkurencyjności i społeczeństwa wspieranymi na podstawie rozporządzenia (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”].

Artykuł 43

Przepisy uzupełniające

- 1. W odniesieniu do projektów strategicznych realizowanych na podstawie europejskiego aktu w sprawie surowców krytycznych i projektów strategicznych przewidzianych w odpowiednich przepisach sektorowych można stosować zasady określone w art. 20.

SEKCJA 2

WSPARCIE POLITYKI W DZIEDZINIE PRZEMYSŁU OBRONNEGO

Artykuł 44

Działania określone wspierające politykę w dziedzinie przemysłu obronnego

- 1. Wsparcie polityki w dziedzinie przemysłu obronnego jest realizowane w szczególności za pośrednictwem następujących komponentów:
 - a) wsparcie na rzecz wdrażania europejskich projektów wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności, o których mowa w art. 45 niniejszego rozporządzenia;
 - b) wsparcie na rzecz badań i rozwoju w dziedzinie obronności, innowacji i najwyższego poziomu technologicznego, o których mowa w art. 46;
 - c) wsparcie na rzecz zdolności reagowania przemysłu obronnego, zwiększania skali produkcji przemysłowej i odporności, o której mowa w art. 47;
 - d) wsparcie na rzecz współpracy w zakresie zamówień w dziedzinie obronności oraz obsługi technicznej i dostępności zdolności obronnych, o których mowa w art. 48;
 - e) budowanie zdolności logistycznych i wsparcie sił zbrojnych, o których mowa w art. 49.
- 2. Wsparcie na rzecz nowych podmiotów, innowacyjnych przedsiębiorstw typu start-up, MŚP i przedsiębiorstw scale-up zostanie dostosowane indywidualnie do wszystkich działań wymienionych w akapicie pierwszym, aby zapewnić ich szybkie, elastyczne i sprawne przeprowadzenie. Wsparcie to będzie udzielane w formie specjalnego programu unijnego systemu innowacji w dziedzinie obronności

(EUDIS), który będzie obejmował innowacyjne i skalowalne działania, w tym wspierające przełomowe technologie i pojedyncze podmioty, takie jak: wydarzenia służące nawiązywaniu kontaktów i coaching biznesowy dla innowatorów, sprawne mechanizmy finansowania, wyzwania, hakatony, wsparcie dla innowacyjnych zamówień publicznych, modele zamówień opartych na iteracyjnych ulepszeniach dla szybko rozwijających się systemów oraz wszelkie inne działania na rzecz przyspieszenia cykli innowacji oraz integracji, walidacji i eksperymentów technologicznych.

3. Wsparcie udzielane w ramach działań, o których mowa w ust. 1 i 2, może być udzielane w dowolnej formie, w tym poprzez wspólne badania naukowe, a także wsparcie działalności innowacyjnej na rzecz pojedynczych podmiotów i instrumentów finansowych.

Artykuł 45

Europejskie projekty wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności

1. Europejskie projekty wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności obejmują wspólne projekty przemysłowe mające na celu zwiększenie konkurencyjności EDTIB w całej Unii, przy jednoczesnym przyczynianiu się do rozwoju zdolności wojskowych i systemów państw członkowskich będących przedmiotem wspólnego zainteresowania lub wspólnego zastosowania, w tym projektów zapewniających dostęp do wszystkich dziedzin operacyjnych, a mianowicie lądowych, morskich, powietrznych, kosmicznych i cybernetycznych.
2. Komisja może określić europejskie projekty wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności w akcie wykonawczym przyjętym zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 83 ust. 3.
3. Przy określaniu projektów, o których mowa w ust. 2, Komisja:
 - a) należyte uwzględnić wytyczne przedstawione w kontekście Rady Doradczej ds. Przemysłu Obronnego, o której mowa w art. 56, w szczególności wkład projektu w realizację priorytetów w zakresie zdolności określonego w kontekście WPZiB, a mianowicie planu rozwoju zdolności, oraz celów Strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony;
 - b) określa ogólne potrzeby finansowe i potencjalne skutki dla budżetu Unii;
 - c) uwzględnić wszelkie opinie państw członkowskich.
4. Europejskie projekty wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności spełniają następujące kryteria ogólne:
 - a) projekt obejmuje co najmniej cztery państwa członkowskie;
 - b) projekt ma na celu rozwój zdolności, w tym zdolności zapewniających dostęp do dziedzin strategicznych i kwestionowanych przestrzeni, strategicznych czynników sprzyjających oraz, w stosownych przypadkach, systemów działających jako europejska infrastruktura obronna będąca przedmiotem wspólnego zainteresowania i użytkowania;
 - c) korzyści płynące z projektu obejmują większą część Unii i zapewniają szeroki udział geograficzny;
 - d) projekty mają szczególne znaczenie pod względem wielkości lub zakresu i mają na celu ograniczenie znacznego poziomu ryzyka technologicznego lub finansowego;

- e) potencjalne ogólne korzyści projektu przewyższają jego koszty, w tym również koszty w dłuższej perspektywie.
- 5. Europejski projekt wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności obejmuje co najmniej cztery państwa członkowskie. W stosownych przypadkach w projekcie może uczestniczyć Komisja Europejska.
- 6. Uznaje się, że europejskie projekty wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności przyczyniają się do wzmocnienia zdolności obronnych o kluczowym znaczeniu dla interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony, a zatem leży w interesie publicznym. Projekty w tym zakresie mogą być opracowywane w ramach programów na rzecz struktury europejskiego uzbrojenia ustanowionych zgodnie z rozporządzeniem (UE) [XXX] [Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego].
- 7. Państwa członkowskie mogą, bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE, stosować systemy wsparcia i zapewnić wsparcie administracyjne dla europejskich projektów wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności.
- 8. Rozmieszczenie europejskich projektów wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności można uznać za powód o charakterze zasadniczym wynikający z nadrzędnego interesu publicznego w rozumieniu art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 lit. c) dyrektywy 92/43/EWG oraz za nadrzędny interes społeczny w rozumieniu art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60. W związku z tym planowanie, budowę i eksploatację związanych z nimi obiektów produkcyjnych można uznać za leżące w nadrzędnym interesie publicznym, o ile spełnione są pozostałe warunki określone w tych przepisach.
- 9. Unia wspiera wszelkie działania niezbędne do opracowania europejskich projektów wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności, ich wdrażania na skalę przemysłową, pozyskania zamówień na takie projekty lub ich wdrożenia, w szczególności poprzez działania objęte wsparciem na podstawie niniejszej sekcji.

Artykuł 46

Wspólne badania i rozwój w dziedzinie obronności, innowacje i przewaga technologiczna

- 1. Działania wspierające badania i rozwój w dziedzinie obronności, innowacje i przewagę technologiczną mogą obejmować w szczególności:
 - a) wspólne działania badawcze w dziedzinie obronności, od badań podstawowych po badania stosowane, koncentrujące się na wspólnie uzgodnionych priorytetach w zakresie zdolności;
 - b) wspólne działania na rzecz opracowania nowych produktów i technologii związanych z obronnością, w tym co najmniej tworzenie prototypów, testowanie, kwalifikowanie lub certyfikacja systemów;
 - c) działania na rzecz rozwoju przełomowych technologii obronnych;
 - d) działania na rzecz przyspieszenia cykli innowacji i integracji technologii, w tym ciągłe badania i rozwój oraz wyzwania technologiczne;
 - e) działania typu spin-in mające na celu dostosowanie cywilnych technologii obronnych.

Zdolność reagowania przemysłu obronnego, zwiększanie skali produkcji przemysłowej i odporności

1. Działania związane ze wzmocnieniem zdolności do reagowania, skalowalności i odporności przemysłu obronnego: mające na celu zwiększenie zdolności reagowania i odporności europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego, umożliwiające jej rozwój, produkcję i utrzymanie krytycznych zdolności produkcyjnych w zakresie obronności na niezbędną skalę i w niezbędnym tempie, w tym poprzez wspieranie rozwoju przemysłowego innowacyjnych przedsiębiorstw oraz wspieranie rozwoju umiejętności; mogą obejmować w szczególności:
 - a) optymalizację, rozbudowę, modernizację, aktualizację lub zmianę przeznaczenia istniejących zdolności produkcyjnych, bądź też tworzenie nowych zdolności produkcyjnych, o ile te komponenty i surowce są przeznaczone lub wykorzystane w całości do produkcji produktów związanych z obronnością, w szczególności w celu zwiększenia zdolności produkcyjnej lub skrócenia czasów realizacji produkcji, w tym w oparciu o udzielenie zamówienia lub nabycie niezbędnych maszyn i wszelkich innych potrzebnych materiałów wejściowych;
 - b) ustanowienie transgranicznych partnerstw przemysłowych, w tym poprzez partnerstwa publiczno-prywatne lub inne formy współpracy przemysłowej, w ramach wspólnego wysiłku przemysłowego, łącznie z działaniami mającymi na celu koordynację pozyskiwania lub rezerwacji i gromadzenia zapasów produktów związanych z obronnością, komponentów i odpowiednich surowców, o ile te komponenty i surowce są przeznaczone lub wykorzystane w całości do produkcji produktów związanych z obronnością, jak również koordynację zdolności produkcyjnych oraz planów produkcji;
 - c) tworzenie i udostępnianie zarezerwowanych zdolności produkcyjnych („zawsze gotowych” zakładów) w zakresie produktów związanych z obronnością oraz surowców i komponentów do nich, o ile te ostatnie są przeznaczone lub wykorzystane w całości do produkcji produktów związanych z obronnością, zgodnie ze zamówioną lub zaplanowaną wielkością produkcji;
 - d) wspieranie uprzemysłowienia i komercjalizacji produktów związanych z obronnością, które zostały opracowane w ramach działań finansowanych przez Unię lub innych wspólnych działań prowadzonych przy wsparciu co najmniej dwóch państw członkowskich, w tym przez ustanowienie transgranicznych partnerstw przemysłowych, partnerstw publiczno-prywatnych lub innych form współpracy przemysłowej, zwiększenie produkcji początkowej oraz, w stosownych przypadkach, licencjonowanie produkcji;
 - e) testowanie, obejmujące niezbędną infrastrukturę, oraz, w stosownym przypadku, certyfikację odnowienia produktów związanych z obronnością w celu ich unowocześnienia i uczynienia ich przydatnymi dla użytkowników końcowych;
 - f) ograniczenie strategicznych zależności przemysłowych, w szczególności zastąpienie komponentów podlegających ograniczeniom przez niestowarzyszone państwo trzecie lub podmiot z państwa trzeciego lub rozwój zdolności do zastępowania lub usuwania takich komponentów.

2. Aby zapewnić dostępność produktów związanych z obronnością w odpowiednim czasie i w odpowiedniej ilości, a tym samym zwiększyć konkurencyjność EDTIB, a także, w stosownych przypadkach, ukraińskiej DTIB, Komisja wspiera następujący zestaw środków (Europejski mechanizm sprzedaży na potrzeby wojska – EU MSM):
 - a) tworzenie i obsługa techniczna produktów związanych z obronnością w rezerwach gotowości przemysłu obronnego oraz zarządzanie nimi;
 - b) utworzenie i utrzymanie jednolitego, scentralizowanego, aktualnego katalogu produktów związanych z obronnością opracowanego przez EDTIB; oraz ukraińską DTIB;
 - c) wzmocnienie zdolności administracyjnych związanych z zamówieniami publicznymi na produkty związane z obronnością.
3. Rezerwa gotowości przemysłu obronnego, o której mowa w ust. 2 lit. a), jest ustanawiana, zarządzana i utrzymywana wyłącznie przez SEAP, jak określono w rozporządzeniu [EDIP], i zapewnia państwom członkowskim, państwom stowarzyszonym i Ukrainie natychmiastową i preferencyjną opcję zakupu lub użytkowania/leasingu części rezerwy jaką stanowią produkty związane z obronnością.
4. Po konsultacji z EDA Komisja ustanawia i aktualizuje katalog, o którym mowa w ust. 2 lit. b). Komisja konsultuje się z EDA i uwzględnia jej opinie przy sporządzaniu specyfikacji technicznych na potrzeby tego katalogu oraz, w stosownych przypadkach, zamawia instytucjonalną platformę informatyczną wymaganą do ich sporządzenia. Państwa członkowskie, Ukraina i podmioty gospodarcze zachęca się do dobrowolnego wypełnienia tego katalogu.

Artykuł 48

Zamówienia w dziedzinie obronności realizowane na zasadzie współpracy oraz obsługa techniczna i dostępność zdolności obronnych

1. Program wspiera działania mające na celu zacieśnienie współpracy między państwami członkowskimi i państwami stowarzyszonymi w zakresie wspólnego rozwoju zdolności w zakresie certyfikacji, zamówień, obsługi technicznej i dostępności zdolności w dziedzinie obronności, a tym samym zmniejszenie fragmentacji i zwiększenie interoperacyjności, osiągnięcie korzyści skali, zapewnienie szybszego dostępu do potrzebnego sprzętu oraz wzmocnienie zbiorowej gotowości obronnej.
2. Państwa członkowskie i państwa stowarzyszone realizujące działanie związane z zamówieniami w dziedzinie obronności realizowanymi na zasadzie współpracy oraz z obsługą techniczną i dostępnością zdolności obronnych wyznaczają jednomyślnie kwalifikujący się podmiot prawny jako pełnomocnika, który będzie występować w ich imieniu w ramach tego działania. Pełnomocnik w szczególności przeprowadza postępowania o udzielenie zamówień i zawiera wynikające z nich umowy z wykonawcami w imieniu uczestniczących państw. Pełnomocnik ds. zamówień może uczestniczyć w danym działaniu jako beneficjent i występować w roli koordynatora ze strony konsorcjum, i tym samym może mieć możliwość zarządzania środkami z Programu i środkami finansowymi uczestniczących państw członkowskich i krajów stowarzyszonych i łączenia tych środków.

3. Pełnomocnik stosuje w swoich postępowaniach o udzielenie zamówienia i umowach kryteria równoważne z kryteriami określonymi w art. 51 w odniesieniu do swoich postępowania o udzielenie zamówienia i umów z wykonawcami i wymaga, aby kryteria te były stosowane w zaproszeniu do składania ofert wobec podwykonawców.
4. Pełnomocnicy powiadamiają Komisję o gwarancjach i środkach łagodzących, o których mowa w art. 51. Dalsze informacje na temat tych gwarancji i środków łagodzących są udostępniane Komisji na jej wniosek. Komisja informuje komitet, o którym mowa w art. 83 ust. 1, o każdym powiadomieniu przekazanym zgodnie z niniejszym ustępem.
5. Wszelkie umowy wynikające z działania związanego z zamówieniami w dziedzinie obronności realizowanymi na zasadzie współpracy oraz obsługą techniczną i dostępnością zdolności obronnych zawierają postanowienia regulujące zakup dodatkowych ilości produktów związanych z obronnością dla innych państw członkowskich, państw stowarzyszonych lub Ukrainy.
6. Do celów niniejszego artykułu „pełnomocnik” oznacza instytucję zamawiającą, zdefiniowaną w art. 2 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2014/24/UE i art. 3 ust. 1 dyrektywy 2014/25/UE, mającą siedzibę w państwie członkowskim lub kraju stowarzyszonym, Europejską Agencję Obrony, Program na rzecz struktury europejskiego uzbrojenia lub organizację międzynarodową wyznaczoną przez państwa członkowskie, kraje stowarzyszone lub Ukrainę do przeprowadzenia zamówienia realizowanego na zasadzie współpracy w ich imieniu.

Artykuł 49

Budowanie zdolności logistycznych i wsparcie sił zbrojnych

1. Działania związane z poprawą mobilności wojskowej w Unii poprzez wspieranie podwójnego zastosowania zasobów cywilno-wojskowych, w tym sprzętu, infrastruktury i nadbudowy, ułatwianie, umożliwianie i wspieranie przemieszczania się sił zbrojnych oraz dostępu do zdolności w zakresie mobilności wojskowej, w tym poprzez łączenie i podział zasobów mobilności wojskowej; z uwzględnieniem wspierania baz wojskowych, w tym zapewnienie mieszkań dla personelu wojskowego i infrastruktury społecznej, w celu umożliwienia i utrzymania zwiększonego stacjonowania personelu wojskowego w państwach członkowskich; mogą obejmować:
 - a) zachęcanie do zamawiania produktów, które umożliwiają lub usprawniają przemieszczanie, transport lub rozmieszczanie personelu wojskowego, sprzętu lub dostaw wojskowych oraz poprawiają dostęp do zdolności w zakresie mobilności wojskowej;
 - b) pomoc dla państw członkowskich w identyfikacji i zapewnianiu dostępu do zasobów i sprzętu transportowego i logistycznego, które mogą być dostępne na rynku komercyjnym lub z innych źródeł w celu wspierania mobilności wojskowej;
 - c) wsparcie na rzecz cyfryzacji procesów związanych z mobilnością wojskową, w celu zapewnienia i ułatwienia bezpośredniej i bezpiecznej wymiany informacji między państwami członkowskimi wnioskującymi o przemieszczanie sił zbrojnych i je zatwierdzającymi, oraz innych odpowiednich procedur;

- d) wzmocnienie, modernizacja, rozbudowa i zmiana przeznaczenia zdolności przemysłowych w zakresie produkcji i obsługi technicznej produktów bezpośrednio przyczyniających się do zwiększenia mobilności wojskowej w Unii i poprawiających tę mobilność;
 - e) szkolenie, przekwalifikowywanie i podnoszenie kwalifikacji personelu w celu zwiększenia dostępności wykwalifikowanego personelu do transportu produktów, komponentów i dostaw związanych z obronnością, w szczególności na potrzeby bezpiecznego i wydajnego przemieszczania przeciążonych rozmiarów, nadwagi i towarów niebezpiecznych;
 - f) zwiększenie ochrony i odporności infrastruktury o znaczeniu strategicznym dla mobilności wojskowej, zwłaszcza infrastruktury znajdującej się w korytarzu mobilności wojskowej i infrastruktury o oddziaływaniu europejskim;
 - g) działania wspierające opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii. Obejmuje to wspieranie odpowiednich instytucji, współpracę między organami krajowymi i zainteresowanymi stronami, badania, rozwój i wdrażanie narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury i narzędzi informatycznych.
2. Działania będą realizowane w uzupełnieniu do rozporządzenia (UE) [XXX] [instrument „Łącząc Europę”].

Artykuł 50

Przepisy uzupełniające dotyczące stowarzyszenia państw trzecich

- 1. Oprócz przepisów określonych w art. 11 w działaniach w ramach celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) pkt 2, mogą uczestniczyć:
 - a) członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu EOG;
 - b) Ukraina.
- 2. W uzupełnieniu do postanowień wymaganych w art. 11, w układzie o stowarzyszeniu z państwami trzecimi innymi niż te, o których mowa w ust. 1:
 - a) określa się, w jaki sposób należy dostosować warunki kwalifikowalności, w szczególności aby umożliwić udział podmiotów mających siedzibę w państwie stowarzyszonym, ale kontrolowanych przez inne państwo trzecie lub podmiot z innego państwa trzeciego;
 - b) ustanawia się odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw, jak również wszelkie inne środki niezbędne do ochrony interesów Unii Europejskiej i państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony;
 - c) przyczynia się do zwiększenia standaryzacji systemów obronnych i większej interoperacyjności między zdolnościami państw członkowskich i tych innych państw trzecich.

Uzupełniające zasady kwalifikowalności w odniesieniu do dotacji

1. Oprócz spełnienia wszelkich warunków kwalifikowalności przewidzianych w art. 9 niniejszego rozporządzenia unijni odbiorcy finansowania unijnego wypełniają obowiązki określone w ust. 2–6.
2. Odbiorcy dysponują strukturami zarządzania wykonawczego w Unii lub w państwie stowarzyszonym i nie podlegają kontroli niestowarzyszonego państwa trzeciego ani podmiotu z niestowarzyszonego państwa trzeciego.
3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 podmiot prawny mający siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym i kontrolowany przez niestowarzyszone państwo trzecie lub podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego kwalifikuje się do otrzymania finansowania unijnego, jeżeli gwarancje zostały zatwierdzone zgodnie z procedurami krajowymi państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego, w którym ma siedzibę; przy czym odpowiednie środki na podstawie monitorowania, jak określono w art. 2 pkt 3 rozporządzenia (UE) 2019/452, są udostępniane Komisji.
4. Te środki gwarancyjne zapewniają, aby udział w działaniu podmiotu prawnego, o którym mowa w tym akapicie, nie był sprzeczny z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony ustanowionymi w ramach WPZiB zgodnie z tytułem V TFUE.
5. Gwarancje, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą w szczególności potwierdzać, że na użytek działania istnieją środki zapewniające, by:
 - a) kontrola nad danym podmiotem prawnym nie była sprawowana w sposób ograniczający lub obniżający jego zdolność do przeprowadzenia tego działania i do osiągnięcia rezultatów, nie wprowadzała ograniczeń dotyczących jego infrastruktury, obiektów, aktywów, zasobów, własności intelektualnej lub know-how, niezbędnych do danego działania, ani nie osłabiała jego zdolności i standardów potrzebnych do przeprowadzenia danego działania;
 - b) niestowarzyszone państwa trzecie ani podmioty z niestowarzyszonego państwa trzeciego nie miały dostępu do informacji szczególnie chronionych związanych z tym działaniem, oraz aby pracownicy lub inne osoby uczestniczące w działaniu posiadały krajowe poświadczenie bezpieczeństwa wydane odpowiednio przez państwo członkowskie lub kraj stowarzyszony;
 - c) odbiorca pozostał właścicielem praw własności intelektualnej wynikających z działania oraz rezultatów działania w jego trakcie i po jego zakończeniu oraz by te prawa i rezultaty nie podlegały kontroli ani ograniczeniu ze strony niestowarzyszonego państwa trzeciego ani podmiotu z niestowarzyszonego państwa trzeciego, a także by nie mogły one zostać wywiezione poza Unię lub poza państwa stowarzyszone ani nie były dostępne spoza Unii lub spoza państw stowarzyszonych bez zgody państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego, w którym dany podmiot prawny ma siedzibę, oraz zgodnie z celami określonymi w art. 3.
6. Jeżeli państwo członkowskie lub kraj stowarzyszony, w którym dany podmiot prawny ma siedzibę, uznają to za stosowne, można udzielić dodatkowych gwarancji.
7. Komisja informuje komitet, o którym mowa w art. 83 ust. 1 lit. e), o każdym podmiocie prawnym uznanym za kwalifikujący się zgodnie z niniejszym ustępem.

8. O ile nie występują pewne należycie uzasadnione i wyjątkowe okoliczności, które zostaną określone w programie prac lub dokumentach dotyczących procedury wyboru, infrastruktura, obiekty, aktywa i zasoby odbiorców finansowania unijnego uczestniczących w działaniu, które są wykorzystywane do celów tego działania, muszą znajdować się na terytorium państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego. W stosownych przypadkach w programach prac można określić warunkowe odstępstwa od tej zasady.
9. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. a), b) i e) oraz w art. 45 ust. 2, warunki, o których mowa w ust. 2–6, mają zastosowanie do podwykonawców uczestniczących w działaniu. Określenie „podwykonawcy uczestniczący w działaniu” odnosi się do podwykonawców związanych bezpośrednim stosunkiem umownym z odbiorcą, innych podwykonawców, którym przydzielono co najmniej 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danego działania, oraz podwykonawców, którzy mogą potrzebować dostępu do informacji niejawnych w celu przeprowadzenia działania. Podwykonawcy uczestniczący w działaniu nie są członkami konsorcjum.
10. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. a) i d), warunki, o których mowa w ust. 2–6, mają zastosowanie do podwykonawców uczestniczących w danym działaniu lub w zamówieniu realizowanym na zasadzie współpracy. Określenie „podwykonawcy biorący udział w zamówieniu realizowanym na zasadzie współpracy” oznacza podmioty prawne, które dostarczają kluczowych czynników produkcji, posiadających unikalne cechy niezbędne do działania produktu, którym przydzielono co najmniej 15 % wartości zamówienia, i którzy potrzebują dostępu do informacji niejawnych w celu wykonania umowy.
11. Wyniki działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. a) i b) oraz w art. 44 ust. 2, jak również produkty lub technologie wynikające z tych działań nie podlegają, bezpośrednio ani pośrednio, żadnej kontroli ani ograniczeniom ze strony niestowarzyszonego państwa trzeciego ani podmiotu z niestowarzyszonego państwa trzeciego, poprzez pośredniczący podmiot prawny lub pośredniczące podmioty prawne, w tym w zakresie transferu technologii.
12. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. a), c) i d), szacunkowy koszt komponentów pochodzących z Unii nie może być niższy niż 65 % szacunkowego kosztu produktu końcowego. Nie można pozyskiwać żadnych komponentów z państw trzecich, które naruszają interesy Unii i państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony obejmujące poszanowanie zasady stosunków dobrosąsiedzkich.
13. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. a), c) i d), odbiorcy i wykonawcy mają możliwość decydowania, bez ograniczeń nałożonych przez państwa trzecie lub podmioty z państw trzecich, o określeniu, dostosowaniu i rozwoju projektu zamawianego produktu związanego z obronnością lub o zwiększeniu zdolności produkcyjnej objętej wsparciem, z uwzględnieniem prawnej możliwości zastąpienia lub usunięcia komponentów podlegających ograniczeniom nałożonym przez państwa trzecie lub podmioty z państw trzecich.
14. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. c) i d), w programie prac można określić, że wymogi kwalifikowalności określone w ust. 10 i 11 niniejszego artykułu zostaną ocenione po zakończeniu działania.
15. Z wyjątkiem działań, o których mowa w art. 44 ust. 2, lub o ile w programach prac nie określono inaczej, wsparcie unijne przyznaje się wyłącznie na działania:

- a) prowadzone przez podmioty prawne współpracujące w ramach konsorcjum składającego się z co najmniej trzech kwalifikujących się podmiotów prawnych, które mają siedzibę w co najmniej trzech różnych państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych. Co najmniej trzy z tych kwalifikujących się podmiotów prawnych, które mają siedziby w co najmniej dwóch różnych państwach członkowskich lub krajach stowarzyszonych, nie mogą, w trakcie całego okresu przeprowadzania działania, być kontrolowane, bezpośrednio lub pośrednio, przez ten sam podmiot prawny, ani nie mogą kontrolować siebie nawzajem;
 - b) lub w ramach Programu na rzecz struktury europejskiego uzbrojenia ustanowionego zgodnie z rozporządzeniem (UE) [XXX][EDIP].
16. W przypadku utworzenia na poziomie Unii rejestru w celu zwiększenia dostępności produktów, które umożliwiają lub zwiększają mobilność, transport lub rozmieszczenie personelu, sprzętu lub zaopatrzenia wojskowego, produkty objęte wsparciem w ramach na podstawie art. 45a, rejestruje się w tym rejestrze w celu udostępnienia ich Unii lub jej państwom członkowskim.
17. Do działań związanych ze wspólnymi zamówieniami w dziedzinie obronności, obsługą techniczną i dostępnością zdolności obronnych, o których mowa w art. 48, kwalifikują się wyłącznie następujące podmioty prawne:
- a) publiczne instytucje zamawiające państw członkowskich lub krajów stowarzyszonych;
 - b) organizacje międzynarodowe;
 - c) Program na rzecz struktury europejskiego uzbrojenia ustanowiony zgodnie z rozporządzeniem (UE) [XXX] [EDIP];
 - d) Europejska Agencja Obrony.
18. Niezależnie od art. 201 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 zdolność finansową weryfikuje się tylko w odniesieniu do koordynatora konsorcjum.
19. Zgodnie z art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 komisja oceniająca może być wspomagana przez niezależnych ekspertów zewnętrznych posiadających ważne poświadczenie bezpieczeństwa osobowego, jeżeli wymaga tego program prac. Na zasadzie odstępstwa od art. 242 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 ten wykaz niezależnych ekspertów nie jest podawany do wiadomości publicznej.

Artykuł 52

Stawki finansowania

- 1. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. a), wsparcie unijne może pokrywać do 100 % kosztów kwalifikowalnych.
- 2. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. b), wspierających badania naukowe i innowacje w dziedzinie obronności, wsparcie Unii może pokrywać do 100 % kosztów kwalifikowalnych.
- 3. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. b), wspierających rozwój technologii i zdolności obronnych, wsparcie Unii może pokrywać do 50 % kosztów kwalifikowalnych lub, w przypadku zamówień na usługi badawczo-rozwojowe, do 50 % szacunkowej wartości zamówienia.

4. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. c), wsparcie unijne może pokrywać do 50 % kosztów kwalifikowalnych.
5. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. d), wsparcie unijne może pokrywać do 25 % szacunkowej wartości zamówienia realizowanego na zasadzie współpracy.
6. W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. e), wsparcie unijne może obejmować:
 - a) w przypadku gdy w ramach działania wspiera się zamówienia udzielane przez państwa członkowskie – maks. 25 % szacowanej wartości zamówienia;
 - b) w przypadku gdy działania mają na celu pomoc państwom członkowskim w dostępie do zasobów transportowych i logistycznych – maks. 100 % kosztów kwalifikowalnych.
7. Aby właściwie uwzględnić szczególną sytuację danego partnera strategicznego, wsparcie unijne może pokrywać do 100 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. f).
8. Na zasadzie odstępstwa od art. 184 ust. 6 rozporządzenia finansowego, w odniesieniu do działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. a) pkt i b), właściwy urzędnik zatwierdzający może zatwierdzić lub ustalić, w formie stawek ryczałtowych, finansowanie kosztów pośrednich beneficjenta do maksymalnej wysokości 25 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych bezpośrednich, z wyłączeniem kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich podwykonawstwa, wsparcia finansowego dla osób trzecich oraz wszelkich kosztów jednostkowych lub kwot ryczałtowych, które obejmują koszty pośrednie.

Artykuł 53

Kryteria wyboru

1. Jak określono w programach prac, wnioski dotyczące działań ocenia się zgodnie z kryteriami wyboru ukierunkowanymi na doskonałość, uwzględniając:
 - a) jakość i efektywność w odniesieniu do realizacji działania;
 - b) cele, priorytety i oczekiwane wyniki określone dla danego działania, w szczególności poprzez ocenę co najmniej jednego z następujących kryteriów określonych w programach prac: (i) wkład w osiągnięcie doskonałości w dziedzinie obronności, (ii) zdolności innowacyjne, (iii) współpraca transgraniczna, w szczególności z MŚP i spółkami o średniej kapitalizacji, które wnoszą znaczną wartość dodaną do działania, (iv) konkurencyjność, (v) zwiększenie zdolności produkcyjnych i dostępności, (vi) skrócenie czasu realizacji produkcji, (vii) zwiększenie interoperacyjności, (viii) zwiększenie zmienności oraz (ix) bezpieczeństwo dostaw w całej Unii w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia, w tym w szczególności wysokie narażenie na ryzyko materializacji konwencjonalnych zagrożeń wojskowych.

Artykuł 54

Własność wyników

1. W przypadku gdy wsparcia Unii udziela się w formie dotacji, instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii, a także organy udzielające dotacji korzystają, na

wniosek, z nieodpłatnych praw dostępu do wyników do celów opracowywania, wdrażania i monitorowania istniejących polityk lub programów Unii w dziedzinach ich kompetencji oraz z prawa do udzielania lub wymagania od odbiorców udzielania niewyłącznych licencji osobom trzecim na wykorzystywanie wyników na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach, które należy określić w stosunkach umownych między zainteresowanymi stronami, bez prawa do udzielania sublicencji, chyba że umowa o udzielenie dotacji stanowi inaczej.

2. Bez uszczerbku dla mających zastosowanie przepisów dotyczących kontroli wywozu w ramach odpowiedzialności państw członkowskich i państw stowarzyszonych:
 - a) organy krajowe państw członkowskich i państw stowarzyszonych korzystają z praw dostępu do sprawozdań specjalnych z działań finansowanych na podstawie art. 44 ust. 1 lit. b). Takie prawo dostępu jest nieodpłatnie i jest przyznawane przez Komisję państwom członkowskim i państwom stowarzyszonym po zapewnieniu przez Komisję wprowadzenia stosownych obowiązków zachowania poufności;
 - b) organy krajowe państw członkowskich i państw stowarzyszonych korzystają ze sprawozdania specjalnego wyłącznie do celów związanych z wykorzystaniem przez siły zbrojne lub służby bezpieczeństwa lub służby wywiadu, bądź na rzecz tych sił lub służb, w tym w ramach ich programów współpracy. Takie wykorzystanie obejmuje między innymi prace studyjne, ewaluację, ocenę, badania, projektowanie oraz akceptację i certyfikację produktów, obsługę, szkolenia oraz wycofywanie, a także ocenę i opracowanie wymogów technicznych na potrzeby zamówień;
 - c) jeżeli co najmniej dwa państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone wspólnie zawarły – wielostronnie lub w ramach Unii – co najmniej jedną umowę z co najmniej jednym odbiorcą w celu dalszego wspólnego opracowania wyników działań wspieranych z Funduszu na podstawie art. 45 ust. 1 lit. b), korzystają one z prawa dostępu do tych wyników w zakresie, w jakim są one własnością takich odbiorców i są niezbędne do wykonania danej umowy lub danych umów. Takie prawa dostępu udzielane są nieodpłatnie i na podstawie szczegółowych warunków mających zapewnić, by prawa te były wykorzystywane wyłącznie na użytek danej umowy lub danych umów i by wprowadzone zostały odpowiednie obowiązki zachowania poufności;
 - d) w przypadku działań wspierających rozwój technologii i zdolności obronnych prawo dostępu do wyników działań rozwojowych przyznaje się organom krajowym współfinansującym działanie na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach uzgodnionych z odbiorcami generującymi te wyniki. Warunki wykonywania takich praw dostępu określa się w stosunkach umownych zawartych między odbiorcami a organami krajowymi współfinansującymi dane działanie;
 - e) w przypadku działań wspierających wzmocnienie przemysłu obronnego, zwiększenie skali produkcji lub tworzenie strategicznych zdolności produkcyjnych przemysłu obronnego Komisja może na żądanie dostarczyć państwom członkowskim i państwom stowarzyszonym odpowiednią dokumentację dotyczącą działań, aby uniknąć podwójnego finansowania tych samych kosztów;
 - f) w przypadku gdy Unia wspiera zamówienia na produkty związane z obronnością realizowane na zasadzie współpracy, uczestniczące państwa członkowskie i państwa stowarzyszone udostępniają innym państwom członkowskim i państwom stowarzyszonym na ich wniosek odpowiedni zestaw informacji, takich jak główne

cechy, wyniki, koszty jednostkowe i czas dostawy, aby umożliwić im przystąpienie do zamówienia na późniejszym etapie na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach;

- g) takie prawa dostępu obejmują prawo upoważniania innych podmiotów prawnych mających siedzibę w Unii lub państwach stowarzyszonych do wykorzystywania wyników w ich imieniu, w stosownych przypadkach na warunkach poufności.
- 3. Każde przeniesienie własności wyników lub udzielenie wyłącznych licencji na wyniki wygenerowane przy wsparciu na rzecz podmiotów prawnych mających siedzibę w niestowarzyszonych państwach trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich podlega uprzedniemu powiadomieniu i zatwierdzeniu przez Komisję lub odpowiednie organy państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego, które ma miejsce w ciągu trzech lat od dokonania ostatecznej płatności na rzecz działania, na warunkach zapewniających ochronę interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony.

Artykuł 55

Dodatkowe przepisy mające zastosowanie do informacji niejawnych

- 1. Osoby fizyczne zamieszkałe w państwie trzecim i osoby prawne mające siedzibę w państwie trzecim mogą przetwarzać informacje niejawne Unii dotyczące programu, wyłącznie jeżeli w tych państwach osoby te podlegają przepisom bezpieczeństwa zapewniającym stopień ochrony co najmniej równoważny stopniowi ochrony przewidzianemu przez przepisy bezpieczeństwa Komisji i Rady, określone odpowiednio w decyzji (UE, Euratom) 2015/444 i w decyzji 2013/488/UE.
- 2. Bez uszczerbku dla art. 13 decyzji 2013/488/UE oraz przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa przemysłowego określonych w decyzji (UE, Euratom) 2015/444, osoba fizyczna lub prawna, państwo trzecie lub organizacja międzynarodowa mogą uzyskać dostęp do informacji niejawnych Unii w przypadku uznania tego za konieczne na podstawie analizy poszczególnych przypadków, stosownie do charakteru i treści takich informacji, wiedzy koniecznej dla danego odbiorcy oraz tego, w jakim stopniu jest to korzystne dla Unii.
- 3. W przypadku gdy działania obejmują informacje niejawne, wymagają ich lub takie informacje zawierają, odpowiedni organ finansujący określa w dokumentach dotyczących zaproszeń do składania wniosków lub zamówień środki i wymogi niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa takich informacji na wymaganym poziomie.
- 4. Równoważność przepisów bezpieczeństwa stosowanych w państwie trzecim lub przez organizację międzynarodową określa się w umowie o bezpieczeństwie informacji, obejmującej – w stosownych przypadkach – kwestie bezpieczeństwa przemysłowego, zawieranej między Unią a takim państwem trzecim lub organizacją międzynarodową zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 218 TFUE oraz z uwzględnieniem art. 13 decyzji 2013/488/UE.
- 5. Ramy bezpieczeństwa zapewniające odpowiednią ochronę informacji niejawnych powstałych w wyniku realizacji działania finansowanego na podstawie niniejszej sekcji ustanawia się zgodnie z decyzją (UE, Euratom) 2015/444 i przepisami wykonawczymi, przy wsparciu ekspertów ds. bezpieczeństwa wyznaczonych przez państwa członkowskie i państwa stowarzyszone, na których terytorium mają siedzibę beneficjenci. Państwa członkowskie i państwa stowarzyszone, w ramach prac Grupy Ekspertów ds. Bezpieczeństwa Komisji (ComSEG), przekazują Komisji wspólnie

uzgodniony przewodnik nadawania klauzul. Jeżeli państwa członkowskie i państwa stowarzyszone nie ustanowią takiego wspólnie uzgodnionego przewodnika nadawania klauzuli tajności, Komisja ustanawia ramy bezpieczeństwa w odniesieniu do działania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Komisji dotyczącymi bezpieczeństwa. Informacje niejawne uzyskane podczas realizacji działania finansowanego na podstawie niniejszej sekcji nie mogą być dalej rozpowszechniane bez poświadczonej „potrzeby wiedzy koniecznej” uzgodnionej przez uczestniczące państwa członkowskie i państwa stowarzyszone. Uregulowania w zakresie bezpieczeństwa mające zastosowanie do danego działania muszą być określone przed podpisaniem umowy o finansowaniu.

Artykuł 56

Rada Doradcza ds. Przemysłu Obronnego

1. Niniejszym ustanawia się Radę Doradczą ds. Przemysłu Obronnego.
2. Ogólnym zadaniem rady jest wspieranie Komisji oraz udzielanie jej porad i zaleceń zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. W szczególności zapewnia ona doradztwo w zakresie długoterminowej strategii inwestycyjnej segmentu polityki obronnej.
3. Rada ds. Przemysłu Obronnego składa się z przedstawicieli państw członkowskich, Komisji oraz wysokiego przedstawiciela/szefa Agencji. Każde państwo członkowskie wyznacza jednego przedstawiciela oraz jednego zastępcę przedstawiciela.

SEKCJA 3

SYSTEMY KOSMICZNE I WDRAŻANIE POLITYKI KOSMICZNEJ

Artykuł 57

Przepisy szczegółowe

1. Działania objęte wsparciem na podstawie niniejszej sekcji przyczyniają się do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3 ust. 1 oraz celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. e).
2. Wsparcie działań objętych niniejszą sekcją jest finansowane z budżetu określonego w art. 4 ust. 2 lit. e) oraz z wszelkich dodatkowych wkładów przydzielonych zgodnie z art. 6.

Artykuł 58

Komponenty

1. Unijne systemy kosmiczne i polityka kosmiczna są wdrażane w szczególności za pośrednictwem następujących komponentów:
 - a) pozycjonowanie, nawigacja i synchronizacja czasu (PNT), w tym podkomponenty Galileo i EGNOS;
 - b) obserwacja Ziemi, w tym podkomponenty programu Copernicus i programu obserwacji Ziemi w ramach usługi rządowej (EOGS);

- c) bezpieczna łączność, w tym podkomponenty infrastruktura na rzecz odporności, wzajemnych połączeń i bezpieczeństwa za pośrednictwem satelitów (IRIS²) i rządowa łączność satelitarna (GOVSATCOM);
- d) świadomość sytuacyjna w przestrzeni kosmicznej (SSA), w tym podkomponenty obserwacja i śledzenie obiektów kosmicznych (SST), zdarzenia pogody kosmicznej (SWE) oraz obiekty bliskie Ziemi;
- e) dostęp do przestrzeni kosmicznej;
- f) komercjalizacja przestrzeni kosmicznej i gospodarka kosmiczna;
- g) suwerenność technologiczna, badania naukowe i innowacje.

W programach prac przyjętych zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia na mocy niniejszej sekcji uwzględnia się w specjalnej dedykowanej części działania w zakresie konkurencyjności i społeczeństwa wspierane na mocy rozporządzenia (UE) [XXX] [program ramowy „Horyzont Europa”] oraz zapewnia się ich spójność z tymi działaniami, z uwzględnieniem szczegółowych przepisów niniejszej sekcji.

Artykuł 59

Pozycjonowanie, nawigacja i synchronizacja czasu (PNT)

1. Komponent pozycjonowanie, nawigacja i synchronizacja czasu (podkomponenty Galileo i EGNOS) objęty wsparciem na podstawie niniejszej sekcji zapewnia długoterminowe, najnowocześniejsze i bezpieczne usługi pozycjonowania, nawigacji i synchronizacji czasu, bez przerwy, w tym w niekorzystnych warunkach, i w miarę możliwości na poziomie globalnym, oraz umożliwia wspieranie realizacji priorytetów politycznych Unii.
2. Kwalifikujące się działania w ramach komponentu PNT obejmują:
 - a) co najmniej zarządzanie infrastrukturą kosmiczną i naziemną oraz świadczonymi usługami, ich eksploatację, obsługę techniczną, ciągłe doskonalenie i ochronę;
 - b) rozwój usług PNT oraz rozwój i wdrażanie systemów przyszłych generacji; w tym na niskiej orbicie okołoziemskiej (LEO-PNT);
 - c) działania badawczo-rozwojowe wspierające modernizację infrastruktury („badania i rozwój wyższego szczebla”) oraz rozwój zastosowań, technologii użytkownika, normalizacji i certyfikacji („badania i rozwój niższego szczebla”);
 - d) współpraca z innymi regionalnymi lub globalnymi systemami nawigacji satelitarnej, w tym w celu ułatwienia kompatybilności i interoperacyjności oraz wzmocnienia roli Unii jako globalnego podmiotu w sektorze kosmicznym, zachęcanie do współpracy międzynarodowej i wspieranie europejskiej dyplomacji kosmicznej.
3. Usługi świadczone w ramach unijnego komponentu PNT obejmują w szczególności:
 - a) usługę ogólnodostępną do użytku konsumentów;
 - b) usługę o wysokiej dokładności do użytku profesjonalnego lub komercyjnego (HAS);
 - c) uwierzytelnianie komunikatów nawigacyjnych w ramach usługi otwartej (OSNMA) w odniesieniu do uwierzytelniania otwartej usługi Galileo;
 - d) usługę publiczną o regulowanym dostępie przeznaczoną wyłącznie dla użytkowników upoważnionych przez władze publiczne (PRS);

- e) usługę ostrzegania o wielu zagrożeniach (EWSS);
 - f) usługę pomiaru czasu (TS);
 - g) usługę nawigacji kosmicznej do użytku operatorów aktywów kosmicznych;
 - h) globalną niezależną służbę poszukiwania i ratownictwa, w tym dla użytkowników rządowych, łączącą zdolności w zakresie komunikacji powrotowej w celu wsparcia operacji ratowniczych (SAR);
 - i) usługi związane z bezpieczeństwem życia dla użytkowników, dla których bezpieczeństwo ma zasadnicze znaczenie, w tym dla lotnictwa cywilnego, morskiego i innych zastosowań transportowych (SoL);
 - j) usługę rozpowszechniania danych (EDAS);
 - k) usługi monitorowania zakłóceń częstotliwości radiowych dla różnych uprawnionych grup użytkowników wszystkich komponentów kosmicznych;
 - l) wkład w uzupełniające usługi PNT, który zwiększa odporność w przypadku zakłóceń w usługach świadczonych w ramach komponentu PNT.
4. Usługa publiczna o regulowanym dostępie (PRS) jest bezpłatna dla państw członkowskich, Rady, Komisji, ESDZ oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednio upoważnionych agencji unijnych. Usługi w ramach komponentu PNT świadczone są w pierwszej kolejności nad terytoriami położonymi geograficznie w Europie we wszystkich państwach członkowskich i państwach trzecich uczestniczących w podkomponentach PNT.
5. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, środki wymagane do ustanowienia i uregulowania polityki dostępu do danych i usług PNT. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 83 ust. 2.

Artykuł 60

Obserwacja Ziemi

1. System obserwacji Ziemi składa się z programu Copernicus oraz programu obserwacji Ziemi w ramach usługi rządowej (EOGS). Copernicus jest operacyjnym, autonomicznym, zorientowanym na użytkowników cywilnym systemem obserwacji Ziemi, podlegającym kontroli cywilnej, opartym na istniejących zdolnościach krajowych i europejskich. System ten oferuje dane i usługi geoinformacyjne, obejmujące satelity, infrastrukturę naziemną, urządzenia do przetwarzania danych i informacji oraz infrastrukturę dystrybucyjną, na podstawie polityki swobodnego, pełnego i otwartego dostępu do danych oraz, w stosownych przypadkach, z uwzględnieniem potrzeb i wymogów bezpieczeństwa.
2. Copernicus wspiera również kształtowanie, realizację i monitorowanie polityki Unii i jej państw członkowskich, w szczególności w dziedzinach środowiska, zmiany klimatu, mórz, gospodarki morskiej, atmosfery, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony ludności, monitorowania infrastruktury, ochrony i bezpieczeństwa oraz gospodarki cyfrowej, w ramach segmentu „przywództwo cyfrowe”, który jest dostosowany do celu programu Copernicus.
3. W ramach systemu Copernicus wspiera się międzynarodową koordynację systemów obserwacji Ziemi i powiązanych wymian danych w celu wzmocnienia globalnego

wymiaru tego systemu i jego komplementarności, z uwzględnieniem umów międzynarodowych i procesów koordynacyjnych.

4. „Podstawowymi użytkownikami systemu Copernicus” są instytucje i organy Unii oraz europejskie, krajowe lub regionalne organy publiczne w Unii lub w stowarzyszonych państwach trzecich, którym powierzono na zlecenie publiczne określanie, realizację, egzekwowanie lub monitorowanie cywilnej polityki publicznej, takiej jak polityka w zakresie środowiska, ochrony ludności, bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa infrastruktury, lub ochrony, które korzystają z danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus oraz mają dodatkowe zadanie stymulowania ewolucji systemu Copernicus.
5. Aby zapewnić ciągłość i rozwój programu Copernicus oraz zaspokoić zmieniające się potrzeby użytkowników, w szczególności instytucji i organów Unii oraz europejskich, krajowych lub regionalnych organów publicznych w Unii lub w stowarzyszonych państwach trzecich, program ten obejmuje on w szczególności:
 - a) infrastrukturę programu Copernicus, w tym rozwój, wdrożenie i eksploatację satelitów Sentinel programu Copernicus, dostęp do danych pochodzących z obserwacji Ziemi pochodzących od stron trzecich oraz stały dostęp do danych in situ i innych danych pomocniczych, w tym ewentualny wkład w międzynarodowe sieci in situ;
 - b) usługi programu Copernicus, w tym monitoring środowiska na szczeblu globalnym w odniesieniu do środowiska lądowego, zmiany klimatu, atmosfery i środowiska morskiego; usługi w zakresie zarządzania sytuacjami wyjątkowymi; usługi w zakresie zapobiegania i gotowości; służby bezpieczeństwa w Unii; w tym nadzór morski i monitorowanie granic; wspieranie działań zewnętrznych Unii oraz wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;
 - c) dostęp do danych z programu Copernicus i ich dystrybucję, w tym infrastrukturę i usługi zapewniające odkrywanie, oglądanie, rozpowszechnianie i wykorzystywanie danych z programu Copernicus i informacji z programu Copernicus oraz dostęp do nich, a także długoterminową ochronę tych danych w sposób przyjazny dla użytkownika, w szczególności synergie z innymi przestrzeniami danych, takimi jak przestrzeń danych Europejskiego Zielonego Ładu lub cyfrowe bliźniaki;
 - d) Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, specyfikacje techniczne odnoszące się do działań kwalifikowalnych wymienionych w ust. 4. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 83 ust. 2.
6. Komisja może również przyjmować akty delegowane zgodnie z art. 84 w celu uzupełnienia polityki w zakresie danych i informacji programu Copernicus w odniesieniu do ograniczeń bezpieczeństwa, a także specyfikacji, warunków i procedur dostępu do danych i informacji programu Copernicus oraz ich wykorzystywania.
7. EOGS zapewnia lepszą orientację sytuacyjną wspierającą gotowość, podejmowanie decyzji i działania Unii oraz państw członkowskich w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony. EOGS obejmuje w szczególności satelity, infrastrukturę naziemną, urządzenia do przetwarzania danych i informacji oraz infrastrukturę dystrybucyjną. Zapewnia bezpieczne, wiarygodne, terminowe, trwałe i ukierunkowane dane z obserwacji Ziemi z przestrzeni kosmicznej, wzmacniając istniejące i planowane zdolności. Uzupełnia on i rozwija istniejące zdolności zapewniane za pośrednictwem

Centrum Satelitarne Unii Europejskiej, w tym zdolności państw członkowskich. EOGS może również dostarczać informacji uzupełniających usługi programu Copernicus, w szczególności w odniesieniu do ochrony ludności i bezpieczeństwa.

8. EOGS obejmuje w szczególności:
 - a) infrastrukturę EOGS, w tym rozwój i obsługę nowych misji kosmicznych dotyczących obserwacji Ziemi do newralgicznych zastosowań rządowych; dostęp do uzupełniających danych z obserwacji Ziemi z przestrzeni kosmicznej pochodzących od osób trzecich; dostęp do danych in situ i innych danych pomocniczych;
 - b) usługi EOGS, w tym działania na rzecz generowania informacji geoprzestrzennych o wartości dodanej, ograniczone do użytkowników upoważnionych przez rząd do wrażliwych zastosowań orientacji sytuacyjnej, wspierające gotowość i podejmowanie decyzji w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony;
 - c) dostęp do danych EOGS i ich dystrybucja, w tym infrastrukturę i usługi zapewniające bezpieczny dostęp do danych i informacji EOGS, ich dystrybucję, wykorzystanie i długoterminowe przechowywanie.
9. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, specyfikacje techniczne odnoszące się do działań kwalifikowalnych w ramach EOG wymienionych w ust. 8. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 83 ust. 2.
10. Użytkownicy EOG są należycie upoważnieni przez Komisję lub państwa członkowskie i spełniają ogólne wymogi bezpieczeństwa, o których mowa w art. 69. Do korzystania z EOGS mogą zostać upoważnione następujące podmioty:
 - a) organ publiczny Unii lub państwa członkowskiego lub organ, któremu powierzono sprawowanie władzy publicznej;
 - a) osoba fizyczna lub prawna działająca w imieniu i pod kontrolą podmiotu, o którym mowa w lit. a).
11. Państwa członkowskie mogą wносить wkład do EOGS w postaci przepustowości satelitarnej, lokalizacji segmentu naziemnego lub części urządzeń segmentu naziemnego.
12. Agencje Unii mogą uzyskać dostęp do EOGS jedynie wówczas, gdy jest to niezbędne do realizacji ich zadań oraz zgodne ze szczegółowymi przepisami określonymi w porozumieniu administracyjnym zawartym między daną agencją a instytucją Unii, która tę agencję nadzoruje.
13. Działania w zakresie badań i rozwoju wspierają rozwój programów Copernicus i EOGS, w tym ich usług, oraz dalsze badania i rozwój w zakresie zastosowań i technologii użytkowych służących wdrażaniu usług obserwacji Ziemi.

Artykuł 61

Bezpieczna łączność

1. Zakres komponentu bezpiecznej łączności obejmuje w szczególności:
 - a) zapewnienie długoterminowej dostępności niezawodnych, bezpiecznych i opłacalnych usług na rzecz władz publicznych i usług GOVSATCOM;
 - b) umożliwienie świadczenia komercyjnych usług IRIS²;

- c) umożliwianie, w stosownych przypadkach, rozwoju usług łączności i dodatkowych niezwiązanych z łącznością usług, w szczególności poprzez usprawnianie działań i komponentów objętych niniejszą sekcją, tworzenie synergii między nimi oraz rozszerzanie ich zdolności i świadczonych w ich ramach usług, a także rozwoju niezwiązanych z łącznością usług na rzecz państw członkowskich poprzez obsługę dodatkowych podsystemów satelitarnych, w tym ładunków użytkowych;
 - d) udoskonalanie bezpiecznej łączności na obszarach geograficznych o znaczeniu strategicznym, takich jak Afryka i Arktyka, a także regiony Morza Bałtyckiego, Morza Czarnego, Morza Śródziemnego i Atlantyku.
2. Komponent ten obejmuje w szczególności następujące kwalifikujące się działania:
- a) definicja, opracowanie, rozwój, walidacja i powiązane działania wdrożeniowe dotyczące infrastruktury kosmicznej i naziemnej niezbędnej, by rozpocząć świadczenie pierwszych usług IRIS² na rzecz władz publicznych;
 - b) działania eksploatacyjne umożliwiające świadczenie usług IRIS² na rzecz władz publicznych obejmujące: obsługę, utrzymanie, stałe doskonalenie i ochronę infrastruktury kosmicznej i naziemnej, w tym uzupełnianie i zapobieganie dezaktualizacji;
 - c) stopniowe włączanie EuroQCI do systemu bezpiecznej łączności;
 - d) badania i opracowywanie działań dotyczących przyszłych generacji infrastruktury kosmicznej i naziemnej, rozwój usług IRIS² na rzecz władz publicznych; oraz usługi GOVSATCOM, rozwój technologiczny, w szczególności w celu zapewnienia suwerenności technologicznej Unii, oraz upowszechnianie usług bezpiecznej łączności, w tym działania związane z projektowaniem, rozwojem i produkcją terminali dla użytkowników;
 - e) nabywanie i udostępnianie rządowych i komercyjnych przepustowości, usług i urządzeń użytkownika łączności satelitarnej niezbędnych do łączenia i współdzielenia usług GOVSATCOM; przepustowości, usługi i urządzenia użytkownika, które są zapewniane przez:
 - 1) uczestników GOVSATCOM, o których mowa w ust. 17; lub
 - 2) osoby prawne posiadające odpowiednią akredytację do dostarczania przepustowości lub usług łączności satelitarnej uzyskaną zgodnie z procedurą akredytacji bezpieczeństwa, o której mowa w art. 69, przeprowadzoną zgodnie z ogólnymi wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w art. 77.
3. Infrastruktury IRIS² i GOVSATCOM obejmują następujące wymogi:
- a) infrastruktura IRIS² ma charakter modułowy i składa się z infrastruktury rządowej i infrastruktury komercyjnej. Obejmuje ona wszystkie odpowiednie segmenty naziemne i kosmiczne niezbędne do świadczenia usług na rzecz władz publicznych, w tym odpowiednie centra kontroli;
 - b) infrastruktura komercyjna IRIS² systemu bezpiecznej łączności obejmuje wszystkie aktywa kosmiczne i naziemne inne niż te, które stanowią część infrastruktury służącej potrzebom władz publicznych. Infrastruktura komercyjna nie może negatywnie wpływać na działanie lub bezpieczeństwo infrastruktury służącej potrzebom władz publicznych. Infrastruktura komercyjna i wszelkie związane z nią rodzaje ryzyka są w całości finansowane przez sektor prywatny;

- c) infrastruktura rządowa IRIS² obejmuje, w stosownych przypadkach, dodatkowe podsystemy satelitarne, w szczególności ładunki użytkowe, które mogą być wykorzystywane jako część infrastruktury kosmicznej pozostałych komponentów kosmicznych EFK, a także podsystemy satelitarne wykorzystywane do świadczenia usług niekomunikacyjnych na rzecz państw członkowskich;
 - d) infrastruktura GOVSATCOM obejmuje infrastrukturę niezbędną do świadczenia usług GOVSATCOM, w szczególności centrum GOVSATCOM;
 - e) segmenty naziemne i kosmiczne, o których mowa w ust. 3 i 4, oraz ich eksploatacja spełniają ogólne wymagania bezpieczeństwa, o których mowa w art. 77 ust. 3.
4. Świadczenie usług bezpiecznej łączności zapewnia się w sposób określony w portfolio usług oraz zgodnie z wymogami operacyjnymi i wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w art. 77. Świadczenie usług GOVSATCOM odbywa się również zgodnie z zasadami współdzielenia i ustalania hierarchii, o których mowa w ust. 9.
 5. Dostęp do usług GOVSATCOM i usług IRIS² na rzecz władz publicznych jest bezpłatny dla użytkowników instytucjonalnych i rządowych, chyba że Komisja określi politykę opłat zgodnie z ust. 11.
 6. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, pakiet usług dotyczący usług GOVSATCOM i usług IRIS² na rzecz władz publicznych, w tym usług na rzecz użytkowników upoważnionych przez rząd w oparciu o infrastrukturę komercyjną.
 7. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, wymagania operacyjne dotyczące usług GOVSATCOM i IRIS² na rzecz władz publicznych.
 8. W ramach tego współdzielenia i ustalania hierarchii usług GOVSATCOM użytkownicy GOVSATCOM traktowani są zgodnie z ich adekwatnością i znaczeniem krytycznym. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące współdzielenia i ustalania hierarchii zdolności, usług i urządzeń użytkownika GOVSATCOM. Komisja przyjmuje również, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące świadczenia usług IRIS² na rzecz władz publicznych. Przy sporządzaniu tych aktów Komisja bierze pod uwagę oczekiwane zapotrzebowanie na poszczególne przypadki użycia, analizę zagrożeń dla bezpieczeństwa w odniesieniu do tych przypadków użycia oraz, w stosownych przypadkach, oszczędność kosztową.
 9. Jeżeli z analizy ryzyka i oczekiwanego popytu, o której mowa w ust. 11, wynika, że występuje niedobór mocy produkcyjnych lub gdy popyt przekracza zdolności dostępu do usług IRIS² na rzecz władz publicznych, co może prowadzić do zakłócenia rynku, Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, politykę cenową. Przyjmując politykę opłat, Komisja zapewnia, aby świadczenie usług GOVSATCOM oraz usług IRIS² na rzecz władz publicznych nie zakłócało konkurencji, aby nie występował niedobór tych usług oraz aby ustalona cena nie skutkowała nadmierną rekompensatą w odniesieniu do umów, o których mowa w ust. 20.
 10. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 9–12, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 83 ust. 3.
 11. Uczestnikami bezpiecznej łączności są państwa członkowskie, Rada, Komisja i ESDZ, o ile upoważniają one użytkowników bezpiecznej łączności lub zapewniają

przepustowość łączności satelitarnej, obiekty segmentu naziemnego lub część instalacji segmentu naziemnego.

12. Agencje Unii mogą zostać uczestnikami bezpiecznej łączności jedynie wówczas, gdy jest to niezbędne do realizacji ich zadań oraz zgodne ze szczegółowymi przepisami określonymi w porozumieniu administracyjnym zawartym między daną agencją a instytucją Unii, która tę agencję nadzoruje.
13. Państwa trzecie i organizacje międzynarodowe mogą stać się uczestnikami bezpiecznej łączności z zastrzeżeniem specjalnej umowy międzynarodowej zawartej zgodnie z art. 218 TFUE i zgodnie z art. 11 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.
14. Użytkownicy usług na rzecz władz publicznych muszą być odpowiednio upoważnieni przez uczestników do korzystania z usług GOVSATCOM lub usług IRIS² na rzecz władz publicznych oraz muszą spełniać ogólne wymogi bezpieczeństwa, o których mowa w art. 77 ust. 3. Następujące podmioty mogą być upoważnione jako użytkownicy usług GOVSATCOM lub usług IRIS² na rzecz władz publicznych:
 - a) organ publiczny Unii lub państwa członkowskiego lub organ, któremu powierzono sprawowanie władzy publicznej;
 - b) osoba fizyczna lub prawna działająca w imieniu i pod kontrolą podmiotu, o którym mowa w lit. a).
15. IRIS² wdraża się w drodze umowy koncesyjnej. W przypadku niepowodzenia umowy koncesyjnej IRIS² Komisja zapewnia optymalne wykonanie, udzielając, w stosownych przypadkach, zamówienia na dostawy, usługi lub roboty budowlane lub zamówienia mieszanego.
16. Komisja podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia ciągłości usług IRIS² na rzecz władz publicznych, jeśli wykonawcy, o których mowa w niniejszym artykule, nie są w stanie wykonać swoich zobowiązań.
17. W umowach, o których mowa w niniejszym artykule, zapewnia się w szczególności, by świadczenie usług w oparciu o infrastrukturę komercyjną IRIS² odbywało się z zachowaniem ochrony podstawowych interesów Unii i celów podkomponentu. Umowy te zawierają też odpowiednie zabezpieczenia w celu uniknięcia nadmiernej rekompensaty dla wykonawców, o których mowa w niniejszym artykule, zakłóceń konkurencji, konfliktów interesów, nieuzasadnionej dyskryminacji oraz wszelkich innych ukrytych korzyści pośrednich. Takie zabezpieczenia mogą obejmować obowiązek oddzielenia rachunkowości dotyczącej świadczenia usług IRIS² na rzecz władz publicznych od rachunkowości dotyczącej świadczenia komercyjnych usług IRIS², w tym utworzenie na potrzeby świadczenia usług na rzecz władz publicznych podmiotu odrębnego pod względem strukturalnym i prawnym od operatora zintegrowanego pionowo, a także zapewnienie otwartego, sprawiedliwego, rozsądnego i niedyskryminacyjnego dostępu do infrastruktury niezbędnej do świadczenia usług komercyjnych. Umowy przewidują również wymóg utrzymania ciągłości spełniania warunków dotyczących kwalifikowalności przez cały okres obowiązywania tych umów.
18. W przypadku gdy w celu zapewnienia synergii usługi IRIS² na rzecz władz publicznych i usługi komercyjne IRIS² opierają się na wspólnych podsystemach lub interfejsach, w umowach, o których mowa w niniejszym artykule, określa się również – w celu zapewnienia ochrony interesów Unii i jej państw członkowskich

w zakresie bezpieczeństwa – które z tych interfejsów i wspólnych podsystemów stanowią część infrastruktury służącej potrzebom władz publicznych.

19. Wykonawcy, o których mowa w niniejszym artykule, w całości finansują infrastrukturę komercyjną, o której mowa w art. 3, z myślą o realizacji celu określonego w ust. 1 lit. b).

Artykuł 62

Obserwacja i śledzenie obiektów kosmicznych

1. Podkomponent SST SSA obejmuje w szczególności:
 - a) utworzenie, rozwój i obsługę sieci czujników państw członkowskich, wybieranych w drodze badań architektury, obejmujących naziemne i kosmiczne czujniki SST państw członkowskich, wybieranych w drodze badania architektury, w tym czujników opracowanych za pośrednictwem Europejskiej Agencji Kosmicznej, unijnego sektora komercyjnego oraz unijnych czujników mających na celu badanie i śledzenie obiektów kosmicznych oraz opracowanie niezależnego europejskiego katalogu obiektów kosmicznych;
 - b) przetwarzanie i analizę danych SST na poziomie krajowym w celu wytworzenia informacji SST i usług SST;
 - c) świadczenie usług SST na rzecz użytkowników SST;
 - d) poszukiwanie, ułatwianie i wspieranie synergii z inicjatywami promującymi rozwój i wdrażanie technologii unieszkodliwiania statków kosmicznych pod koniec okresu eksploatacji oraz systemów technologicznych służących zapobieganiu śmieciom kosmicznym i ich eliminowaniu;
 - e) współpracę, w tym na szczeblu operacyjnym, z międzynarodowymi inicjatywami w zakresie koordynacji ruchu w przestrzeni kosmicznej;
 - f) realizację działań ustanowionych rozporządzeniem (UE) [XXX] [bezpieczeństwo, odporność i zrównoważenie środowiskowe działań w przestrzeni kosmicznej w Unii];
 - g) działania badawczo-rozwojowe wspierające rozwój SST, w tym usług SST.
2. Podkomponent SST zapewnia również wsparcie techniczne i administracyjne w celu zapewnienia przejścia między działaniami w zakresie SST prowadzonymi w ramach EFK a działaniami w zakresie SST prowadzonymi na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/696.
3. Partnerstwo ds. SST utworzone na mocy rozporządzenia (UE) 2021/696 będzie nadal obowiązywało w ramach EFK. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące włączenia państwa członkowskiego do partnerstwa ds. SST na późniejszym etapie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 83 ust. 3.
4. Zadania partnerstwa ds. SST, o którym mowa w ust. 5, rozszerza się, aby wspierać wdrażanie SST. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 84 w celu uzupełnienia niniejszego ustępu o szczegółowy wykaz zadań, które ma realizować partnerstwo ds. SST.
5. Usługi SST są bezpłatne i nieprzerwanie dostępne w dowolnym momencie oraz dostosowane do potrzeb użytkowników SST i obejmują:

- a) ocenę ryzyka kolizji między statkami kosmicznymi lub między statkami kosmicznymi a śmieciami kosmicznymi oraz ewentualne wydawanie ostrzeżeń o możliwości kolizji w fazach: wynoszenia na orbitę, wczesnych operacji na orbicie, operacji zwiększania wysokości orbity i operacji orbitalnych oraz w fazach unieszkodliwiania fizycznych pozostałości po misjach kosmicznych;
 - b) wykrywanie i charakterystykę fragmentacji, destrukcji lub kolizji na orbicie;
 - c) ocenę ryzyka niekontrolowanego wejścia obiektów kosmicznych i śmieci kosmicznych w atmosferę ziemską oraz generowanie informacji na ten temat, w tym szacowanie czasu i prawdopodobnego miejsca ewentualnego uderzenia;
 - d) rozwój działań związanych z ograniczaniem ilości śmieci kosmicznych w celu zmniejszenia ich powstawania, usuwaniem śmieci kosmicznych, monitorowaniem wynoszenia na orbitę po wystrzeleniu, usługami specjalnymi dla konstelacji, utworzeniem rynku usług SST, przygotowaniem systemu do operacji cis-księżycowych, wsparciem dla operacji i usług w przestrzeni kosmicznej oraz na rzecz ciemnego i cichego nieba.
- 6. Usługi SST mogą obejmować usługi dla rządowych użytkowników SST na podstawie katalogu, o którym mowa w ust. 1 lit. a).
 - 7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych w celu uzupełnienia wykazu użytkowników innych niż podstawowi i określenia usług, do których tacy użytkownicy mogą mieć dostęp.
 - 8. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, wymogi operacyjne i wymogi dotyczące dostępu, a także specyfikacje bezpieczeństwa i specyfikacje techniczne dotyczące usług SST. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 83 ust. 3.
 - 9. Usługi SST obejmują:
 - a) podstawowych użytkowników SST, którzy mają dostęp do wszystkich usług SST: państwa członkowskie, ESDZ, Komisję, Radę, Agencję, a także publicznych i prywatnych właścicieli i operatorów statków kosmicznych z siedzibą w Unii;
 - b) użytkowników innych niż użytkownicy podstawowi SST;
 - c) użytkowników usług rządowych SST na potrzeby usług na rzecz władz publicznych: organów państw członkowskich, ESDZ, Rady.
 - 10. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące dostępu do usług SST ze strony użytkowników SST oraz odpowiednich procedur. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 83 ust. 3.
 - 11. Podkomponent SST nie jest dostępny dla państw trzecich, z wyjątkiem Norwegii.

Artykuł 63

Obiekty bliskie Ziemi

- 1. Celem podkomponentu NEO SSA jest monitorowanie ryzyka związanego z obiektami naturalnymi w systemie słonecznym, które zbliżają się do Ziemi.
- 2. Działania kwalifikowalne w ramach podkomponentu NEO obejmują w szczególności odpowiednie działania służące osiągnięciu celu określonego w ust. 1, w szczególności działania wspierające związane z obsługą techniczną

i wprowadzaniem danych do unijnego katalogu właściwości fizycznych obiektów bliskich Ziemi.

3. Działania badawczo-rozwojowe mają na celu wsparcie rozwoju podkomponentu NEO, w tym jego usług, oraz dalsze badania i rozwój w zakresie zastosowań i technologii użytkowych służących do korzystania z usług NEO.

Artykuł 64

Zdarzenia pogody kosmicznej

1. Celem podkomponentu „zdarzenia pogody kosmicznej” jest monitorowanie i ocena naturalnych zmian związanych ze zdarzeniami pogody kosmicznej, takimi jak wiatry słoneczne i rozbłyski słoneczne.
2. Działania kwalifikowalne w ramach podkomponentu „zdarzenia pogody kosmicznej” obejmują wszystkie działania wymagane do świadczenia usług związanych z pogodą kosmiczną, w tym działania badawczo-rozwojowe wspierające rozwój tego podkomponentu, a także związane z nim usługi i badania i rozwój niższego szczebla w zakresie zastosowań i technologii użytkownika w celu upowszechnienia usług w zakresie tego podkomponentu.
3. Usługi w zakresie podkomponentu „zdarzenia pogody kosmicznej” mają być dostępne w każdej chwili bez przerwy i obejmują w szczególności:
 - a) domenę kosmiczną;
 - b) domenę PNT;
 - c) domenę EO;
 - d) domenę „Telekomunikacja/SATCOM”.
4. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące usług w zakresie podkomponentu „zdarzenia pogody kosmicznej”, w tym wymogi i specyfikacje techniczne dotyczące tych usług. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 83 ust. 3.

Artykuł 65

Dostęp do przestrzeni kosmicznej

1. Dostęp do przestrzeni kosmicznej to zdolność do wynoszenia na orbitę i transportu statków kosmicznych do przestrzeni kosmicznej, w jej obrębie i z powrotem.
2. Unia wspiera autonomiczny i odporny dostęp do przestrzeni kosmicznej poprzez wspieranie niezawodnych i racjonalnych pod względem kosztów europejskich usług wynoszenia na orbitę, stosując przy tym spójne europejskie podejście, z uwzględnieniem podstawowych interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa.
3. Zachowując synergię z innymi unijnymi programami i systemami finansowania, kwalifikujące się działania obejmują w szczególności:
 - a) zamówienia publiczne i agregację usług wynoszenia na orbitę na potrzeby Unii oraz, na ich wniosek, agregację i wspólne udzielanie zamówień na usługi wynoszenia na orbitę na potrzeby państw członkowskich, organizacji międzynarodowych i innych podmiotów publicznych;

- b) dostęp do innowacji w przestrzeni kosmicznej, w tym modernizację i rozwój nowych technologii oraz systemów i usług;
- c) rozwój, dostosowanie, budowę, utrzymanie i eksploatację krytycznej infrastruktury naziemnej opartej na Unii, w tym m.in. obiektów niezbędnych do testowania, wynoszenia na orbitę i przywracania dostępu do technologii kosmicznych i zdolności w zakresie usług kosmicznych.
- 4. Komisja ustanawia Radę Sterującą składającą się z przedstawicieli europejskich podmiotów publicznych, w tym państw członkowskich, Agencji ustanowionej zgodnie z rozporządzeniem (UE) [XXX] [*przyszłe rozporządzenie ustanawiające EUSPA*] innych odpowiednich organizacji międzynarodowych i podmiotów publicznych w celu koordynowania europejskich działań w zakresie dostępu do przestrzeni kosmicznej.
- 5. W celu ochrony interesów bezpieczeństwa Unii aktywa kosmiczne infrastruktury rządowej są uruchamiane przez usługodawców, którzy spełniają warunki kwalifikowalności i uczestnictwa określone w art. 69, oraz – wyłącznie w uzasadnionych wyjątkowych okolicznościach lub na podstawie umowy międzynarodowej przewidującej taką działalność – z terytorium państwa trzeciego.

Artykuł 66

Komercjalizacja przestrzeni kosmicznej i gospodarka kosmiczna

- 1. CASSINI stanowi unijną inicjatywę na rzecz przedsiębiorczości w przestrzeni kosmicznej. Celem CASSINI jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia komercjalizacji unijnego przemysłu kosmicznego i usług kosmicznych, w szczególności koncentrując się na przedsiębiorczości, oraz wykorzystywanie inwestycji prywatnych, wspierając przedsiębiorców w rozwoju i skali na jednolitym rynku.
- 2. Komponent ten obejmuje następujące kwalifikujące się działania:
 - a) tworzenie unijnych instrumentów inwestycyjnych przeznaczonych na inwestycje załączkowe, wczesno-rozwojowe i rozwojowe w sektorze prywatnym oraz ułatwianie wyjścia z inwestycji założycielom i inwestorom;
 - b) utworzenie unijnego instrumentu na rzecz zwiększenia skali działalności przemysłu, aby umożliwić inwestycje w nowe zakłady produkcyjne i wzmocnić łańcuchy dostaw w Unii;
 - c) wspieranie rozwoju Unii w zakresie umiejętności ukierunkowanych na sektor kosmiczny, w tym gromadzenia informacji na temat umiejętności, opracowywania programów nauczania w przestrzeni kosmicznej, podnoszenia i zmiany kwalifikacji, mobilności i wymiany;
 - d) wzmocnienie lokalnych ekosystemów kosmicznych skupiających różne podmioty w celu promowania innowacji w przestrzeni kosmicznej, zapewniania wsparcia, udogodnień i usług dla obywateli i przedsiębiorstw w celu wspierania przedsiębiorczości, w szczególności poprzez transfer technologii, inkubatory przedsiębiorczości, usługi w zakresie przyspieszenia rozwoju działalności, nawiązywanie kontaktów i tworzenie sieci kontaktów wśród inwestorów oraz poprzez umożliwienie lepszego dostępu do rynku i międzynarodowych sieci biznesowych;

- e) programy mające na celu przyspieszenie rozwoju komercyjnego poprzez wykorzystanie umów z głównymi klientami i programów mających na celu pozyskanie klientów zarówno na rynku prywatnym, jak i publicznym, obejmujących komponenty i infrastrukturę kosmiczną, a także produkty wykorzystujące dane satelitarne i usługi kosmiczne;
- f) wszelkie dodatkowe działania niezbędne do wsparcia unijnej gospodarki kosmicznej i ustanowienia jednolitego rynku przestrzeni kosmicznej.

Artykuł 67

Suwerenność technologiczna, badania naukowe i innowacje

1. Komponent dotyczący suwerenności technologicznej i innowacji umożliwi Unii stworzenie konkurencyjnego, autonomicznego i innowacyjnego ekosystemu przemysłowego w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, mającego na celu wzmocnienie suwerenności technologicznej Unii, jej niezależności i samowystarczalności w sektorze kosmicznym. Będzie on sprzyjał opracowywaniu i wdrażaniu najnowocześniejszych rozwiązań w dziedzinie przestrzeni kosmicznej. Priorytetem będzie ograniczenie krytycznej zależności od technologii spoza Unii oraz skupienie się na technologiach podwójnego zastosowania, które mogą przynosić korzyści zarówno w zastosowaniach cywilnych, jak i obronnych.
2. Komponent obejmuje następujące kwalifikujące się działania:
 - a) działania na rzecz zapewnienia suwerenności technologicznej Unii, takie jak badania, rozwój i wdrażanie kluczowych technologii kosmicznych, w tym tych, które bezpośrednio odpowiadają na potrzeby Obserwatorium Technologii Kluczowych UE (OTC), oraz wdrażanie powiązanych planów działania OCT, które zmniejszają zależność Unii i zwiększają konkurencyjność unijnego ekosystemu kosmicznego;
 - b) działania mające na celu poprawę terminowej dostępności krytycznych surowców i materiałów zaawansowanych, komponentów i technologii dla sektora, w tym poprzez skrócenie czasu ich dostawy, rezerwację przedziałów czasowych na produkcję lub gromadzenie zapasów produktów, produktów pośrednich lub surowców;
 - c) badania i rozwój nowych zdolności Unii w dziedzinie przestrzeni kosmicznej i powiązanych technologii prorozwojowych w celu wsparcia nowej gospodarki kosmicznej, w szczególności poprzez doskonalenie, demonstrowanie i wdrażanie operacji i usług w przestrzeni kosmicznej oraz technologii wykrywania kwantowego;
 - d) zwiększenie konkurencyjności przemysłowej Unii na światowych rynkach komercyjnych, w tym poprzez misje demonstracyjne zwiększające stopień cyfryzacji systemów kosmicznych typu „end-to-end”;
 - e) badanie i wykorzystywanie synergii z uzupełniającymi się dziedzinami, takimi jak obronność i inne odpowiednie sektory w kluczowych obszarach, takich jak sztuczna inteligencja i cyberbezpieczeństwo;
 - f) wspieranie działań w zakresie normalizacji i certyfikacji istotnych dla unijnego sektora kosmicznego;
 - g) ułatwianie dostępności i dostępu do obiektów testowania i przetwarzania danych;
 - h) promowanie wykorzystania programu Copernicus wśród głównych użytkowników programu, rozwój rynku i budowanie zdolności, w tym promowanie danych i usług

programu Copernicus, zastosowań końcowych i ich rozwoju na wszystkich poziomach w celu maksymalizacji korzyści społeczno-gospodarczych, a także gromadzenie i analiza potrzeb użytkowników programu Copernicus.

Artykuł 68

Dostęp do usług

1. Państwa trzecie i organizacje międzynarodowe mogą mieć dostęp do usług bezpiecznej łączności i EOGS na podstawie umowy zawartej zgodnie z art. 218 TFUE i zgodnie z art. 11 ust. 3, w której określono warunki dostępu do tych usług, oraz pod warunkiem, że są one zgodne z art. 78.
2. Państwa trzecie i organizacje międzynarodowe, które nie mają siedziby w państwach członkowskich, mogą mieć dostęp do bezpiecznych usług SST o charakterze poufnym na podstawie zawartej umowy, pod warunkiem że zawrą one umowę zgodnie z art. 218 TFUE, w której określone są warunki dostępu do tych usług, oraz że spełniają wymogi bezpieczeństwa, o których mowa w art. 77.
3. Dostęp państw trzecich i organizacji międzynarodowych do oferowanej przez Galileo usługi publicznej o regulowanym dostępie (zwanej dalej „PRS”) reguluje art. 3 ust. 5 decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1104/2011/UE.
4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 nie wymaga się zawarcia umowy zgodnie z art. 218 TFUE w celu uzyskania dostępu do usług SST związanych z zapobieganiem kolizjom i wejściem w atmosferę.

Artykuł 69

Warunki kwalifikowalności i uczestnictwa na rzecz ochrony bezpieczeństwa, integralności i odporności unijnych operacyjnych systemów kosmicznych

1. Komisja stosuje warunki kwalifikowalności i uczestnictwa określone w ust. 2 do zamówień, dotacji lub nagród objętych niniejszym tytułem, jeżeli uzna, że jest to konieczne i właściwe do ochrony bezpieczeństwa, integralności i odporności unijnych systemów operacyjnych, z uwzględnieniem celu, jakim jest promowanie strategicznej autonomii Unii, w szczególności pod względem technologii we wszystkich kluczowych technologiach i łańcuchach wartości, przy zachowaniu gospodarki otwartej.
2. Przed zastosowaniem warunków kwalifikowalności i uczestnictwa zgodnie z ust. 1 Komisja informuje komitet, o którym mowa w art. 83 ust. 1 lit. g), i w największym stopniu uwzględnia opinie państw członkowskich na temat zakresu stosowania i uzasadnienia tych warunków kwalifikowalności i uczestnictwa.
3. Warunki kwalifikowalności i uczestnictwa są następujące:
 - a) kwalifikujący się podmiot prawny ma siedzibę oraz swoje struktury zarządzania wykonawczego w państwie członkowskim;
 - b) kwalifikujący się podmiot prawny zobowiązuje się do prowadzenia wszelkich stosownych działań w jednym lub kilku państwach członkowskich; oraz
 - c) kwalifikujący się podmiot prawny nie podlega kontroli państwa trzeciego ani podmiotu z państwa trzeciego.

4. Komisja może określić, w drodze aktów wykonawczych, kryteria określające, jaka zdolność do wywierania decydującego wpływu na podmiot prawny, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny, może mieć wpływ na bezpieczeństwo, integralność i odporność unijnych systemów operacyjnych, z uwzględnieniem celu, jakim jest promowanie strategicznej autonomii Unii, w szczególności pod względem technologii we wszystkich kluczowych technologiach i łańcuchach wartości.
5. Komisja może odstąpić od warunków określonych w ust. 3 lit. a) i b) w odniesieniu do konkretnego podmiotu prawnego na podstawie oceny opartej na następujących łącznych kryteriach:
 - a) w odniesieniu do konkretnych technologii, towarów lub usług potrzebnych do działań, o których mowa w ust. 1, w państwach członkowskich nie są łatwo dostępne żadne substytuty;
 - b) podmiot prawny ma siedzibę oraz swoje struktury zarządzania wykonawczego w państwie, które jest członkiem EOG lub EFTA i które zawarło z Unią umowę międzynarodową, o której mowa w art. 11, a działania związane z udzielaniem zamówień, dotacji lub nagród są prowadzone w tym państwie lub w co najmniej jednym takim państwie; oraz
 - c) wdrożono wystarczające środki w celu zapewnienia ochrony EUCI zgodnie z art. 78 oraz integralności, bezpieczeństwa i odporności komponentów Programu, ich funkcjonowania i usług.
6. Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego lit. b) niniejszego ustępu Komisja może odstąpić od warunków określonych w ust. 2 akapit pierwszy lit. a) lub b) w odniesieniu do podmiotu prawnego mającego siedzibę w państwie trzecim, który nie jest członkiem EOG ani EFTA.
7. Komisja może odstąpić od warunku określonego w ust. 3 lit. c), jeżeli podmiot prawny mający siedzibę w państwie członkowskim przedstawi następujące gwarancje:
 - a) kontrola nad podmiotem prawnym nie jest sprawowana w sposób ograniczający lub zmniejszający jego zdolność do:
 - 1) prowadzenia działań w zakresie udzielania zamówień, dotacji lub nagród; oraz
 - 2) dostarczania rezultatów, w szczególności poprzez obowiązki sprawozdawcze;
 - b) sprawujące kontrolę państwo trzecie lub podmiot z państwa trzeciego zobowiązują się do powstrzymania się od wykonywania w odniesieniu do podmiotu prawnego jakichkolwiek praw kontrolnych lub od nakładania na niego jakichkolwiek obowiązków sprawozdawczych w odniesieniu do zamówień, dotacji lub nagród; oraz
 - c) podmiot prawny spełnia wymogi art. 69.
8. Właściwe organy państwa członkowskiego, w którym podmiot prawny ma siedzibę, oceniają, czy podmiot prawny spełnia kryteria określone w ust. 5 lit. c) dotyczące zwolnień od wymogu określonego w ust. 3 lit. b) i gwarancje, o których mowa w ust. 7. Komisja stosuje się do tej oceny.
9. Komisja przekazuje komitetowi ds. Programu, o którym mowa w art. 83 ust. 1 lit. g), następujące informacje:

- a) zakres stosowania warunków kwalifikowalności i uczestnictwa, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu;
 - b) szczegółowe informacje i uzasadnienie dotyczące odstąpienia dokonanego zgodnie z niniejszym artykułem; oraz
 - c) ocenę, która stanowiła podstawę odstąpienia, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, bez ujawniania szczególnie chronionych informacji handlowych.
10. Warunki określone w ust. 3, kryteria określone w ust. 4, 5 i 6 i gwarancje określone w ust. 7 zawiera się w dokumentach dotyczących odpowiednio danego zamówienia lub danej dotacji lub nagrody, a w przypadku zamówienia mają one zastosowanie do całego cyklu życia zamówienia udzielonego w wyniku danego postępowania.
11. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla decyzji nr 1104/2011/UE i decyzji delegowanej Komisji z dnia 15.9.2015 r. (43), rozporządzenia (UE) 2019/452, decyzji 2013/488/UE i decyzji (UE, Euratom) 2015/444, oraz postępowania sprawdzającego przeprowadzanego przez państwa członkowskie w odniesieniu do podmiotów prawnych zaangażowanych w działalność wymagającą dostępu do EUCI z zastrzeżeniem mających zastosowanie krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych.
12. Jeżeli umowy wynikające ze stosowania niniejszego artykułu są niejawnie, warunki kwalifikowalności i uczestnictwa stosowane przez Komisję zgodnie z ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla kompetencji krajowych organów bezpieczeństwa.
13. Niniejszy artykuł nie może kolidować z jakąkolwiek istniejącą procedurą dotyczącą świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego i poświadczenia bezpieczeństwa osobowego w państwie członkowskim, nie może jej zmieniać ani stać z nią w sprzeczności.

Artykuł 70

Własność unijnych aktywów kosmicznych i dostęp do wyników

1. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 2, Unia jest właścicielem wszystkich rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych utworzonych, opracowanych lub nabytych w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego w ramach realizacji działań objętych wsparciem na podstawie niniejszej sekcji. Komisja zapewnia w tym celu, by odpowiednie umowy, porozumienia i inne uzgodnienia dotyczące działań, które mogą doprowadzić do wytworzenia lub rozwinięcia takich aktywów, zawierały postanowienia zapewniające własność Unii.
2. Ust. 1 nie ma zastosowania do rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych stworzonych lub rozwiniętych w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego w ramach realizacji działań objętych wsparciem na podstawie niniejszej sekcji:
- a) w przypadku gdy wsparcie unijne udzielane jest w formie dotacji, nagród lub zamówień przedkomercyjnych, lub
 - b) działania nie są w pełni finansowane przez Unię, chyba że określono inaczej i z wyłączeniem IRIS², lub
 - c) działania te dotyczą odbiorników PRS opracowanych przez państwa członkowskie.
3. Zgodnie z warunkami określonymi w ust. 2 instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii nie nabywają prawa własności, ale korzystają z bezpłatnych praw

dostępu do wyników do własnego użytku oraz prawa do udzielania lub wymagania od odbiorców udzielania osobom trzecim niewyłącznych licencji na wykorzystywanie wyników na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach, bez prawa do udzielania sublicencji.

4. Unia jest uprawniona do zawarcia odpowiednich umów w celu nabycia własności aktywów opracowanych przez osoby trzecie, w przypadku gdy aktywa te są niezbędne do osiągnięcia celów określonych w art. 3.
5. Komisja zapewnia, aby Unia miała następujące prawa:
 - a) prawo do korzystania z częstotliwości wymaganych do transmisji sygnałów generowanych w ramach infrastruktury IRIS², komponentów PNT i komponentów obserwacji ziemi służących potrzebom władz publicznych, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz odpowiednimi umowami licencyjnymi, które to częstotliwości zostały zapewnione w ramach odpowiednich rezerwacji częstotliwości przez państwa członkowskie i za które państwa członkowskie pozostają odpowiedzialne;
 - b) prawo do nadania pierwszeństwa świadczeniu usług IRIS² na rzecz władz publicznych w stosunku do usług komercyjnych, na warunkach określonych w umowach, o których mowa w art. 61, i z uwzględnieniem potrzeb użytkowników upoważnionych przez władze publiczne.

Artykuł 71

Gwarancja i odpowiedzialność

1. O ile nie określono inaczej, usługi, dane i informacje dostarczane przez komponenty i działania objęte niniejszą sekcją nie są objęte żadną wyraźną ani dorozumianą gwarancją co do ich jakości, dokładności, dostępności, niezawodności, szybkości i przydatności do jakiegokolwiek celu. Unia, w tym Komisja i Agencja (EUSPA), nie ponosi odpowiedzialności.
2. W odniesieniu do SST państwa członkowskie uczestniczące w podkomponencie SST nie ponoszą odpowiedzialności za: szkody wynikające z braku lub przerwy w świadczeniu usług SST, opóźnienia w świadczeniu usług SST; nieścisłości informacji dostarczanych za pośrednictwem usług SST lub działań podjętych w odpowiedzi na świadczenie usług SST.

Artykuł 72

Uzupełniające przepisy dotyczące zamówień publicznych

1. Chroniąc autonomię Unii, instytucja zamawiająca może zażądać, aby oferent zlecił podwykonawstwo części zamówienia w drodze przetargu konkurencyjnego na odpowiednich poziomach podwykonawstwa przedsiębiorstwom innym niż te, które należą do grupy oferenta. W przypadku umów o wartości powyżej 10 mln EUR instytucja zamawiająca stara się zapewnić, aby co najmniej 30 % wartości zamówienia było zlecane w ramach podwykonawstwa w trybie przetargu konkurencyjnego na różnych poziomach podwykonawstwa przedsiębiorstwom spoza grupy głównego oferenta, w szczególności w celu umożliwienia podjęcia przez MŚP aktywności transgranicznej w ekosystemie kosmicznym. Oferent musi podać powody, dla których nie spełnił wymogu dotyczącego podwykonawstwa lub nie osiągnął poziomu docelowego 30 %. Instytucja zamawiająca może uwzględnić

w dokumentacji procedury wyboru szczególne wymogi w celu zapewnienia, aby główni wykonawcy przestrzegali zasad udzielania zamówień określonych w niniejszym rozporządzeniu podczas realizacji zamówienia, w szczególności jeżeli chodzi o zaangażowanie MŚP i nowych podmiotów, konkurencję, stałą analizę porównawczą odnoszącą się do najlepszych warunków rynkowych.

2. Zamówienia dotyczące usług na rzecz władz publicznych, ciągłości usług lub realizacji celów, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) pkt 3, w szczególności w odniesieniu do bezpieczeństwa, uznaje się za spełniające warunek dotyczący pilnego charakteru określony w pkt 11.1 lit. c) załącznika I do rozporządzenia finansowego.

Artykuł 73

Uzupełniające zasady przyznawania dotacji

1. Unia może pokrywać do 100 % kosztów kwalifikowalnych, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 184 ust. 6 rozporządzenia finansowego w przypadku stosowania stawek ryczałtowych właściwy urzędnik zatwierdzający może zezwolić na finansowanie kosztów pośrednich beneficjenta lub nałożyć wymóg takiego finansowania, maksymalnie do wysokości 25 % łącznych kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów działania.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 207 rozporządzenia finansowego maksymalna kwota wsparcia finansowego, jaką można wypłacić osobie trzeciej, nie może przekraczać 200 000 EUR.
4. Partnerstwo ds. SST uznaje się za z góry określonego beneficjenta dotacji SST.

Artykuł 74

Przepisy uzupełniające dotyczące zarządzania pośredniego

1. Zgodnie z art. 131 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 zawarta zostanie trójstronna umowa z agencją ustanowioną zgodnie z rozporządzeniem (UE) [XXX] [przyszłe rozporządzenie ustanawiające EUSPA] oraz z Europejską Agencją Kosmiczną, na mocy którego [EUSPA] i Europejska Agencja Kosmiczna mogą otrzymać zadania związane z wykonywaniem budżetu.
2. W przypadku powołania przez Agencję lub ESA Rady ds. Oceny Ofert w związku z zamówieniem realizowanym na podstawie umowy trójstronnej eksperci z Komisji oraz, w stosownych przypadkach, z drugiego podmiotu, któremu powierzono wykonanie zadań, mogą zastrzec sobie prawo do udziału w posiedzeniach Rady ds. Oceny Ofert jako jej członkowie, dostępu do wszystkich rezultatów oraz uczestnictwa w posiedzeniach przeglądowych. Udział ten pozostaje bez wpływu na niezależność techniczną Rady ds. Oceny Ofert.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 62 ust. 1 rozporządzenia finansowego i z zastrzeżeniem dokonanej przez Komisję oceny ochrony interesów Unii zadania powierzone Agencji lub jej następcom w ramach zarządzania pośredniego mogą być dalej powierzane przez Agencję organom, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, na warunkach zarządzania pośredniego mających zastosowanie do Komisji.

4. W przypadku gdy działania w zakresie zamówień publicznych lub dotacji są realizowane w drodze zarządzania pośredniego przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, działania komunikacyjne, działania w zakresie upowszechniania oraz wszelka infrastruktura, sprzęt, pojazdy, dostawy lub główne rezultaty finansowane w ramach zamówienia lub dotacji muszą zawierać informację o wsparciu z Unii, flagę europejską (emblem) oraz oświadczenie o finansowaniu (w stosownych przypadkach przetłumaczone na miejscowe języki) zgodnie ze standardowymi zasadami komunikacji Komisji.

Artykuł 75

Role

1. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania działań objętych wsparciem na podstawie niniejszej sekcji i mogą wnieść wkład w postaci swoich kompetencji technicznych, wiedzy specjalistycznej i pomocy, w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa, ochrony i przydziału częstotliwości. Wkład ten obejmuje między innymi udostępnianie Unii danych, informacji, usług i infrastruktury będących w ich posiadaniu lub znajdujących się na ich terytorium, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania działań. Państwa członkowskie są odpowiedzialne na szczeblu lokalnym za akredytację bezpieczeństwa obiektów znajdujących się na ich terytorium i stanowiących część obszaru akredytacji bezpieczeństwa dla komponentów, w szczególności państwa członkowskie uczestniczące w partnerstwie ds. SST przeprowadzają akredytację bezpieczeństwa na podstawie ogólnych wymogów bezpieczeństwa, o których mowa w art. 77.
2. Komisja ponosi ogólną odpowiedzialność za wdrożenie komponentów, o których mowa w niniejszej sekcji, w tym w dziedzinie bezpieczeństwa, bez uszczerbku dla prerogatyw państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa narodowego, oraz nadzoruje ich wdrożenie.
3. Komisja:
 - a) zarządza dowolnymi komponentami lub podkomponentami, które nie zostały powierzone innemu podmiotowi;
 - b) określa priorytety i długoterminowy rozwój tych komponentów, zgodnie z wymogami użytkowników, oraz nadzoruje ich wdrażanie.
 - c) określa i koordynuje międzynarodowy wymiar komponentów w celu zapewnienia spójności z politykami Unii w zakresie działań zewnętrznych i ich spójnego podejścia.
4. Jeżeli jest to konieczne do dalszego określenia i sprecyzowania zarządzania, bezpieczeństwa i świadczenia usług na podstawie niniejszego rozdziału, Komisja może – w drodze aktów wykonawczych – uzupełnić katalog świadczonych usług oraz określić wymogi techniczne i operacyjne niezbędne do wdrożenia i rozwoju komponentów objętych niniejszym rozdziałem oraz świadczonych przez nie usług, po konsultacji z użytkownikami i innymi zainteresowanymi stronami. Określając te wymogi techniczne i operacyjne, Komisja unika obniżania ogólnego poziomu bezpieczeństwa i spełnia wymogi w zakresie kompatybilności wstecznej. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z art. 83 ust. 2.

5. W razie potrzeby Komisja przyjmuje – w drodze aktów wykonawczych – środki niezbędne do określenia lokalizacji infrastruktury naziemnej w drodze otwartego i przejrzystego procesu, zapewniającego należyte zarządzanie finansami oraz ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego Unii i jej państw członkowskich. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z art. 83 ust. 2.
6. Agencja realizuje własne zadania, a Komisja może jej powierzyć inne zadania zgodnie z rozporządzeniem (UE) [XXX] [*rozporządzenie ustanawiające EUSPA*].
7. Pod warunkiem ochrony interesów Unii ESA może otrzymać następujące zadania:
 - a) w zakresie PNT: rozwój systemów oraz projektowanie i opracowywanie części segmentu naziemnego oraz satelitów, w tym testowanie i walidacja;
 - b) w odniesieniu do systemu Copernicus: (i) koordynacja i wdrażanie komponentu kosmicznego oraz jego rozwój; (ii) projektowanie, rozwój i budowa infrastruktury kosmicznej systemu Copernicus, w tym funkcjonowanie tej infrastruktury i powiązane zamówienia, chyba że tymi operacjami zajmują się inne podmioty; (iii) w stosownych przypadkach, zapewnianie dostępu do danych pochodzących od osób trzecich;
 - c) w zakresie EOGS: projektowanie i przygotowywanie nowych misji kosmicznych obserwacji Ziemi i części powiązanego segmentu naziemnego;
 - d) w odniesieniu do: (i) IRIS²: nadzór nad rozwojem, walidacją i powiązanymi działaniami wdrożeniowymi związanymi z fazami definiowania, projektowania, rozwoju, walidacji i wdrażania usług na rzecz władz publicznych oraz pracami i rozwojem niezbędnymi do świadczenia takich usług, zapewniając koordynację między zadaniami i budżetem powierzonymi ESA a ewentualnym wkładem ESA, z wyłączeniem działań związanych z łączeniem i współdzieleniem, o których mowa w art. 47 ust. 2 lit. a); (ii) zapewnianie fachowej wiedzy technicznej, w tym podczas wdrażania komponentów.
4. Na podstawie oceny przeprowadzonej przez Komisję ESA może otrzymać inne zadania wynikające z potrzeb działań określonych w niniejszej sekcji, pod warunkiem że zadania te nie stanowią powielania działań wykonywanych przez inny podmiot, któremu powierzono wykonanie zadań, oraz że mają one na celu poprawę efektywności realizacji działań w ramach segmentu przemysłu kosmicznego.
5. Pod warunkiem ochrony interesów Unii Komisja może również powierzyć, w całości lub w części, zadania związane z wdrożeniem komponentów objętych wsparciem na podstawie niniejszej sekcji odpowiednim podmiotom, takim jak Europejska Organizacja Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych, Europejska Agencja Środowiska, Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego, Centrum Satelitarne Unii Europejskiej, Europejskie Centrum Prognoz Średnioterminowych oraz [*Międzynarodowe Centrum Oceaniczne Mercator*].

Artykuł 76

Właściwe organy

1. Jeżeli jest to konieczne w odniesieniu do elementów wrażliwych z punktu widzenia bezpieczeństwa, takich jak nawigacja pozycjonowania i czas trwania, obserwacja

Ziemi i bezpieczna łączność, każdy uczestnik tego komponentu wyznaczony do nadzorowania dostępu do usług wyznacza właściwy organ dla każdego komponentu. Właściwy organ zapewnia, aby:

- a) korzystanie z odpowiednich usług było zgodne z ogólnymi wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w art. 77;
 - b) określono prawa dostępu do odpowiednich usług i zarządzano tymi prawami;
 - c) korzystanie z urządzeń niezbędnych do posługiwania się odpowiednimi usługami i związanych z nimi połączeń w ramach łączności elektronicznej i informacji oraz zarządzanie tymi urządzeniami, połączeniami i informacjami odbywało się zgodnie z ogólnymi wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w art. 77;
 - d) ustanowiono centralny punkt kontaktowy, który w razie konieczności ma pomagać w zgłaszaniu ryzyka i zagrożeń dla bezpieczeństwa, a w szczególności w wykrywaniu potencjalnie szkodliwych zakłóceń elektromagnetycznych wpływających na usługi rozwijanych w ramach segmentu polityki kosmicznej.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 działania, zadania i funkcjonowanie właściwych organów odpowiedzialnych za PRS określono w art. 5 decyzji nr 1104/2011/UE.

Artykuł 77

Zasady zarządzania i bezpieczeństwa

1. Zasady zarządzania w odniesieniu do określonych działań i elementów objętych niniejszą sekcją opierają się na następujących założeniach:
 - a) jasny podział zadań i obowiązków między podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie, na podstawie ich odpowiednich kompetencji i unikając nakładania się lub powielania zadań i obowiązków, a tym samym zapewniając jasną rozliczalność;
 - b) adekwatność struktury zarządzania do szczególnych potrzeb każdego komponentu i środków, stosownie do przypadku;
 - c) rygorystyczna kontrola działań i komponentów, obejmująca ściśle przestrzeganie kosztów, harmonogramu i realizacji celów przez wszystkie podmioty, w zakresie ich odpowiednich ról i zadań;
 - d) przejrzyste i racjonalne pod względem kosztów zarządzanie;
 - e) ciągłość usług i niezbędna ciągłość infrastruktury, w tym ochrona przed odpowiednimi zagrożeniami;
 - f) systematyczne i uporządkowane uwzględnianie potrzeb użytkowników danych, informacji i usług świadczonych w ramach [komponentów] oraz odpowiedni rozwój nauki i ewolucję technologii;
 - g) stałe starania na rzecz kontroli i ograniczania ryzyka.
2. Zasady bezpieczeństwa lub określone działania i elementy objęte niniejszą sekcją opierają się na następujących założeniach:
 - a) uwzględnienie doświadczeń państw członkowskich w dziedzinie bezpieczeństwa i czerpanie inspiracji z ich najlepszych praktyk;
 - b) zapewnienie ochrony infrastruktury naziemnej, która stanowi integralną część segmentu polityki kosmicznej i która znajduje się na terytorium państw członkowskich, w którym to celu państwa członkowskie podejmują środki co

najmniej równoważne środkom niezbędnym do ochrony europejskiej infrastruktury krytycznej w rozumieniu dyrektywy Rady 2008/114/WE;

- c) stosowanie przepisów Rady i Komisji dotyczących bezpieczeństwa, w których rozróżnia się między innymi funkcje operacyjne i funkcje związane z akredytacją;
 - d) uznanie Komisji za wytwórcę wszystkich informacji niejawnych tworzonych przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, o których mowa w art. 68 ust. 1;
 - e) zapewnienie, aby Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa ustanowiona rozporządzeniem (UE) [XXX] [*rozporządzenie ustanawiające EUSPA*] wykonywała swoje zadania bez uszczerbku dla obowiązków Komisji lub tych podmiotów, którym powierzono wykonanie zadań, oraz bez uszczerbku dla uprawnień państw członkowskich w zakresie akredytacji bezpieczeństwa;
 - f) przekazywanie przez Komisję decyzji w sprawie akredytacji bezpieczeństwa oraz informacji o zidentyfikowanych ryzykach rezydualnych do wiadomości Rady; Komisja może przyjąć wszelkie odpowiednie środki zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
 - g) ustanowienie struktury służącej koordynacji funkcjonowania usług na rzecz władz publicznych w ramach poszczególnych komponentów z wyznaczonymi właściwymi organami krajowymi lub podmiotami krajowymi w odniesieniu do odpowiednich komponentów.
3. Komisja zapewnia przeprowadzenie analizy ryzyka i zagrożeń w odniesieniu do każdego nowego komponentu i utrzymanie istniejących komponentów. Na podstawie tej analizy Komisja określa, w odniesieniu do każdego komponentu, w drodze aktów wykonawczych, ogólne wymogi bezpieczeństwa. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 83 ust. 3.
4. We wszystkich przypadkach, gdy funkcjonowanie systemów może mieć wpływ na bezpieczeństwo Unii lub jej państw członkowskich, zastosowanie mają w stosownych przypadkach procedury określone w decyzji (WPZiB) 2021/698.

Artykuł 78

Przepisy uzupełniające w zakresie ochrony informacji niejawnych

1. Wymiana informacji niejawnych związanych z komponentami objętymi wsparciem na podstawie niniejszej sekcji jest uwarunkowana istnieniem umowy międzynarodowej między Unią a państwem trzecim lub organizacją międzynarodową w sprawie wymiany informacji niejawnych lub, w stosownych przypadkach, porozumienia zawartego przez właściwą instytucję lub organ Unii i właściwe organy państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej w sprawie wymiany informacji niejawnych oraz na warunkach w nich określonych.
2. Osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w państwach trzecich i osoby prawne z siedzibą w państwach trzecich mogą mieć dostęp do EUCI dotyczących segmentu polityki kosmicznej wyłącznie wtedy, gdy w tych państwach trzecich podlegają przepisom dotyczącym bezpieczeństwa zapewniającym stopień ochrony co najmniej równoważny stopniowi ochrony przewidzianemu w przepisach Komisji dotyczących bezpieczeństwa ustanowionych w decyzji (UE, Euratom) 2015/444 oraz w przepisach Rady dotyczących bezpieczeństwa ustanowionych w załącznikach do decyzji 2013/488/UE. Równoważność przepisów dotyczących bezpieczeństwa stosowanych w państwie trzecim lub organizacji międzynarodowej określa się

w umowie o bezpieczeństwie informacji, obejmującej – w stosownych przypadkach – sprawy bezpieczeństwa przemysłowego, zawieranej między Unią a takim państwem trzecim lub taką organizacją międzynarodową zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 218 TFUE oraz z uwzględnieniem art. 13 decyzji 2013/488/UE.

3. Bez uszczerbku dla art. 13 decyzji 2013/488/UE oraz przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa przemysłowego ustanowionych w decyzji (UE, Euratom) 2015/444, osoba fizyczna lub osoba prawna, państwo trzecie lub organizacja międzynarodowa mogą uzyskać dostęp do EUCI, gdy zostanie to uznane za konieczne w indywidualnych przypadkach, stosownie do charakteru i treści takich informacji, zgodnie z zasadą ograniczonego dostępu dla odbiorców informacji oraz w zależności od tego, w jakim stopniu jest to korzystne dla Unii.

SEKCJA 4

WSPARCIE POLITYKI W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 79

Przepisy szczegółowe dotyczące wsparcia polityki bezpieczeństwa cywilnego

1. Działania objęte wsparciem na podstawie niniejszej sekcji przyczyniają się do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3 ust. 1 oraz celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. f).
2. Wsparcie działań objętych niniejszą sekcją jest finansowane z budżetu określonego w art. 4 ust. 2 lit. e) oraz z wszelkich dodatkowych wkładów przydzielonych zgodnie z art. 6.
3. Działania są realizowane zgodnie z przepisami ogólnymi określonymi w rozdziale I oraz wszelkimi dodatkowymi zasadami określonymi w niniejszej sekcji.

Artykuł 80

Konkretne działania wspierające politykę w zakresie bezpieczeństwa cywilnego

1. Wsparcie polityki bezpieczeństwa cywilnego obejmuje w szczególności następujące obszary zastosowania:
 - a) bezpieczeństwo i odporność krytycznej infrastruktury cywilnej, w szczególności na zagrożenia hybrydowe;
 - b) technologie, zdolności i rozwiązania istotne dla zapobiegania przestępczości, w szczególności terroryzmowi i brutalnemu ekstremizmowi, przestępczości zorganizowanej i przestępczości wykorzystującej cyberprzestrzeń, i reagowania na nie;
 - c) technologie, zdolności i rozwiązania w zakresie kontroli towarów i osób na granicach, ochrony granic i węzłów logistycznych, bezpieczeństwa morskiego i nadzoru morskiego oraz bezpieczeństwa celnego;
 - d) gotowość cywilna na wypadek zagrożeń bezpieczeństwa, zarówno naturalnych, jak i spowodowanych przez człowieka, przypadkowych lub zamierzonych.
2. Wsparcie polityki przemysłowej w zakresie bezpieczeństwa cywilnego realizowane jest w szczególności poprzez następujące działania:

- a) badania naukowe i innowacje, zwiększanie skali działalności, wsparcie dla MŚP, rozwój umiejętności i działalność produkcyjna;
 - b) testowanie i walidacja technologii i rozwiązań;
 - c) wdrażanie i wprowadzanie na rynek technologii i rozwiązań, w szczególności przez specjalistów w dziedzinie bezpieczeństwa;
 - d) działania wspierające opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie lub egzekwowanie odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii.
3. Wsparcie udzielane w ramach działań, o których mowa w ust. 1 i 2, może mieć dowolną formę, w tym wspólnych działań w zakresie badań naukowych i innowacji określonych w rozporządzeniu (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji] i w specjalnej dedykowanej części programu prac.
4. Programy prac przyjęte zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia na mocy niniejszej sekcji zawierają specjalną dedykowaną część i zapewniają spójność z [działaniami w zakresie konkurencyjności i społeczeństwa wspieranymi na podstawie rozporządzenia (UE) [XXX] [program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”].

Artykuł 81

Własność wyników

- 1. W przypadku gdy wsparcie Unii udzielane jest w formie zamówień, wyniki są własnością Unii.
- 2. W przypadku gdy wsparcie Unii udzielane jest w formie dotacji, instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii korzystają, na wniosek, z nieodpłatnych praw dostępu do wyników do celów opracowywania, wdrażania i monitorowania istniejących polityk lub programów Unii w dziedzinach ich kompetencji oraz z prawa do udzielania lub wymagania od odbiorców udzielania niewyłącznych licencji osobom trzecim na wykorzystywanie wyników na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach bez prawa do udzielania sublicencji, chyba że umowa o udzielenie dotacji stanowi inaczej.
- 3. Każde przeniesienie własności wyników lub udzielenie wyłącznych licencji na wyniki wygenerowane przy wsparciu na rzecz podmiotów prawnych mających siedzibę w niestowarzyszonych państwach trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich podlega uprzedniemu powiadomieniu i zatwierdzeniu przez Komisję lub odpowiednie organy państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego, które ma miejsce w ciągu trzech lat od dokonania ostatecznej płatności na rzecz działania, na warunkach zapewniających ochronę interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa.

Artykuł 82

Uzupełniające zasady przyznawania dotacji

- 1. W przypadku wsparcia na rzecz działań koordynacyjnych i wspierających w obszarze bezpieczeństwa cywilnego Unia może pokryć do 100 % kosztów kwalifikowalnych, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.
- 2. Na zasadzie odstępstwa od art. 184 ust. 6 rozporządzenia finansowego w przypadku stosowania stawek ryczałtowych właściwy urzędnik zatwierdzający może zezwolić

na finansowanie kosztów pośrednich beneficjenta lub nałożyć wymóg takiego finansowania, maksymalnie do wysokości 25 % łącznych kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów działania.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

Artykuł 83

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet, który jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011, i może zwoływać posiedzenia w następujących składach:
 - a) Komitet Generalny EFK w sprawach dotyczących celów ogólnych lub kwestii dotyczących więcej niż jednego z celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2;
 - b) Komitet ds. Czystej Transformacji w odniesieniu do kwestii dotyczących celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. a);
 - c) Komitet ds. Zdrowia, Biotechnologii, Rolnictwa i Biogospodarki w odniesieniu do kwestii dotyczących celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. b);
 - d) Komitet ds. Cyfryzacji w sprawach dotyczących celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. c);
 - e) Komitet ds. Przemysłu Obronnego w odniesieniu do kwestii dotyczących celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. d);
 - f) Komitet ds. Odporności w odniesieniu do kwestii dotyczących celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. d);
 - g) Komitet ds. Przestrzeni Kosmicznej w sprawach dotyczących celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. d). Zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym Komitet ds. Przestrzeni Kosmicznej może powoływać podkomitety i grupy robocze, takie jak „forum użytkowników”, których zadaniem jest doradzanie w kwestiach dotyczących wymogów użytkowników, rozwoju usług i upowszechnienia wśród użytkowników;
 - h) Komitet ds. Przemysłu Bezpieczeństwa w sprawach dotyczących celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 lit. d) pkt 4.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu zastosowanie ma art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011, przy czym o opinię zwraca się do członków najbardziej odpowiedniego komitetu.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu zastosowanie ma art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011, przy czym o opinię zwraca się do członków najbardziej odpowiedniego komitetu.
4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 5.
5. W przypadku gdy opinia komitetu ma zostać uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, gdy – przed upływem terminu na wydanie opinii – zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniesie o to zwykła większość członków komitetu.

6. Komitety, o których mowa w ust. 1 lit. b)–h), mogą zwoływać posiedzenia w różnych składach lub podkomitetach dostosowanych do konkretnych elementów segmentów polityki.
7. Zgodnie z umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię przedstawiciele państw trzecich, organizacji międzynarodowych lub innych instytucji, organów, urzędów i agencji Unii Europejskiej mogą być zapraszani jako obserwatorzy na posiedzenia komitetów, na warunkach określonych w ich regulaminach wewnętrznych, z uwzględnieniem interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przedstawiciele państw trzecich lub organizacji międzynarodowych nie uczestniczą w obradach dotyczących kwestii związanych z kwalifikowalnością, w tym w obradach związanych z art. 9 i 10 niniejszego rozporządzenia.
8. EDA jest zapraszana do przedstawiania Komitetowi ds. Przemysłu Obronnego swoich opinii i wiedzy fachowej jako obserwator. ESDZ jest również zapraszana do uczestniczenia w pracach tego komitetu.

Artykuł 84

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, powierza się Komisji na okres od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2035 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w niniejszym rozporządzeniu, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie niniejszego rozporządzenia wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 85

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2021/696

1. Ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2028 r. uchyla się tytuły I, II i III, art. 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 43, tytuły VI, VII, VIII i X rozporządzenia (UE) 2021/696.

Artykuł 86

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2023/588

2. Ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2028 r. uchyla się rozdziały I, II, III, IV, art. 24, 25, 26, 28 i 29, tytuły VII, VIII, IX i X rozporządzenia (UE) 2023/588.

Artykuł 87

Zmiany w rozporządzeniu [EDIP]

3. [Ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2028 r.] uchyla się rozdziały I, II, z wyjątkiem przepisów dotyczących Instrumentu Wsparcia Ukrainy [do potwierdzenia po przyjęciu EDIP], oraz V rozporządzenia (UE) [EDIP].

Artykuł 88

Uchylenie

4. Następujące rozporządzenia tracą moc z dniem 1 stycznia 2028 r.:
 - a) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/522 z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia („Program UE dla zdrowia”) na lata 2021–2027 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 282/2014;
 - b) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/694 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające program „Cyfrowa Europa” oraz uchylające decyzję (UE) 2015/2240;
 - c) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Obronny i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/1092;
 - d) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (UE) nr 1293/2013.

Artykuł 89

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację ani modyfikację działań rozpoczętych na podstawie aktów podstawowych, o których mowa w art. 85, które mają nadal zastosowanie do tych działań do czasu ich likwidacji.

2. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na akty wykonawcze przyjęte na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/696 w sprawie programu kosmicznego i rozporządzenia (UE) 2023/588 w sprawie IRIS². Akty te pozostają w mocy, w stosownych przypadkach, do czasu ich zmiany na podstawie niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem decyzji podjętych na podstawie art. 36 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2023/588.
3. Z puli środków finansowych, o której mowa w art. 4 ust. 1, można również pokrywać wydatki na pomoc techniczną i administracyjną niezbędne do zapewnienia przejścia między EFK a środkami przyjętymi na podstawie aktów podstawowych, o których mowa w akapicie pierwszym.

Artykuł 90

Wejście w życie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2028 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH I CYFROWYCH REGULACJI

1.	STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY	3
1.1.	Tytuł wniosku/inicjatywy	3
1.2.	Obszary polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa	3
1.3.	Cel(e).....	3
1.3.1.	Cel(e) ogólny(-e).....	3
1.3.2.	Cel(e) szczegółowy(-e)	3
1.3.3.	Oczekiwane wyniki i wpływ	3
1.3.4.	Wskaźniki dotyczące realizacji celów	3
1.4.	Wniosek/inicjatywa dotyczy:	4
1.5.	Uzasadnienie wniosku/inicjatywy.....	4
1.5.1.	Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy	4
1.5.2.	Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tej sekcji „wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.	4
1.5.3.	Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań	4
1.5.4.	Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami	5
1.5.5.	Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym możliwości przegrupowania środków	5
1.6.	Czas trwania wniosku/inicjatywy i jego/jej wpływu finansowego	6
1.7.	Planowane metody wykonania budżetu	6
2.	ŚRODKI ZARZĄDZANIA	8
2.1.	Zasady nadzoru i sprawozdawczości	8
2.2.	System zarządzania i kontroli	8
2.2.1.	Uzasadnienie dla proponowanych metod wykonania budżetu, mechanizmów finansowania wykonania, sposobów dokonywania płatności i strategii kontroli	8
2.2.2.	Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia.....	8
2.2.3.	Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)	8
2.3.	Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom	9
3.	SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY.....	10

3.1.	Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ	10
3.2.	Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki	12
3.2.1.	Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne.....	12
3.2.1.1.	Środki z uchwalonego budżetu	12
3.2.1.2.	Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	17
3.2.2.	Szacowany produkt finansowany ze środków operacyjnych.....	22
3.2.3.	Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne.....	24
3.2.3.1.	Środki z uchwalonego budżetu	24
3.2.3.2.	Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	24
3.2.3.3.	Ogółem środki	24
3.2.4.	Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie	25
3.2.4.1.	Finansowane z uchwalonego budżetu	25
3.2.4.2.	Finansowane z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	26
3.2.4.3.	Zapotrzebowanie na zasoby ludzkie ogółem	26
3.2.5.	Przegląd szacowanego wpływu na inwestycje związane z technologiami cyfrowymi.....	28
3.2.6.	Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi	28
3.2.7.	Udział osób trzecich w finansowaniu	28
3.3.	Szacunkowy wpływ na dochody	29
4.	WYMIAR CYFROWY	29
4.1.	Wymogi cyfrowe.....	30
4.2.	Dane	30
4.3.	Rozwiązania cyfrowe	31
4.4.	Ocena interoperacyjności	31
4.5.	Środki wspierające cyfrowe wdrażanie.....	32

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające Europejski Fundusz Konkurencyjności („EFK”), w tym program szczegółowy na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, o którym mowa w art. 182 ust. 3 TFUE

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Konkurencyjność Europy

Czysta transformacja i dekarbonizacja przemysłu

Zdrowie, biotechnologia i biogospodarka

Przywództwo cyfrowe

Odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna

1.3. Cel(e)

1.3.1. Cel(e) ogólny(-e)

Cel ogólny 1 – Ustanowienie zdolności inwestycyjnej w celu wspierania europejskiej konkurencyjności w strategicznych technologiach i sektorach, w tym w zakresie innowacji, dekarbonizacji i odporności, poprzez bardziej płynny przebieg ścieżki inwestycyjnej od badań podstawowych, badań stosowanych po wdrażanie i produkcję.

Cel ogólny 2 – Wykorzystywanie narzędzi finansowania z budżetu UE, aby odblokować prywatne, instytucjonalne i krajowe inwestycje wspierające strategiczne technologie i sektory, w tym badania naukowe i innowacje, w UE.

1.3.2. Cel(e) szczegółowy(-e)

Cel szczegółowy nr 1 – Wspieranie inwestycji publicznych i prywatnych na całej długości ścieżki inwestycyjnej, w szczególności badań naukowych i innowacji, oraz lepsze wykorzystanie potencjału budżetu UE w zakresie ograniczania ryzyka, aby zmaksymalizować jego unijną wartość dodaną

Cel szczegółowy nr 2 – Ułatwienie dostępu do finansowania z programów UE za pomocą ukierunkowanych na użytkownika, szybszych, uproszczonych i zharmonizowanych procedur oraz poprawa spójności między instrumentami UE a inwestycjami państw członkowskich

Cel szczegółowy 3 – Ukierunkowanie inwestycji na strategiczne sektory i technologie UE, w tym na podstawowe łańcuchy wartości, infrastrukturę krytyczną, zdolności i umiejętności, oraz na wspieranie dekarbonizacji, zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki, a także technologii cyfrowych, bezpieczeństwa i odporności, przemysłu obronnego i przestrzeni kosmicznej.

1.3.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Skutki gospodarcze.

- **Skutki makroekonomiczne:** Oczekuje się wzrostu PKB dzięki przyspieszonym wydatkom inwestycyjnym i uproszczeniu procesów.
- **Efektywność i wydajność:** Oczekuje się zmniejszenia kosztów administracyjnych i zintegrowania punktów dostępu, usprawnienia procesów dla szybko rozwijających się gałęzi przemysłu i przedsiębiorstw typu start-up.
- **Uproszczone środowisko finansowania:** Niższe koszty oraz skrócenie czasu poszukiwania, przygotowania wniosków, oczekiwania na poinformowanie i oczekiwania na przyznanie dotacji ułatwiają dostęp do funduszy, potencjalnie zwiększając wskaźniki powodzenia.
- **Wsparcie MŚP:** Konsolidacja w jeden fundusz prawdopodobnie będzie korzystna dla MŚP, ponieważ zazwyczaj brakuje im zasobów umożliwiających funkcjonowanie w złożonych, rozdrobnionych systemach. Ponadto strategiczne skupienie się na innowacjach radykalnych mogłoby zapewnić MŚP nowe możliwości w obszarach o dużym wzroście.
- **Konkurencyjność rynku:** Celem funduszu jest zwiększenie konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw, w tym MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, poprzez zwiększenie dostępności i strategicznego dostosowania finansowania. Inicjatywa ta wzmacnia europejską autonomię strategiczną poprzez zmniejszenie zależności od zagranicznych łańcuchów dostaw i zmniejszenie zależności od podmiotów zewnętrznych, a tym samym wzmocnienie pozycji rynkowej unijnych przedsiębiorstw zarówno na rynku krajowym, jak i globalnym. Ponadto jego celem jest lepsze powiązanie badań z rozwojem rynku i dostosowanie priorytetów badawczych do potrzeb przemysłu, przy jednoczesnym utrzymaniu podejścia oddolnego do badań podstawowych.
- **Badania naukowe i innowacje:** Przewidywalność finansowania badań naukowych i innowacji pozostałaby taka sama jak obecnie, zgodnie z obowiązkami wynikającymi z Traktatu. Jednocześnie dzięki konsolidacji w ramach jednego funduszu obejmującego całą ścieżkę inwestycyjną można ułatwić wprowadzanie wyników badań na rynek i lepiej dostosować badania stosowane do priorytetów przemysłowych.

Skutki społeczne

- **Zatrudnienie i umiejętności:** Oczekuje się, że większe inwestycje przyczynią się do wzrostu zatrudnienia. Fundusz pozwoli włączyć inicjatywy w zakresie umiejętności, kształcenia i szkolenia do jednolitych ram, dostosowując je do potrzeb przemysłu w strategicznych sektorach, takich jak czyste technologie i sztuczna inteligencja. Podejście to będzie służyć promowaniu podejmowania ukierunkowanych inwestycji w przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji, zwiększeniu synergii między edukacją, badaniami naukowymi i przedsiębiorstwami oraz umożliwieniu szybkiego dostosowania się do pojawiających się tendencji.
- **Rozwój regionalny:** Regiony strategiczne mogą odnotować znaczny wzrost, przyciągając inwestycje i przedsiębiorczość.
- **Usprawnienia w sektorze zdrowia:** Usprawnione mechanizmy miałyby na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych i przyspieszenie reagowania kryzysowego.

Wpływ na środowisko

- **Priorytet dotyczący dekarbonizacji:** Skupienie się na dekarbonizacji i czystych technologiach jest zgodne z unijnym celem dotyczącym osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., co potencjalnie zwiększy pozytywne skutki dla klimatu.
- **Niepewność inwestycyjna:** Wysoka niepewność związana z inwestycjami w czyste technologie wymaga zachowania właściwej równowagi między przewidywalnością a elastycznością, aby osiągnąć pozytywne wyniki w zakresie ochrony środowiska.

1.3.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Inicjatywa ta będzie monitorowana za pomocą ram wykonania WRF na lata 2028–2034, które uwzględniono w odrębnym wniosku. W niniejszym wniosku ustanawia się zasady dotyczące ram wykonania budżetu, w tym zasady oceny programów.

1.4. **Wniosek/inicjatywa dotyczy:**

- ☒ nowego działania
- ☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁴⁴
- ☐ przedłużenia bieżącego działania
- ☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego nowego działania

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

UE boryka się z luką w zakresie konkurencyjności w stosunku do innych podmiotów na arenie międzynarodowej. Stany Zjednoczone i Chiny nie tylko są liderami w sektorach krytycznych i kluczowych klastrach innowacyjnych, ale również ich gospodarki wykorzystują znacznie większe wsparcie finansowe na potrzeby badań naukowych i innowacji, wdrażania i zwiększania skali działalności. Z tego powodu działania mające na celu odzyskanie konkurencyjności muszą być skoordynowane na szczeblu UE, aby były naprawdę skuteczne, co podkreśla pilną potrzebę utworzenia specjalnego funduszu, który pozwoliłby zaradzić tym zakłóceniom równowagi i zapewnić długoterminową odporność gospodarczą oraz wzrost gospodarczy UE.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tej sekcji „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Przyczyny działania na poziomie unijnym (ex ante)

Łączenie zasobów na szczeblu UE może zmaksymalizować wpływ i wartość dodaną inwestycji w terenie oraz przynieść korzyści skali pod względem inicjatyw

⁴⁴

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

inwestycyjnych, czyniąc je bardziej opłacalnymi niż w przypadku, gdyby każde państwo członkowskie działało niezależnie.

Niedoinwestowanie ze strony sektora prywatnego jest nadal wyzwaniem dla UE, które ma wpływ na szeroki zakres rodzajów inwestycji – w tym na inwestycje w obszarze infrastruktury, innowacji, transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz zdolności przemysłowej. Problem niedoinwestowania pogłębia rozdrobnienie rynków kapitałowych, które utrudnia skuteczną alokację oszczędności względem możliwości inwestycji produkcyjnych w wymiarze transgranicznym. Rozdrobnienie rynków finansowych ogranicza transgraniczne przepływy kapitałowe, powoduje zmniejszenie skali działalności i zwiększa ryzyko dla inwestorów, mając szczególnie negatywny wpływ na MŚP i sektory strategiczne.

Jak wskazano w raporcie Dragiego, UE pozostaje obecnie w tyle w różnych obszarach, w tym pod względem rozwoju technologicznego, wyników w zakresie badań naukowych i innowacji, dynamiki rynkowej i zdolności przemysłowych. Działania na szczeblu UE są niezbędne do wspierania rodzaju i skali projektów, które w przeciwnym razie nie byłyby możliwe, gdyby państwa członkowskie działały samodzielnie.

Wsparcie UE tworzy masę krytyczną dla dużych projektów i partnerstw w celu wywarcia większego wpływu i zaspokojenia ogólnoeuropejskich potrzeb społecznych, przy jednoczesnym wykorzystaniu większej liczby inwestycji prywatnych i publicznych. Ponadto ważnym elementem zwiększania konkurencyjności jest współpraca – wspieranie rozprzestrzeniania się wiedzy i możliwości podziału ryzyka. Ogólnounijne rozwiązanie sprzyjałoby korzyściom skali i współpracy między zainteresowanymi stronami, które mają zasadnicze znaczenie dla zwiększenia waloryzacji wiedzy oraz poprawy zdolności organizacyjnych i technicznych.

Finansowanie unijne sprzyja szerokiej współpracy między zainteresowanymi stronami i ponad granicami, ograniczając rozdrobnienie zasobów i wysiłków oraz ułatwiając transfer wiedzy między zainteresowanymi stronami i sektorami, od badań podstawowych po przedsiębiorstwa. Finansowanie unijne przełamuje bariery krajowe i pozwala tworzyć sieci o masie krytycznej, które umożliwiają sprostanie wyzwaniom, takim jak neutralność klimatyczna, utrata różnorodności biologicznej, zanieczyszczenie środowiska, transformacja cyfrowa, bezpieczeństwo czy gotowość, z którymi poszczególne państwa członkowskie nie są w stanie poradzić sobie samodzielnie.

Finansowanie unijne ma zaradzić niedoskonałościom rynku i nieoptymalnym warunkom inwestycyjnym, takim jak inwestycje typu „green-premium” i duże projekty infrastrukturalne, w przypadku których zyski społeczne przewyższają zyski prywatne. Ograniczając ryzyko inwestycyjne i zachęcając zainteresowane strony do zaangażowania, finansowanie unijne przyczynia się do realizacji projektów korzystnych z ekonomicznego punktu widzenia, które w przeciwnym razie mogłyby nie zostać zrealizowane. Finansowanie unijne zwiększa odporność gospodarczą, pozwala wykorzystać fundusze prywatne, przyciąga kapitał i zwiększa wydajność w całej UE, napędzając wzrost PKB i sprzyjając długoterminowej stabilności.

Dzięki skoordynowanemu finansowaniu środki są przeznaczane na sprostanie wspólnym wyzwaniom i ułatwiają nawiązywanie partnerstw z sektorem prywatnym, dostosowując priorytety polityczne i przemysłowe. To wspólne podejście sprzyja

przełomowym innowacjom i realizacji celów strategicznych, pokonując ograniczenia w zakresie koordynacji między państwami członkowskimi.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (*ex post*)

EFK będzie oferował kompleksowy zestaw środków z zakresu polityki mających na celu wyeliminowanie obecnych niedociągnięć w zakresie finansowania konkurencyjności w UE. Stworzy on jednolitą zdolność inwestycyjną w celu wspierania strategicznych sektorów i technologii, ułatwiając płynny przebieg ścieżki inwestycyjnej od badań do wdrożenia na poziomie UE oraz wzmacniając zdolność inwestycyjną UE i unijne narzędzie dźwigni finansowej. EFK pozwoli uprościć i zharmonizować zasady i wymogi dotyczące składania wniosków, wprowadzając jednolity zestaw zasad dla wnioskodawców. Dzięki temu zmniejszy się złożoność procedur, powielające się wymogi zostaną wyeliminowane, a UE będzie mogła w pełni wykorzystać swój potencjał w zakresie mobilizacji kapitału prywatnego i zwiększenia elastyczności budżetowej. Nowy fundusz zacieśni również powiązania między badaniami, innowacjami, produkcją i wdrażaniem, zapewniając dynamiczną strukturę gospodarczą w UE – w celu wzmacniania odporności i wiodącej pozycji Europy w erze globalnych innowacji.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Konsolidacja wielu instrumentów finansowych w ramach Programu InvestEU w 2020 r. doprowadziła do wyciągnięcia cennych wniosków, które zostaną wykorzystane przy projektowaniu nowego funduszu. Doświadczenie pokazało, że fragmentacja oraz mnogość zasad i procedur w ramach poprzednich wieloletnich ram finansowych powodowały nieefektywność i nakładanie się działań, zarówno w zakresie celów politycznych, jak i operacji finansowych. Przejście na jeden program o silnej tożsamości, jednego urzędnika zatwierdzającego oraz ujednolicony zestaw spójnych wymogów dotyczących kwalifikowalności, monitorowania i sprawozdawczości pomogło usprawnić zarządzanie i wdrażanie. Doświadczenia te podkreślają korzyści płynące ze zharmonizowanych i uproszczonych ram, które będą wytyczać kierunek rozwoju nowego funduszu w celu zapewnienia większej efektywności, przejrzystości i wpływu w całym łańcuchu finansowania.

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

EFK ma na celu uproszczenie i usprawnienie finansowania unijnego poprzez skonsolidowanie 12 istniejących programów w jeden fundusz, przy jednoczesnym zapewnieniu ścisłego powiązania z programem ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji oraz spójności z Funduszem Innowacyjnym. Dzięki tej konsolidacji będzie ograniczona liczba programów UE, z którymi możliwe będzie osiągnięcie synergii. Narzędzie koordynacji konkurencyjności zapewni synergę z wcześniej przydzielonymi środkami na szczeblu krajowym i regionalnym. Oczekuje się, że powstanie synergia z funduszem Global Europe Fund w zakresie aspektów dotyczących konkurencyjności przemysłu UE i przedsiębiorstw w państwach trzecich (tj. krajach kandydujących, rynkach wschodzących i gospodarkach rozwijających się).

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym możliwości przegrupowania środków

Przy wykonywaniu budżetu EFK powinien zapewniać pełny zestaw narzędzi finansowania unijnego i zapewnić synergie między politykami wspieranymi za tego finansowania, w szczególności poprzez umożliwienie przyznawania dotacji w ramach uproszczonych wspólnych procedur wyboru w celu osiągnięcia celów więcej niż jednej polityki. Celem finansowania powinno być osiągnięcie celów polityki. W związku z tym należy dążyć do zniesienia uciążliwych wymogów sprawozdawczości finansowej poprzez jak najszersze stosowanie finansowania niezwiązanego z kosztami jako głównego środka upraszczającego.

1.6. Czas trwania wniosku/inicjatywy i jego/jej wpływu finansowego

☒ Ograniczony czas trwania

- ☒ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od 1.01.2028 r. do 31.12.2034 r.
- ☐ Czas trwania wpływu finansowego: od 2028 r. do 2034 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od 2028 r. do 2040 r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane metody wykonania budżetu

☒ Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii
- ☒ przez agencje wykonawcze

☐ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☒ Zarządzanie pośrednie przez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (wyszczególnić)
- ☒ Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu i Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego
- ☒ organom prawa publicznego
- ☒ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, w zakresie, w jakim są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe
- ☒ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe
- ☒ podmiotom lub osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym
- ☒ podmiotom mającym siedzibę w państwie członkowskim, podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego lub prawu Unii i kwalifikującym się, zgodnie z przepisami sektorowymi, do powierzenia im wykonywania środków finansowych Unii lub gwarancji budżetowych, w zakresie, w jakim podmioty te są kontrolowane przez podmioty prawa publicznego lub podmioty podlegające prawu prywatnemu świadczące usługi użyteczności publicznej, a także posiadają odpowiednie gwarancje finansowe w formie odpowiedzialności solidarnej organów kontrolnych lub równoważne gwarancje finansowe, które mogą być

ograniczone, w odniesieniu do każdego działania, do maksymalnej kwoty wsparcia Unii.

Uwagi

EFK powinien być wdrażany w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego. Wyznaczony tryb wdrażania powinien odzwierciedlać zidentyfikowane potrzeby w zakresie kierunkowości, elastyczności i efektywności, które są konieczne do osiągnięcia celów EFK.

WE wszystkich przypadkach finansowanie z EFK powinno być zapewniane w formie najlepiej dostosowanej do osiągnięcia jego celów, przy jednoczesnym ograniczeniu obciążeń administracyjnych dla odbiorców do absolutnego minimum.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Ogólny wpływ EFK zostanie oceniony w ramach jego oceny. Komisja opublikuje sprawozdanie z realizacji nie później niż cztery lata po rozpoczęciu realizacji programu, aby ocenić postępy w osiąganiu jego celów. Najpóźniej trzy lata po zakończeniu okresu programowania Komisja przeprowadzi ocenę retrospektywną w celu przeprowadzenia oceny skuteczności, efektywności, adekwatności, spójności i unijnej wartości dodanej programu.

Podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, składają Komisji regularne sprawozdania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, ramami wykonania i rozporządzeniem finansowym.

Komisja będzie monitorować wyniki wdrażania EFK, zarówno w ramach zarządzania bezpośredniego, jak i pośredniego. W odniesieniu do zarządzania bezpośredniego Komisja będzie stosować zasady i procedury określone w rozdziale 3 rozporządzenia finansowego. W przypadku zarządzania pośredniego podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, stosują swoje zasady i procedury, które zostały ocenione zgodnie z art. 157 rozporządzenia finansowego pod kątem zgodności z wymogami określonymi w tym rozporządzeniu.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla proponowanych metod wykonania budżetu, mechanizmów finansowania wykonania, sposobów dokonywania płatności i strategii kontroli*

Aby wspierać konkurencyjność, konieczne są zarówno działania w zakresie zarządzania bezpośredniego, jak i pośredniego. Kompleksowa struktura funduszu pozwoli mu wspierać europejskie projekty na całej ścieżce inwestycyjnej, od badań i rozwoju, poprzez demonstrację, aż po wprowadzenie na rynek technologii, usług i rozwiązań. Za jego pomocą możliwe będzie elastyczne wykorzystanie wszystkich narzędzi finansowych przewidzianych w rozporządzeniu finansowym, w tym dotacji, instrumentów finansowych i zamówień publicznych.

Fundusz ten zapewnia również uproszczone zasady, które skracają czas oczekiwania na przyznanie dotacji i zmniejszają obciążenia administracyjne.

EFK będzie wdrażany w ramach zarządzania bezpośredniego poprzez dotacje na projekty europejskie oraz bezpośrednio lub pośrednio za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU. Doradztwo w zakresie projektów EFK i przekrojowe działania wspierające MŚP będą realizowane w drodze zarządzania pośredniego lub bezpośredniego w zależności od charakteru pomocy.

Instrument EFK InvestEU będzie wdrażany głównie w ramach zarządzania pośredniego poprzez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań i które z reguły również mają swój wkład w udzielanie wsparcia odbiorcom końcowym. Uwzględnione zostaną również tryby zarządzania bezpośredniego, w zależności od potrzeb w zakresie osiągnięcia celów polityki.

Komisja zawiera umowy w sprawie gwarancji lub umowy o przyznanie wkładu z podmiotami, którym powierzono wykonanie zadań. Jeżeli umowa w sprawie gwarancji została już podpisana z partnerem wykonawczym na podstawie

rozporządzenia w sprawie InvestEU, Komisja może podjąć decyzję o zmianie takiej umowy w celu uwzględnienia dodatkowego wkładu UE z EFK.

Podmiotami, którym powierzono wykonanie zadań, będą: grupa EBI, międzynarodowe instytucje finansowe, krajowe banki i instytucje prorozwojowe oraz inni pośrednicy finansowi będący jednostkami organizacyjnymi Unii, które są regulowane lub objęte nadzorem sektora bankowego. Wsparcie finansowane przez Unię będzie realizowane przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, zgodnie z ich zasadami i procedurami.

Podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, przedstawiają Komisji roczne zbadane sprawozdania finansowe, deklaracje zarządcze oraz podsumowania audytów i kontroli, zgodnie z art. 158 rozporządzenia finansowego.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Główne zagrożenia związane z EFK to:

ryzyko utraty reputacji Komisji w przypadku nadużyć finansowych, działalności przestępczej lub nielegalnej;

ryzyko nieefektywnego wykorzystania funduszy UE w przypadku projektów europejskich nieprzynoszących żadnej unijnej wartości dodanej lub przynoszących niewielką taką wartość;

ryzyko finansowe w przypadku kwot nienależnie wypłaconych przez Komisję na rzecz beneficjentów, podmiotów, którym powierzono wykonanie zadań, lub kwot należnych Komisji, które mają zostać odzyskane do budżetu UE.

Ramy kontroli wewnętrznej mające na celu ograniczenie tych rodzajów ryzyka są oparte na wdrożonych przez Komisję zasadach kontroli wewnętrznej, a w szczególności na następujących założeniach:

podmioty, którym powierzono wykonanie zadań poddaje się ocenie ex ante spełnienia wymogów dotyczących filarów; ponadto, ponieważ podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, co do zasady ponoszą część ryzyka, interesy Unii i podmiotu, któremu powierzono wykonanie zadań, są odpowiednio dostosowane, co zmniejsza ryzyko dla budżetu;

operacje z zakresu finansowania i inwestycji przeprowadzane w kontekście Instrumentu EFK InvestEU są realizowane zgodnie z własnymi zasadami podmiotów, którym powierzono wykonanie zadań, oraz zasadami dobrej praktyki bankowej. Wybrane podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, zawierają z Komisją umowę w sprawie gwarancji lub umowę o przyznanie wkładu, w której określa się szczegółowe postanowienia i procedury dotyczące wdrażania;

przeprowadza się procedury wyboru projektów finansowanych ze środków UE – zarówno tych wybieranych bezpośrednio przez Komisję, jak i pośrednio przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań;

w celu zatwierdzania wykorzystania gwarancji UE powstanie specjalna struktura zarządzania (tj. Komitet Inwestycyjny);

sprawozdawczość i monitorowanie przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, w tym sprawozdań finansowych poddanych badaniu, deklaracji zarządczych oraz podsumowań audytów i kontroli;

audyty ex post przeprowadzane przez audytorów zewnętrznych, Służbę Audytu Wewnętrznego lub Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz kontrole przeprowadzane przez Komisję, w tym poprzez sprawozdawczość i monitorowanie; oraz

oceny EFK, w tym śródkresowe sprawozdanie z wdrażania i ocena ex post.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Odpowiedzialny urzędnik zatwierdzający zadba o zapewnienie opłacalnego systemu kontroli wewnętrznej w celu utrzymania oczekiwanego poziomu ryzyka błędu (przy płatnościach i likwidacji) poniżej progu istotności wynoszącego 2 %.

Audyty i kontrole ex post wprowadzone przez Komisję, a także, w przypadku zarządzania pośredniego, sprawozdawczość, podsumowanie audytów i kontroli oraz deklaracje zarządcze składane przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, zapewnią sprawiedliwe i wiarygodne przedstawienie ryzyka błędu oraz skuteczne i wydajne badanie oznak nadużyć finansowych.

Ponadto w przypadku dotacji kontrole ex ante wniosków przed podpisaniem umów o udzielenie dotacji oraz wyjaśnienie zasad kwalifikowalności powinny również przyczynić się do ograniczenia ryzyka oraz do zwiększenia opłacalności kontroli.

W przypadku operacji z zakresu finansowania i inwestycji oraz zadań doradczych kontrole ex ante przeprowadzane przez Komisję i podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, wraz z wyjaśnieniem zasad kwalifikowalności powinny również przyczynić się do ograniczenia ryzyka i do opłacalności kontroli.

W związku z kontrolami przeprowadzonymi przez Komisję w ramach kontroli wewnętrznych poniesione zostaną koszty z budżetu UE. Ponadto mogą również powstać koszty związane z opłatami za zarządzanie ponoszonymi przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań, w związku z przeprowadzanymi przez nie kontrolami wewnętrznymi.

2.3. **Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom**

Zarówno w przypadku zarządzania bezpośredniego, jak i pośredniego Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające ochronę interesów finansowych Unii Europejskiej przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkiej innej nielegalnej działalności, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary.

Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy są uprawnieni do przeprowadzania kontroli na podstawie dokumentów i kontroli na miejscu u wszystkich beneficjentów dotacji, podmiotów, którym powierzono wykonanie zadań, pośredników finansowych i odbiorców końcowych, którzy otrzymali wsparcie Unii.

OLAF jest upoważniony do przeprowadzania kontroli i inspekcji na miejscu u podmiotów gospodarczych, których wsparcie finansowe dotyczy bezpośrednio lub pośrednio.

W tym kontekście Komisja wdroży szereg środków, takich jak:

- decyzje, umowy i zamówienia dotyczące realizacji EFK będą wyraźnie przyznawać Komisji, w tym Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych i Trybunałowi Obrachunkowemu, uprawnienia do przeprowadzania audytów, kontroli na miejscu oraz inspekcji;
- wnioskodawcy, oferenci, a także pośrednicy finansowi i odbiorcy końcowi będą sprawdzani pod kątem opublikowanych kryteriów wykluczenia oraz systemu wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES); oraz
- zasady dotyczące kwalifikowalności kosztów i wsparcia finansowego będą monitorowane.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

Proponowane nowe linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów	innych państw trzecich	pochodzących z pozostałych dochodów przeznaczonych na określony cel
2	04.01.01 – Wydatki pomocnicze na Europejski Fundusz Konkurencyjności	Środki niezróżnicowane	TAK	TAK	TAK	TAK/
2	04.02.01 – Czysta transformacja i dekarbonizacja przemysłu	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	TAK
2	04.02.02 – Zdrowie, biotechnologia, rolnictwo i biogospodarka	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	TAK
2	04.02.03 – Przywództwo cyfrowe	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	TAK
2	04.02.04 – Odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	TAK
2	04.02.05 – Doradztwo w zakresie projektów i działania przekrojowe	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	TAK
2	04.02.06 – Wkład w Instrumentu EFK InvestEU	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	TAK

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych

☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej

3.2.1.1. Środki z uchwalonego budżetu

w mld EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer	2
---	-------	---

Dyrekcja Generalna:				Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028–2034
				2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Środki operacyjne											
04.02.01 – Czysta transformacja i dekarbonizacja przemysłu	Środki na zobowiązania	(1a)	2,954	3,516	3,586	3,919	3,997	4,077	4,159	26,210	
	Środki na płatności	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	
04.02.02 – Zdrowie, biotechnologia, rolnictwo i biogospodarka	Środki na zobowiązania	(1b)	2,318	2,702	2,764	3,049	3,117	3,186	3,256	20,393	
	Środki na płatności	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	
04.02.03 – Przywództwo cyfrowe	Środki na zobowiązania	(1a)	5,833	6,857	7,004	7,701	7,865	8,032	8,202	51,493	
	Środki na płatności	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	
04.02.04 – Odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna	Środki na zobowiązania	(1a)	14,162	16,713	17,063	18,723	19,114	19,513	19,920	125,204	
	Środki na płatności	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	
04.02.05 – Doradztwo w zakresie projektów i działania przekrojowe	Środki na zobowiązania	(1a)	143	143	142	143	143	143	143	1,000	
	Środki na płatności	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	
04.02.06 – Wkład w Instrumentu EFK InvestEU	Środki na zobowiązania	(1a)	1,000	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,000	

	Środki na płatności	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Środki administracyjne finansowane z puli środków przeznaczonych na określone programy ⁴⁵										
04.01.01 – Wydatki pomocnicze na Europejski Fundusz Konkurencyjności		-3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
OGÓŁEM środki dla DG	Środki na zobowiązania	=1a+1b+3	26,410	31,431	32,059	35,053	35,736	36,451	37,180	234,300
	Środki na płatności	=2a+2b+3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm

Nieobowiązkowo: jeżeli wniosek dotyczy więcej niż jednej dyrekcji generalnej, proszę wypełnić poniższe tabele: jeśli nie, proszę je usunąć.

Dyrekcja Generalna: <.....>			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF				
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2028–2034				
Środki operacyjne														
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1a)								0				
	Środki na płatności	(2a)								0				
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1b)								0				
	Środki na płatności	(2b)								0				
Środki administracyjne finansowane z puli środków przeznaczonych na określone programy														
Linia budżetowa		-3								0				
OGÓŁEM środki	Środki na zobowiązania	=1a+1b+3	0	0	0	0			0	0	0	0		

⁴⁵ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

dla Dyrekcji Generalnej <.....>	Środki na płatności	=2a+2b+3	0	0	0	0	0	0	0	0
------------------------------------	------------------------	----------	---	---	---	---	---	---	---	---

			Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki na DZIAŁ <....> wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Dział wieloletnich ram finansowych	4	„Wydatki administracyjne” ⁴⁶
------------------------------------	---	---

Dyrekcja Generalna: <.....>	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
• Zasoby ludzkie	0	0	0	0	0	0	0	0

• Pozostałe wydatki administracyjne		0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna <...>	Środki	0	0	0	0	0	0	0	0

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0	0	0	0	0	0	0	0
--	--	---	---	---	---	---	---	---	---

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 4	Środki na zobowiązania	0	0	0	0	0	0	0	0
wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	0	0	0	0	0	0	0	0

Nieobowiązkowo: jeżeli wniosek jest częściowo lub w pełni finansowany z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, wypełnić tabelę w sekcji 3.2.1.2. W przeciwnym wypadku usunąć całą sekcję.

3.2.1.2. Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer	
---	-------	--

Dyrekcja Generalna: <.....>						Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028–2034	
						2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		
Środki operacyjne														
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1a)								0				
	Środki na płatności	(2a)								0				
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1b)								0				
	Środki na płatności	(2b)								0				
Środki administracyjne finansowane z puli środków przeznaczonych na określone programy ⁴⁷														
Linia budżetowa		-3								0				
OGÓŁEM środki dla Dyrekcji Generalnej <.....>	Środki na zobowiązania	=1a+1b+3	0	0	0	0				0	0	0	0	
	Środki na płatności	=2a+2b+3	0	0	0	0				0	0	0	0	

Tabela obowiązkowa:

		Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028– 2034		
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034			
OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	-4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0

⁴⁷ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy	-6		0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki na DZIAŁ <....>	Środki na zobowiązania	10	0	0	0	0	0	0	0	0
wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela obowiązkowa

			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy			0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki na DZIAŁ <....> wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	11	0	0	0	0	0	0	0	0

			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
• OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków			0	0	0	0	0	0	0	0

przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)									
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 3 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki zobowiązania	10	0	0	0	0	0	0	0
	Środki płatności	11	0	0	0	0	0	0	0

Dział wieloletnich ram finansowych	4	„Wydatki administracyjne” ⁴⁸
---	----------	---

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Europejski Fundusz Konkurencyjności		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
• Zasoby ludzkie		164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
• Pozostałe wydatki administracyjne		11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	77,00
OGÓŁEM	Środki	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
--	--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------

⁴⁸

Niezbędne środki należy określić na podstawie danych dotyczących średnich rocznych kosztów, dostępnych na odpowiedniej stronie internetowej BUDGpedia.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 4	Środki na zobowiązania	0	0	0	0	0	0	0	0
wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.2. Szacowany produkt finansowany ze środków operacyjnych (nie wypełniać w przypadku agencji zdecentralizowanych)

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok 2028		Rok 2029		Rok 2030		Rok 2031		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. sekcja 1.6)						OGÓŁEM	
	PRODUKT																	
	Rodzaj ⁴⁹	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁵⁰																		
- Produkt																		
- Produkt																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa																		

⁴⁹ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które mają zostać zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

⁵⁰ Zgodnie z opisem w sekcji 1.3.2. „Cel(e) szczegółowy(-e)”.

CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 2 – suma częstkowa																		
OGÓŁEM																		

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej

3.2.3.1. Środki z uchwalonego budżetu

ZATWIERDZONE ŚRODKI	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM 2028–2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
DZIAŁ 4								
Zasoby ludzkie	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Pozostałe wydatki administracyjne	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Suma częścikowa DZIAŁ 4	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
Poza DZIAŁEM 4								
Zasoby ludzkie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Suma częścikowa poza DZIAŁEM 4	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
OGÓŁEM	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.2.3.2. Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel

ZEWNĘTRZNE DOCHODY PRZEZNACZONE NA OKREŚLONY CEL				Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM 2028–2034	
DZIAŁ 4												
Zasoby ludzkie				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Pozostałe wydatki administracyjne				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Suma częścikowa DZIAŁ 4				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Poza DZIAŁEM 4												
Zasoby ludzkie				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Suma częścikowa poza DZIAŁEM 4				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OGÓŁEM				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3.3. Ogółem środki

OGÓŁEM ZATWIERDZONE ŚRODKI + ZEWNĘTRZNE DOCHODY PRZEZNACZONE NA OKREŚLONY CEL	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM 2028–2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
DZIAŁ 4								
Zasoby ludzkie	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Pozostałe wydatki administracyjne	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Suma częściowa DZIAŁ 4	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
Poza DZIAŁEM 4								
Zasoby ludzkie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OGÓŁEM	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.4. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej

3.2.4.1. Finansowane z uchwalonego budżetu

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC)⁵¹

ZATWIERDZONE ŚRODKI	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (w delegaturach UE)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (pośrednie badania naukowe)	45	45	45	45	45	45	45
Bezpośrednie badania naukowe	0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić)	0	0	0	0	0	0	0
• Personel zewnętrzny (w EPC)							
20 02 01 (CA, SNE z globalnej koperty finansowej)	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (CA, LA, SNE i JPD w delegaturach UE)	0	0	0	0	0	0	0
Linia budżetowa na wsparcie adm.	- w centrali	168	168	168	168	168	168
[XX.01.YY.YY]	- w delegaturach UE	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (CA, SNE – pośrednie badania naukowe)	25	25	25	25	25	25	25
CA, SNE – bezpośrednie badania naukowe	0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić) – dział 7	0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić) – poza działem 7	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM	1161	1161	1161	1161	1161	1161	1161

⁵¹ Proszę określić w tabeli poniżej, ile EPC w ramach wskazanej liczby jest już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub może zostać przesuniętych w ramach Państwa dyrekcyjnej oraz jakie są Państwa potrzeby netto.

3.2.4.2. Finansowane z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel

ZEWNĘTRZNE DOCHODY PRZEZNACZONE NA OKREŚLONY CEL		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)		0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (w delegaturach UE)		0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (pośrednie badania naukowe)		0	0	0	0	0	0	0
Bezpośrednie badania naukowe		0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić)		0	0	0	0	0	0	0
• Personel zewnętrzny (w EPC)								
20 02 01 (CA, SNE z globalnej koperty finansowej)		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (CA, LA, SNE i JPD w delegaturach UE)		0	0	0	0	0	0	0
Linia budżetowa na wsparcie adm. [XX.01.YY.YY]	- w centrali	0	0	0	0	0	0	0
	- w delegaturach UE	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (CA, SNE – pośrednie badania naukowe)		0	0	0	0	0	0	0
CA, SNE – bezpośrednie badania naukowe		0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić) – dział 7		0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić) – poza działem 7		0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM		0	0	0	0	0	0	0

3.2.4.3. Zapotrzebowanie na zasoby ludzkie ogółem

OGÓŁEM ZATWIERDZONE ŚRODKI + ZEWNĘTRZNE DOCHODY PRZEZNACZONE NA OKREŚLONY CEL		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)		824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (w delegaturach UE)		0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (pośrednie badania naukowe)		45	45	45	45	45	45	45
Bezpośrednie badania naukowe		0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić)		0	0	0	0	0	0	0
• Personel zewnętrzny (w EPC)								

20 02 01 (CA, SNE z globalnej koperty finansowej)		99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (CA, LA, SNE i JPD w delegaturach UE)		0	0	0	0	0	0	0
Linia budżetowa na wsparcie adm. [XX.01.YY.YY]	- w centrali	168	168	168	168	168	168	168
	- w delegaturach	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (CA, SNE – pośrednie badania naukowe)		25	25	25	25	25	25	25
CA, SNE – bezpośrednie badania naukowe		0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić) – dział 7		0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić) – poza działem 7		0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM		1161	1161	1161	1161	1161	1161	1161

Personel niezbędny do wdrożenia wniosku (w EPC):

	Personel już pracujący w służbach Komisji	Personel dodatkowy		
		Finansowany z działu 7 lub ze środków „Badania naukowe”	Finansowany z linii BA	Finansowany z opłat
Stanowiska w planie zatrudnienia	739	130	Nie dotyczy	
Personel zewnętrzny (CA, SNE, INT)	247		10	35

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Zarządzanie oraz wewnętrzna i zewnętrzna koordynacja wdrażania EFK Wykonanie budżetu w ramach wszystkich segmentów polityki EFK Wdrażanie Instrumentu EFK InvestEU Realizacja działań dotyczących doradztwa w zakresie projektów i działań przekrojowych
Personel zewnętrzny	Zarządzanie oraz wewnętrzna i zewnętrzna koordynacja wdrażania EFK Wykonanie budżetu w ramach wszystkich segmentów polityki EFK Wdrażanie Instrumentu EFK InvestEU Realizacja działań dotyczących doradztwa w zakresie projektów i działań przekrojowych

3.2.5. Przegląd szacowanego wpływu na inwestycje związane z technologiami cyfrowymi

Obowiązkowo w tabeli poniżej: szacowany wpływ wniosku/inicjatywy na inwestycje związane z technologiami cyfrowymi.

W wyjątkowych przypadkach, jeżeli wymaga tego realizacja wniosku/inicjatywy, we wskazanym wierszu należy podać środki z działu 4.

Środki z działów 1–4 należy podać w wierszu „Wydatki na IT wynikające z realizacji polityki tytułem programów operacyjnych”. Wydatki te odnoszą się do budżetu operacyjnego na ponowne wykorzystanie / zakup / rozwój platform / narzędzi informatycznych bezpośrednio związanych z realizacją inicjatywy oraz powiązanych z nimi inwestycji (np. licencje, badania, przechowywanie danych). Informacje podane w tej tabeli powinny zgadzać się z informacjami przedstawionymi w sekcji 4 „Wymiar cyfrowy”.

OGÓŁEM środki na IT i technologie cyfrowe	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
DZIAŁ 4								
Wydatki na IT (ponoszone przez organizację)	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	66641400
Suma cząstkowa DZIAŁ 4	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	66641400
Poza DZIAŁEM 4								
Wydatki na IT wynikające z realizacji polityki tytułem programów operacyjnych	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	10130750
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 4	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	10130750
OGÓŁEM								
	10967450	10967450	10967450	10967450	10967450	10967450	10967450	76772150

3.2.6. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ może zostać w pełni sfinansowany(-a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF)
- ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF
- ☐ wymaga rewizji WRF

3.2.7. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

- ☒ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Ogółem
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
- ☐ wpływ na zasoby własne
- ☐ wpływ na dochody inne
- ☐ Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁵²						
		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
Artykuł ...								

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

[...]

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[...]

4. WYMIAR CYFROWY

4.1. Wymogi cyfrowe

- Ocenia się, że wniosek zawiera wymogi cyfrowe, ponieważ przyczyni się do stworzenia nowych serii danych. Będzie on jednak opierał się na ramach

⁵² W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.

cyfrowych rozporządzenia w sprawie Programu InvestEU, w szczególności w odniesieniu do systemu informacji zarządczej InvestEU, który zostanie dostosowany do potrzeb wdrożenia EFK, zwłaszcza w zakresie wymiany danych z podmiotami, którym powierzono wykonanie zadań (partnerami wykonawczymi i doradczymi), członkami Komitetu Inwestycyjnego oraz innymi służbami Komisji.

4.2. Dane

- Wymiana danych między Komisją a podmiotami, którym powierzono wykonanie zadań, będzie oparta na wymogach określonych w odpowiednich umowach. Dane te będą obejmować dane operacyjne, finansowe i dane dotyczące ryzyka i będą one dostarczane regularnie (np. w sprawozdaniach okresowych), a także na zasadzie ad hoc (np. na potrzeby przedkładania operacji przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań).
- Wymiana danych z członkami Komitetu Inwestycyjnego będzie ograniczona do operacji przedkładanych Komitetowi Inwestycyjnemu przez podmioty, którym powierzono wykonanie zadań.

4.3. Rozwiązania cyfrowe

- Istniejący system informacji zarządczej InvestEU zostanie dostosowany i wykorzystany na potrzeby Instrumentu EFK InvestEU i wdrażania doradztwa w zakresie projektów.

4.4. Ocena interoperacyjności

- System informacji zarządczej InvestEU będzie wykorzystywany w odniesieniu do EFK i zachowa swoje funkcje interoperacyjności, w szczególności z następującymi narzędziami informatycznymi Komisji: Secunda+, Ares, Decide i instytucjonalnego systemu powiadamiania.

4.5. Środki wspierające cyfrowe wdrażanie

- Projekt informatyczny dotyczący dostosowania systemu informacji zarządczej InvestEU na potrzeby EFK zostanie opracowany i wdrożony w ramach Komisji i powinien obejmować kluczowych użytkowników systemu (użytkowników Komisji, użytkowników będących partnerami wykonawczymi i doradczymi, a także członków Komitetu Inwestycyjnego).